

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΠΩΣ Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ»**

ΣΑΡΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΨΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΝΤΕΜΠΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΑΤΡΑ, 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	4
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	4
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	4
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	5
1.3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΈΜΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	10
1.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΟΣΑ	10
1.5 ΜΟΡΦΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ	13
1.6 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	17
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	17
2.1 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	17
2.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ	17
2.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	19
2.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	22
Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	22
3.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ	22
3.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ	22
3.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	28
3.4 ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΜΙΣΘΟΙ- ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	33
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ	33
4.1 ΒΕΛΓΙΟ	33
4.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ	36
4.3 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	42
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
5.2 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
5.3 ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
5.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	44
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	44
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	102
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	104
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	109
Φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων	109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

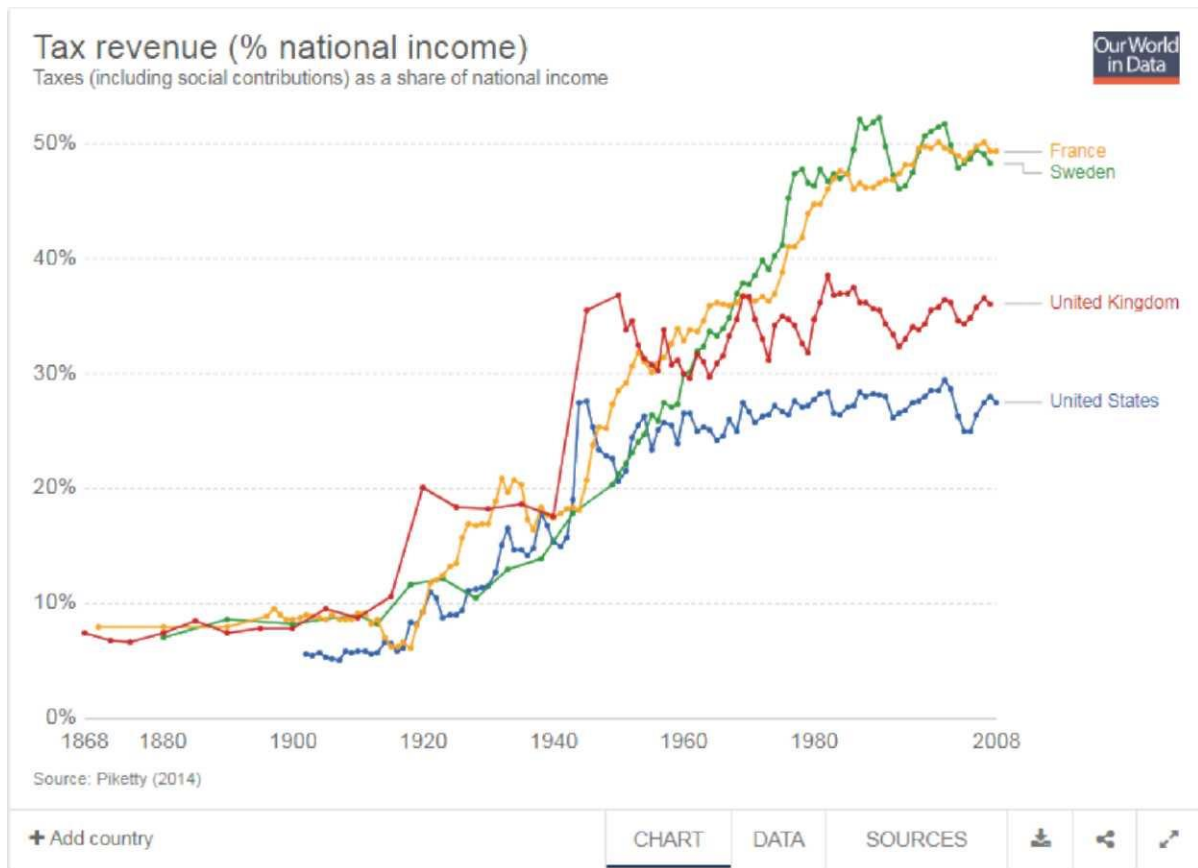
Στις σύγχρονες οικονομίες οι φόροι αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή κυβερνητικών εσόδων. Οι φόροι διαφέρουν από άλλες πηγές εσόδων, δεδομένου ότι πρόκειται για υποχρεωτικές εισφορές και δεν είναι επιστρεπτές - δηλαδή, δεν καταβάλλονται γενικά σε αντάλλαγμα για συγκεκριμένα πράγματα, όπως μια συγκεκριμένη δημόσια υπηρεσία, η πώληση δημόσιας περιουσίας ή η έκδοση δημόσιου χρέους. Ενώ οι φόροι συλλέγονται πιθανώς για την ευημερία των φορολογουμένων στο σύνολό τους, η ευθύνη του μεμονωμένου φορολογουμένου είναι ανεξάρτητη από κάθε συγκεκριμένο όφελος που λαμβάνεται. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές εξαιρέσεις: οι φόροι επί των μισθών, για παράδειγμα, εισπράττονται συνήθως από το εισόδημα από την εργασία για τη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών παροχών, των ιατροφαρμακευτικών πληρωμών και άλλων προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία είναι πιθανό να ωφελήσουν τον φορολογούμενο. Λόγω της πιθανής σχέσης μεταξύ των φόρων που καταβλήθηκαν και των παροχών που εισπράχθηκαν, οι φόροι μισθοδοσίας καλούνται μερικές φορές "εισφορές". Παρόλα αυτά, οι πληρωμές είναι υποχρεωτικές και η σύνδεση με τα οφέλη είναι μερικές φορές αρκετά αδύναμη. Ένα άλλο παράδειγμα φόρου που συνδέεται με τα οφέλη που εισπράττονται, είναι η χρήση φόρων στα καύσιμα κινητήρων για τη χρηματοδότηση της κατασκευής και συντήρησης δρόμων και αυτοκινητοδρόμων, των οποίων οι υπηρεσίες μπορούν να επωφεληθούν μόνο από την κατανάλωση φορολογημένων καυσίμων κίνησης.

Ενώ η φορολογία δεν είναι η μόνη πηγή κρατικών εσόδων, είναι γενικά η σημαντικότερη πηγή σε όλες σχεδόν τις χώρες. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις του Διεθνούς Κέντρου Φορολογίας και Ανάπτυξης, τα συνολικά φορολογικά έσοδα αντιπροσωπεύουν πάνω από το 80% των συνολικών κρατικών εσόδων σε περίπου τις μισές χώρες του κόσμου - και πάνω από 50% σχεδόν σε όλες τις χώρες.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Από ιστορική άποψη, η ανάπτυξη των κυβερνήσεων και ο βαθμός στον οποίο είναι σε θέση να συγκεντρώνουν έσοδα από τους πολίτες τους είναι ένα εντυπωσιακό οικονομικό χαρακτηριστικό των δύο τελευταίων αιώνων. Τα διαθέσιμα μακροπρόθεσμα στοιχεία δείχνουν ότι κατά τη διαδικασία ανάπτυξης τα κράτη έχουν αυξήσει τα επίπεδα φορολογίας, ενώ παράλληλα αλλάζουν τα πρότυπα φορολογίας, κυρίως δίνοντας ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στις ευρύτερες φορολογικές βάσεις. Τα πρότυπα φορολογίας σε όλο τον κόσμο αποκαλύπτουν σήμερα μεγάλες διαφορές μεταξύ των χωρών, ιδίως μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών. Ειδικότερα, οι αναπτυγμένες χώρες σήμερα συγκεντρώνουν πολύ μεγαλύτερο μερίδιο της εθνικής τους παραγωγής σε φόρους από ό, τι οι αναπτυσσόμενες χώρες και τείνουν να βασίζονται περισσότερο στη φορολογία εισοδήματος για να το κάνουν. Οι αναπτυσσόμενες χώρες, αντίθετα, βασίζονται περισσότερο στους εμπορικούς φόρους, καθώς και στους φόρους κατανάλωσης.

Επιπλέον, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι ανεπτυγμένες χώρες εισπράττουν πραγματικά πολύ υψηλότερα φορολογικά έσοδα από τις αναπτυσσόμενες χώρες παρά τους συγκρίσιμους φορολογικούς συντελεστές, ακόμη και μετά τον έλεγχο των υποκείμενων διαφορών στην οικονομική δραστηριότητα. Αυτό υποδηλώνει ότι η ετερογένεια μεταξύ των χωρών όσον αφορά τη δημοσιονομική ικανότητα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις διαφορές όσον αφορά τη συμμόρφωση και την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών είσπραξης των φόρων. Και οι δύο αυτοί παράγοντες φαίνεται να επηρεάζονται από τη δύναμη των πολιτικών θεσμών. Η φορολογία έχει ισχυρό αναδιανεμητικό αποτέλεσμα, αλλά είναι σημαντικό να εξεταστεί το πώς η φορολογία επηρεάζει και τη συμπεριφορά των ατόμων, αλλάζοντας οικονομικά κίνητρα. Για παράδειγμα, πρόσφατες μελέτες έχουν διαπιστώσει ότι η φορολογία μπορεί να οδηγήσει σε απώλειες απόδοσης προκαλώντας τη μετανάστευση. Αυτές οι δυνητικές απώλειες απόδοσης υπογραμμίζουν τη σημασία του σχεδιασμού φορολογικών συστημάτων που επιτυγχάνουν στόχους ανακατανομής με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Όπως μπορούμε να δούμε, μέχρι το 1920 τα φορολογικά έσοδα ήταν χαμηλά σε όλες αυτές τις χώρες. Πράγματι, μέχρι το 1910, οι κυβερνήσεις αυτές εισέπραξαν λιγότερο από το 10% του εθνικού εισοδήματος μέσω φορολογίας - ακριβώς για να εκπληρώσουν βασικές λειτουργίες, όπως η διατήρηση της τάξης και η επιβολή των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ωστόσο, η φορολογία άρχισε να αυξάνεται σημαντικά. Κατά την περίοδο 1920-1980, η φορολογία ως μερίδιο του εθνικού εισοδήματος αυξήθηκε δραστικά, υπερδιπλασιασμό σε όλες τις χώρες. Αυτές οι αυξήσεις στη φορολογία συνδυάστηκαν με περισσότερες δημόσιες δαπάνες για δημόσιες υπηρεσίες, ιδίως για την εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη.

Μετά το 1980, τα φορολογικά έσοδα άρχισαν να σταθεροποιούνται, αν και με έντονες διαφορές στα επίπεδα για κάθε χώρα. Σήμερα, αυτές οι διαφορές παραμένουν σημαντικές. Η φορολογία εισοδήματος διαδραμάτισε θεμελιώδη ρόλο στην ιστορική επέκταση των φορολογικών εσόδων.

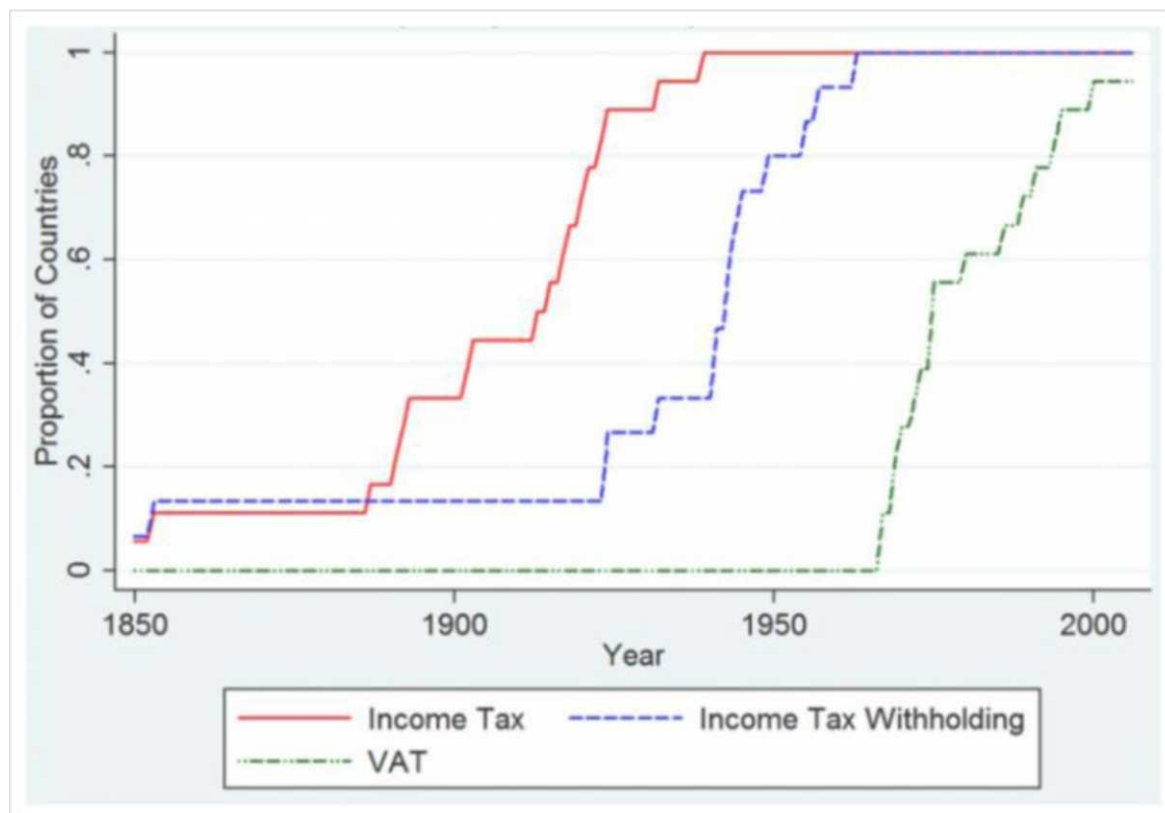
Η αύξηση των φορολογικών εσόδων που πραγματοποιήθηκε στις πρώιμες βιομηχανικές χώρες μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο υποστηρίχθηκε σε μεγάλο

βαθμό από την επέκταση των φόρων εισοδήματος. Αυτό απαιτεί από τα κράτη να δημιουργήσουν συστήματα φορολογικής διοίκησης και να εφαρμόσουν την παρακράτηση φόρου στην πηγή, προκειμένου να αυξήσουν αποτελεσματικά τη συμμόρφωση.

Η ακόλουθη οπτικοποίηση από τους Besley και Persson (2013) όπου παρακολουθεί μια ομάδα 18 χωρών, προκειμένου να δείξει πώς τα διαφορετικά φορολογικά μέσα έγιναν όλο και πιο συνηθισμένα κατά τον 20ό αιώνα.

Ο κάθετος άξονας δείχνει τη σχετική συχνότητα των φορολογικών μέσων στο δείγμα των χωρών και ο οριζόντιος άξονας δείχνει το χρόνο. Η κόκκινη γραμμή καταγράφει το μερίδιο των χωρών με φορολογία εισοδήματος, η κυανή γραμμή περιγράφει το μερίδιο με παρακράτηση φόρου εισοδήματος και η πράσινη γραμμή απεικονίζει το μερίδιο με φόρο προστιθέμενης αξίας.

Όπως μπορούμε να δούμε, οι φόροι εισοδήματος άρχισαν να εμφανίζονται γύρω στο 1850, με άμεση παρακράτηση μετά από περίπου 25 χρόνια αργότερα. και ΦΠΑ πάλι κάπως αργότερα. Μέχρι το 1950, όλες οι χώρες του δείγματος είχαν ήδη φορολογία εισοδήματος και άμεση παρακράτηση(οιπνοΓΐ(ÿη(1α1α.θΓξ) .

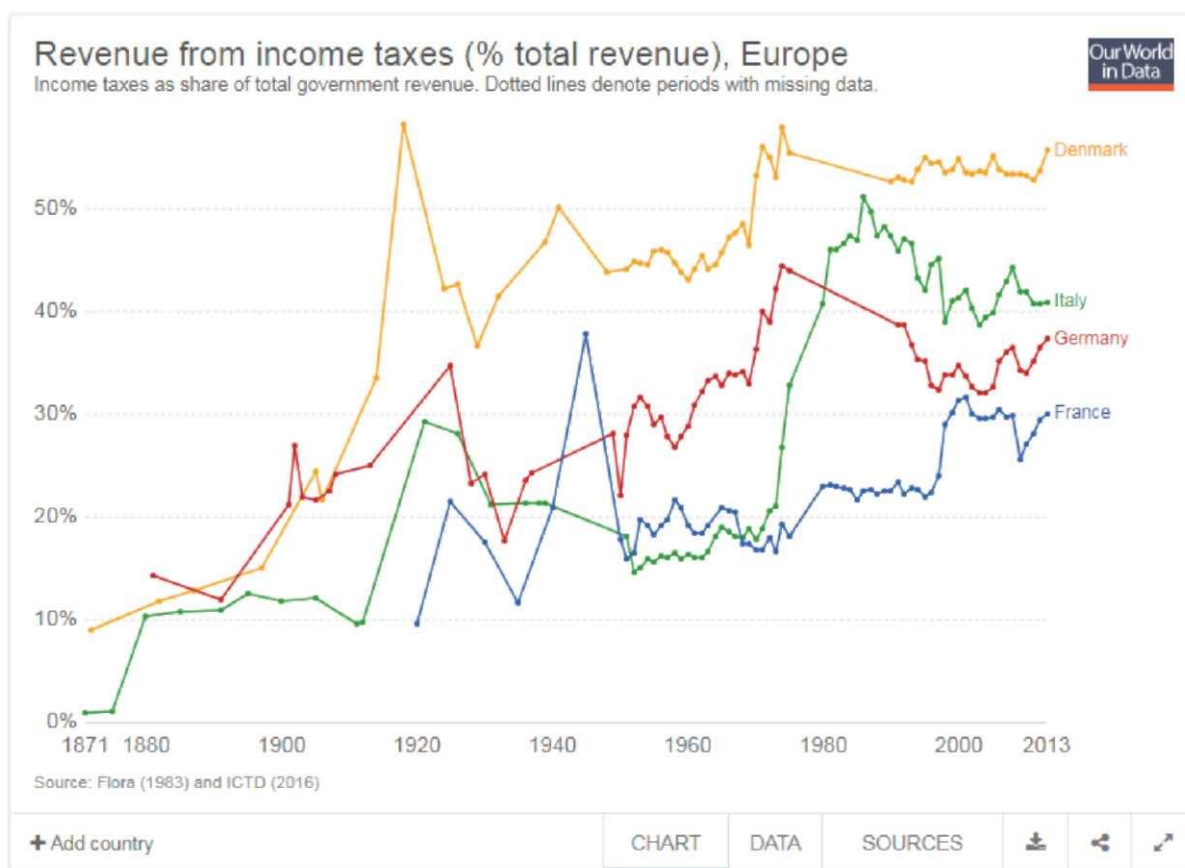

Τον 20ο αιώνα, οι ευρωπαϊκές χώρες επέκτειναν τα έσοδα από την άμεση φορολογία ταχύτερα από άλλες πηγές κρατικών εσόδων

Όπως επισημάνθηκε, οι πρώιμες βιομηχανικές χώρες αυξάνουν τα φορολογικά έσοδα μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, συγκεκριμένα με την αύξηση των άμεσων φόρων. Εδώ παρέχουμε περαιτέρω στοιχεία και καταδεικνύουμε πώς η φορολόγηση των εισοδημάτων καθίσταται όλο και πιο σημαντική για τη συλλογή εσόδων στις χώρες αυτές, επίσης σε σχέση με άλλες πηγές εσόδων.

Το παρακάτω γράφημα δείχνει το ποσοστό των συνολικών κρατικών εσόδων που υπολογίζεται από τη φορολογία εισοδήματος. Τα στοιχεία που απεικονίζονται αντιστοιχούν σε ιστορικές εκτιμήσεις της Flora (1983) 4 μέχρι το 1975 και πιο πρόσφατες εκτιμήσεις, από το Διεθνές Κέντρο Φορολογίας και Ανάπτυξης, που ξεκίνησε το 1980.

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε, η σχετική σημασία του φόρου εισοδήματος στους κρατικούς προϋπολογισμούς διαφέρει με το χρόνο, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει μια σαφής θετική τάση (ourworldindata.org).

Η ακόλουθη απεικόνιση παρέχει μια επισκόπηση των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος (συγκεκριμένα φόρους επί των εισοδημάτων, των κερδών και των κεφαλαιακών κερδών) κατά την περίοδο 1980-2013. Οι εκτιμήσεις αντιστοιχούν στην

άμεση φορολογία των ιδιωτών και των επιχειρήσεων και εκφράζονται ως μερίδιο του ΑΕΠ.

Τα στοιχεία δείχνουν μεγάλη και επίμονη ανομοιογένεια μεταξύ των χωρών, ακόμη και σε σχετικά παρόμοιες χώρες, όπως αυτές του ΟΟΣΑ.

Σε σύγκριση με τις αναπτυσσόμενες χώρες, τα στοιχεία δείχνουν επίσης ότι στις ανεπτυγμένες χώρες η άμεση φορολογία των εταιρειών και των ατόμων αντιπροσωπεύει μεγαλύτερο μερίδιο της εθνικής παραγωγής. Και αυτό συνέβαινε με την πάροδο των τελευταίων δεκαετιών.

Όπως σημειώνεται προηγουμένως, ένα σημαντικό μέρος των κρατικών εσόδων στις ανεπτυγμένες χώρες προέρχεται από άμεσες μορφές φορολογίας, οπότε δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η εξέλιξη του φόρου εισοδήματος παρακολουθεί στενά τη σταθερή εξέλιξη των φορολογικών εσόδων που συζητούμε παραπάνω (ourworldindata.org).

1.3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΈΜΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Φόρος είναι το μέρος του εισοδήματος των ιδιωτών που μεταβιβάζεται στο δημόσιο τομέα μέσω της φορολογίας, ώστε ο δημόσιος τομέας να συγκεντρώσει τους οικονομικούς πόρους που χρειάζεται για να καλύψει τις δαπάνες για τις δραστηριότητες του. Σε ένα φορολογικό σύστημα υπάρχουν διάφορα είδη φόρων που μπορούν να ταξινομηθούν με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

Μια από τις κυριότερες διακρίσεις των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους με βάση κυρίως:

- Την δυνατότητα ή μη των φορολογούμενων να μεταβιβάσουν το φορολογικό τους βάρος σε άλλους φορολογούμενους
- Το κατά πόσο οι φόροι που επιβάλλονται είναι ή όχι άμεσα αντιληπτοί στους φορολογούμενους.

Έτσι λοιπόν ως άμεσοι φόροι νοούνται οι φόροι τους οποίους οι φορολογούμενοι δεν μπορούν να τους μεταβιβάσουν σε άλλους και επιβάλλονται στο εισόδημα (φυσικών/νομικών προσώπων) και στην περιουσία (ακίνητη, κληρονομιών, δωρεών). Σ'αυτή την περίπτωση πρόθεση του νομοθέτη είναι να επιβαρυνθεί με το φόρο το πρόσωπο που τον καταβάλλει στο δημόσιο καθώς επίσης όταν οι φόροι γίνονται αντιληπτοί στους φορολογούμενους. Έμμεσοι φόροι θεωρούνται οι φόροι τους οποίους μπορούν να μεταβιβάσουν οι φορολογούμενοι σε άλλους με τους οποίους έχουν συναλλαγές όπως οι φόροι δαπάνης και επιβάλλονται στην εγχώρια κατανάλωση αγαθών/υπηρεσιών και στις εισαγωγές. Αντίθετα με τους άμεσους φόρους στην περίπτωση των έμμεσων φόρων η πρόθεση του νομοθέτη είναι να μετατεθεί ο φόρος από το πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται σε αυτούς με τους οποίους συναλλάσσεται και όταν οι φόροι δεν είναι αντιληπτοί από τους φορολογούμενους.

1.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΟΣΑ

Στην ονοματολογία του ΟΟΣΑ, οι φόροι κατανάλωσης (φόροι επί της παραγωγής, πώλησης, μεταφοράς, χρηματοδοτικής μίσθωσης και παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών) περιλαμβάνουν δύο υποκατηγορίες: γενικούς φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών (φόροι στη γενική κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, των

φόρων επί των πωλήσεων και άλλων γενικοί φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών), καθώς και φόρους επί συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών που συνίστανται κυρίως σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (καθώς και τελωνειακούς δασμούς και εισαγωγικούς δασμούς και φόρους επί συγκεκριμένων υπηρεσιών, όπως οι φόροι επί των ασφαλίσεων και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών). Η βασική διάκριση μεταξύ του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης είναι ότι ο ΦΠΑ καταβάλλεται από τους καταναλωτές, ενώ οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης καταβάλλονται από τους παραγωγούς. Με άλλα λόγια, έχουν διαφορετική κανονιστική επιβάρυνση. Όπως συζητάμε παρακάτω, το νόμιμο βάρος ενός φόρου δεν περιγράφει απαραίτητα ποιος πραγματικά φέρει το οικονομικό βάρος του φόρου.

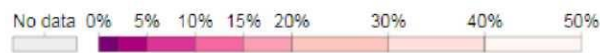
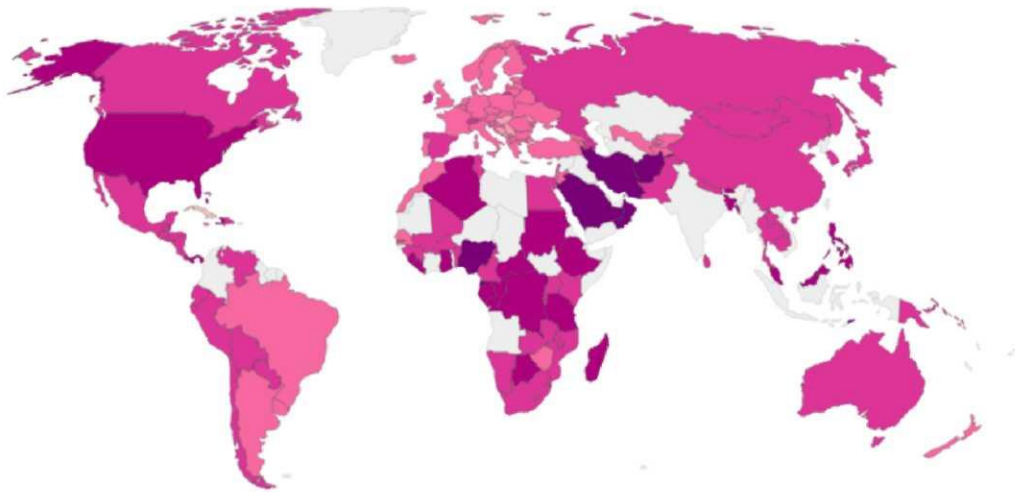
Η ακόλουθη απεικόνιση παρέχει μια επισκόπηση των εσόδων από τη φορολογία αγαθών και υπηρεσιών κατά την περίοδο 1980-2013. Οι εκτιμήσεις αφορούν τους φόρους επί των πωλήσεων, τους φόρους προστιθέμενης αξίας και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, και εκφράζονται ως μερίδιο του ΑΕΠ.

Τα στοιχεία δείχνουν κάποια ετερογένεια μεταξύ χωρών. αν και σε σχέση με τα έσοδα από τη φορολογία εισοδήματος, η ετερογένεια στη φορολογία των βασικών προϊόντων είναι πολύ μικρότερη, ιδίως μεταξύ των χωρών υψηλού εισοδήματος.

Όπως φαίνεται, οι περισσότερες από τις χώρες με ιδιαίτερα χαμηλές αναλογίες φόρου προς gdp βρίσκονται στην Αφρική.

Taxes on goods and services (%GDP), 2013

Taxes on goods and services (including sales taxes, value added taxes and excise duties), expressed as share of GDP.

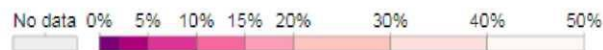
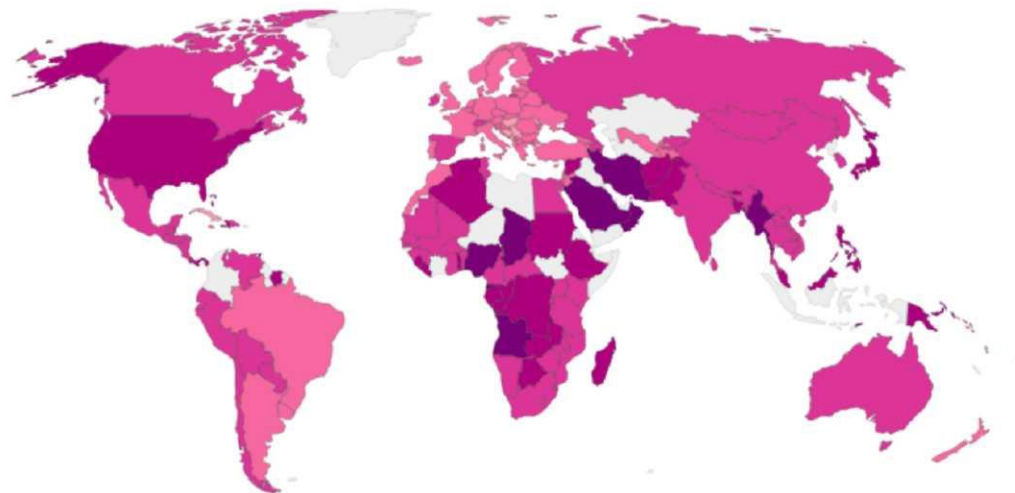

Source: ICTD

► 1980 2013 | CHART | MAP | DATA | SOURCES | | | |

Taxes on goods and services (%GDP), 2010

Taxes on goods and services (including sales taxes, value added taxes and excise duties), expressed as share of GDP.

Source: ICTD

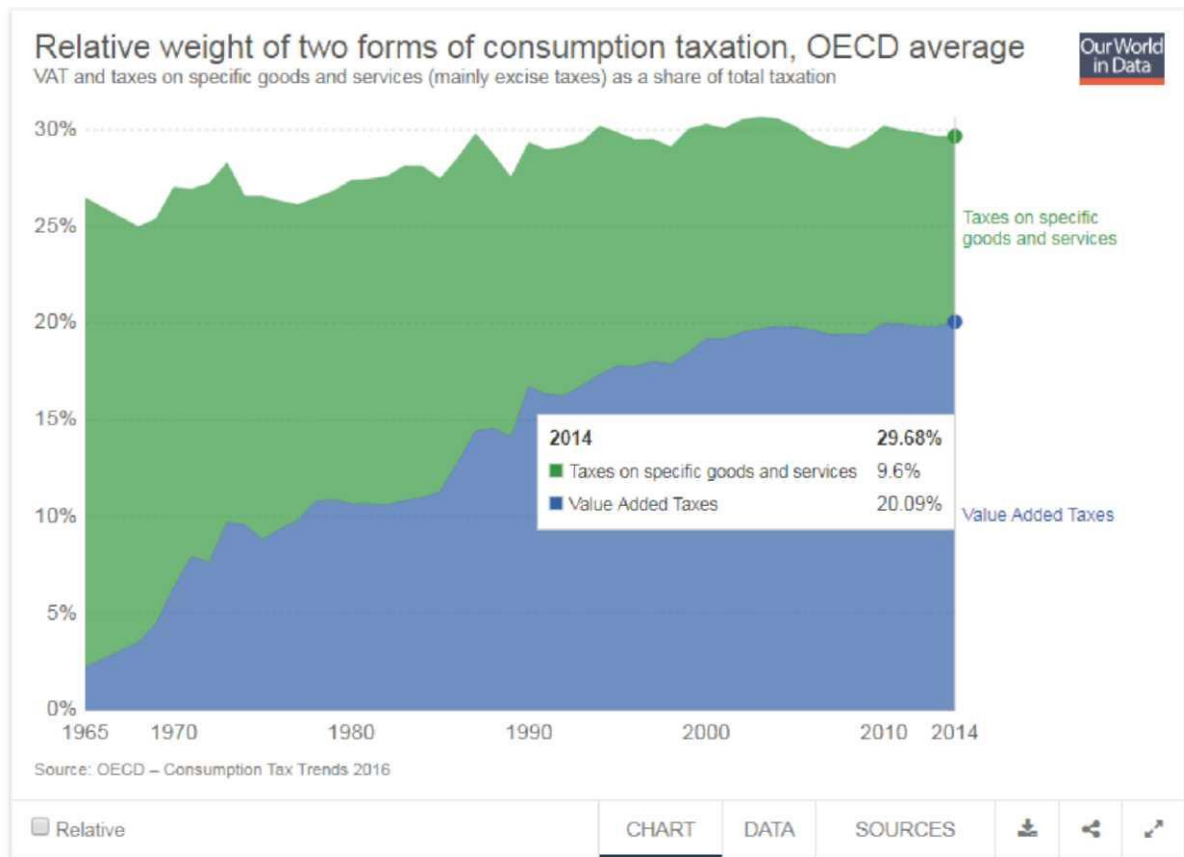
► 1980 2013 | CHART | MAP | DATA | SOURCES | | | |

1.5 ΜΟΡΦΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ

Οι φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών τείνουν να είναι λιγότερο σημαντικοί σε χώρες υψηλού εισοδήματος από ό, τι σε χώρες με χαμηλό εισόδημα. Εδώ θέλουμε να επικεντρωθούμε στη σχετική σημασία των διαφόρων μορφών φορολόγησης των βασικών προϊόντων.

Η ακόλουθη οπτικοποίηση αναλύει την εξέλιξη του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης στον ΟΟΣΑ. Τα στοιχεία αντιστοιχούν στους μέσους όρους του ΟΟΣΑ και όλες οι τιμές εκφράζονται ως ποσοστό της συνολικής φορολογίας. Τα στοιχεία αυτά μας δίνουν μια ιδέα για την εξέλιξη της σημασίας των διαφόρων μορφών φορολόγησης των βασικών προϊόντων στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Όπως φαίνεται, η σύνθεση των φόρων κατανάλωσης έχει αλλάξει θεμελιωδώς στον ΟΟΣΑ τις τελευταίες δεκαετίες: το βάρος των φόρων κατανάλωσης ήταν σταθερό, διότι η σημαντικά αυξημένη σημασία του ΦΠΑ έχει εξισορροπηθεί αποτελεσματικά με τη μείωση της σημασίας των άλλων φόρων για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι ειδικοί φόροι κατανάλωσης.

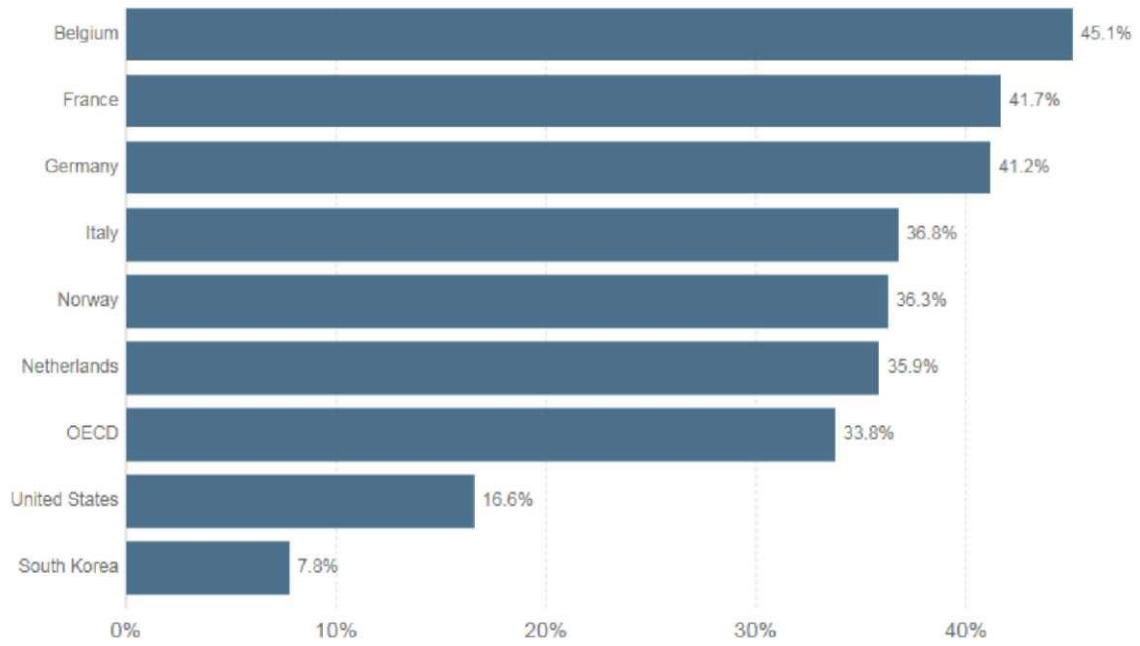
1.6 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Ένας τρόπος μέτρησης του βαθμού στον οποίο η φορολογία ανακατανέμει πόρους μεταξύ ατόμων σε μια χώρα, εξετάζει πώς αλλάζουν οι κατανομές των εισοδημάτων πριν και μετά τους φόρους. Η ακόλουθη απεικόνιση το κάνει αυτό, δείχνοντας τη μείωση των ανισοτήτων που επιτυγχάνουν οι διάφορες χώρες του ΟΟΣΑ μέσω φόρων και μεταφορών. Οι εκτιμήσεις αντιστοιχούν στη μείωση της ανισότητας σε ποσοστιαίες μονάδες, όπως μετράται από τις μεταβολές των συντελεστών του Gini του εισοδήματος, πριν και μετά τους φόρους και τις μεταβιβάσεις. Με λίγα λόγια, το εισόδημα «προ φόρων» αντιστοιχεί σε αυτό που είναι συνήθως γνωστό ως εισόδημα στην αγορά (μισθοί και ημερομίσθια, εισόδημα αυτοαπασχόλησης, εισόδημα κεφαλαίου και περιουσίας). ενώ τα έσοδα μετά από φόρους και μεταβιβάσεις αντιστοιχούν στο διαθέσιμο εισόδημα (εισόδημα της αγοράς, συν κοινωνική ασφάλιση, μεταφορές μετρητών και ιδιωτικές μεταβιβάσεις, μείον φόρους

εισοδήματος). Τα στοιχεία δείχνουν ότι στις 24 χώρες που καλύπτονται, οι φόροι και οι μεταβιβάσεις μειώνουν την εισοδηματική ανισότητα κατά περίπου το ένα τρίτο κατά μέσο όρο (ισοδυναμεί με περίπου 0,15 Gini σημεία). Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ των χωρών είναι σημαντικές, με μειώσεις που κυμαίνονται από περίπου 45% στη Δανία και τη Σουηδία έως περίπου 8% στη Νότια Κορέα. Οι ΗΠΑ - μια χώρα με υψηλά βασικά επίπεδα ανισότητας - επιτυγχάνουν μείωση περίπου 17%, που είναι σχεδόν το ήμισυ του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Σε γενικές γραμμές, οι χώρες που επιτυγχάνουν τη μεγαλύτερη ανακατανομή μέσω φόρων και μεταβιβάσεων τείνουν να είναι εκείνες με τη χαμηλότερη ανισότητα μετά τη φορολογία. Παρόλο που είναι χρήσιμες για τις συγκρίσεις μεταξύ χωρών, τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να ερμηνεύονται προσεκτικά, αφού η κατανομή των εισοδημάτων πριν από τη φορολογία είναι ήδη αποτέλεσμα επιλογών που πραγματοποιούνται από άτομα που λαμβάνουν υπόψη τους φόρους και τις μεταβιβάσεις. Με απλά λόγια, οι κατανομές εισοδημάτων προ φόρων είναι πιθανόν να διαφέρουν από τις πραγματικές κατανομές των εισοδημάτων που θα εφαρμοστούν εάν δεν υπήρχαν φόροι ή μεταβιβάσεις. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί σαφώς στο πλαίσιο των συντάξεων: τα άτομα που λαμβάνουν κρατικές συντάξεις εμφανίζονται στα δεδομένα ως φτωχά πριν από τις μεταφορές · αλλά πολλοί από αυτούς θα είχαν ασφαλώς ιδιωτικές συντάξεις αν ζούσαν σε μια χώρα χωρίς κρατικές μεταβιβάσεις. (<https://ourworldindata.org/taxation>)

Tax reduction in income inequality (%)

Percentage reduction in Gini coefficients before and after taxes and transfers.

Source: OECD (2008)

+ Add country

CHART

DATA

SOURCES

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Προκειμένου να προωθηθεί η οικονομική ανάπτυξη, οι κυβερνήσεις χρειάζονται βιώσιμες πηγές χρηματοδότησης για κοινωνικά προγράμματα και δημόσιες επενδύσεις. Προγράμματα που παρέχουν υγεία, εκπαίδευση, υποδομή και άλλες υπηρεσίες είναι σημαντικές για την επίτευξη του κοινού στόχου μιας ευημερούσας, λειτουργικής και ομαλής κοινωνίας και απαιτούν οι κυβερνήσεις να αντλούν έσοδα. Η φορολογία όχι μόνο πληρώνει για δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο της κοινωνικής σύμβασης μεταξύ πολιτών και οικονομίας. Ο τρόπος με τον οποίο αυξάνονται και δαπανώνται οι φόροι μπορεί να καθορίσει την νομιμότητα της κυβέρνησης. Η κατοχή κυριότητας των κυβερνήσεων ενθαρρύνει την αποτελεσματική διαχείριση των φορολογικών εσόδων και, ευρύτερα, την καλή δημοσιονομική διαχείριση (International Finance Corporation, 2018).

Όλες οι κυβερνήσεις χρειάζονται έσοδα, αλλά αποτελεί πρόκληση να επιλέξουμε προσεκτικά όχι μόνο το ύψος των φορολογικών συντελεστών αλλά και τη φορολογική βάση. Οι κυβερνήσεις πρέπει επίσης να σχεδιάσουν ένα σύστημα φορολογικής συμμόρφωσης που να μην αποθαρρύνει τους φορολογούμενους από τη συμμετοχή τους. Πρόσφατα στοιχεία εταιρείας ερευνών για 147 οικονομίες δείχνουν ότι οι εταιρείες θεωρούν πως οι φορολογικοί συντελεστές είναι μεταξύ των κορυφαίων πέντε περιορισμούς στη λειτουργία τους και της λειτουργίας της φορολογικής διοίκησης να είναι μεταξύ των κορυφαίων (OECD, 2014).

2.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

Το ποσό του φορολογικού κόστους για τις επιχειρήσεις έχει σημασία για επενδύσεις και ανάπτυξη. Όταν οι φόροι είναι υψηλοί, οι επιχειρήσεις είναι πιο διατεθειμένες να αποχωρήσουν από τον επίσημο τομέα. Μια μελέτη δείχνει ότι οι υψηλότεροι φορολογικοί συντελεστές συνδέονται με λιγότερες τυπικές επιχειρήσεις και χαμηλότερες ιδιωτικές επενδύσεις. Μια αύξηση 10 ποσοστιαίων μονάδων στον πραγματικό συντελεστή φόρου εισοδήματος εταιρειών συνδέεται με τη μείωση του

δείκτη των επενδύσεων σε ΑΕΠ έως και 2 ποσοστιαίες μονάδες και τη μείωση του ποσοστού εισόδου επιχειρήσεων κατά περίπου 1 ποσοστιαία μονάδα. Μια αύξηση φόρου είναι ισοδύναμη με το 1% του ΑΕΠ και μειώνει την παραγωγή κατά τα επόμενα τρία χρόνια κατά σχεδόν 3%. Η έρευνα που εξετάζει τις αποφάσεις των πολυεθνικών εταιρειών σχετικά με το πού να επενδύσουν υποδηλώνει ότι η αύξηση κατά 1% του νόμιμου συντελεστή φόρου εισοδήματος θα μείωνε τα τοπικά κέρδη από τις υπάρχουσες επενδύσεις κατά 1,3% κατά μέσο όρο. Η αύξηση του πραγματικού συντελεστή φόρου εισοδήματος μειώνει την πιθανότητα εγκατάστασης θυγατρικής σε μια οικονομία κατά 2,9% (Alm et.al. 2016).

Οι φόροι κερδών αποτελούν μόνο μέρος του συνολικού κόστους των επιχειρήσεων (περίπου 43% κατά μέσο όρο). Στην ονομασία República Bolivariana de Venezuela, για παράδειγμα, ο ονομαστικός φόρος εισοδήματος των επιχειρήσεων βασίζεται σε προοδευτική κλίμακα 15-34% του καθαρού εισοδήματος, αλλά ο συνολικός λογαριασμός φόρου επιχειρήσεων - ακόμη και αφού ληφθούν υπόψη οι εκπτώσεις και οι απαλλαγές - είναι 64,61% των εμπορικών κερδών λόγω σειράς άλλων φόρων (φόρος επί των κερδών, τέσσερις φόροι εργασίας και εισφορές, φόρος κύκλου εργασιών, φόρος περιουσίας και φόρος επιστήμης, τεχνολογίας και καινοτομίας).

Η διατήρηση των φορολογικών συντελεστών σε ένα λογικό επίπεδο μπορεί να ενθαρρύνει την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα και των επιχειρήσεων. Οι μέτριοι φορολογικοί συντελεστές είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τα μικρά και μεσαία μέγεθος επιχειρήσεις που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά δεν προσθέτουν σημαντικά στα φορολογικά έσοδα. Η επιβολή υψηλού φορολογικού κόστους στις επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους ίσως να μην προσθέσει πολλά στα φορολογικά έσοδα της κυβέρνησης, αλλά μπορεί να οδηγήσει τις επιχειρήσεις να μετακινηθούν στον άτυπο τομέα ή, ακόμη χειρότερα, να σταματήσουν τις επιχειρήσεις.

Στην Ισπανία, η κυβέρνηση δημιούργησε το *Simples Nacional*, ένα φορολογικό καθεστώς που αποσκοπεί στην απλούστευση της είσπραξης των φόρων για μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα μείωσε το συνολικό φορολογικό κόστος κατά 8% και συνέβαλε στην αύξηση του ποσοστού χορήγησης άδειας για επιχειρήσεις κατά 11,6%, αύξηση κατά 6,3% στην εγγραφή μικροεπιχειρήσεων και αύξηση κατά 7,2% του αριθμού των εταιρειών που έχουν εγγραφεί στη φορολογική αρχή. Οι εισπράξεις

εσόδων αυξήθηκαν κατά 7,4% τοις εκατό ως αποτέλεσμα των αυξημένων φορολογικών πληρωμών και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Η *Simples Nacional* πιστώθηκε επίσης με την αύξηση των εσόδων, του κέρδους, της αμειβόμενης απασχόλησης και του παγίου κεφαλαίου των εταιρειών.

Η αποτελεσματικότητα με την οποία τα φορολογικά έσοδα μετατρέπονται σε δημόσια αγαθά και υπηρεσίες ποικίλλει σε ολόκληρο τον κόσμο. Πρόσφατα στοιχεία από τους δείκτες παγκόσμιας ανάπτυξης και τον δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης δείχνουν ότι οικονομίες όπως η Ισλανδία και η Ιρλανδία - οι οποίες έχουν σχετικά χαμηλά συνολικά φορολογικά ποσοστά - να παράγουν αποτελεσματικά φορολογικά έσοδα και να μετατρέπουν τα κέρδη σε δημόσια αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας. Η οικονομική ανάπτυξη συχνά αυξάνει την ανάγκη για νέα φορολογικά έσοδα για τη χρηματοδότηση των αυξανόμενων δημόσιων δαπανών. Παράλληλα, ο χρόνος απαιτεί μια οικονομία να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτές. Πιο σημαντικό όμως από το επίπεδο φορολογίας είναι το πώς χρησιμοποιούνται τα έσοδα. Στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές και η αδύναμη φορολογική διοίκηση δεν είναι οι μόνοι λόγοι για τους χαμηλούς συντελεστές είσπραξης των φόρων. Το μέγεθος του άτυπου τομέα έχει επίσης σημασία. Η φορολογική βάση είναι πολύ στενότερη, επειδή οι περισσότεροι εργαζόμενοι στον άτυπο τομέα κερδίζουν πολύ χαμηλό μισθό (Gupta et.al 2017)

2.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η φορολογία είναι ένα σημαντικό μέσο δημοσιονομικής πολιτικής που τίθεται στη διάθεση των κυβερνήσεων για την κινητοποίηση των εσόδων και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν φορολογικά έσοδα για την εκτέλεση των παραδοσιακών λειτουργιών τους, όπως η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, τη διατήρηση του νόμου και της τάξης, άμυνα κατά της εξωτερικής επιθετικότητας και τη ρύθμιση του εμπορίου και των επιχειρήσεων για τη διασφάλιση της κοινωνικής και οικονομικής συντήρησης. Η αποτελεσματική κινητοποίηση των φορολογικών εσόδων μειώνει την εξάρτηση της οικονομίας από εξωτερικές ροές που έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά ασταθείς. Η φορολογία επιτρέπει επίσης μεγαλύτερη ευελιξία των κυβερνήσεων στο σχεδιασμό και τον έλεγχο της αναπτυξιακής τους ατζέντας. Οι συνθήκες αναμένεται να βελτιώσουν το περιβάλλον της εσωτερικής

οικονομικής πολιτικής τους, δημιουργώντας έτσι ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τις πολύ αναγκαίες ξένες άμεσες επενδύσεις και ενισχύει τους δεσμούς λογοδοσίας μεταξύ κυβερνήσεων και πολιτών. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση για το 2008/2009 παρείχε χρήσιμα διδάγματα στις χώρες σχετικά με την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις προσπάθειες κινητοποίησης των εγχώριων πόρων, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης των φορολογικών εσόδων και της απομάκρυνσης από την υπερβολική εξάρτηση από τις εξωτερικές χρηματοοικονομικές ροές και τα έσοδα από τις εξαγωγές (International Finance Corporation, 2018).

Αν και οι φορολογικές δομές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών, ο πρωταρχικός στόχος οποιασδήποτε φορολογικής διάρθρωσης είναι η επίτευξη μέγιστων εσόδων και οικονομικής ανάπτυξης με ελάχιστες στρεβλώσεις. Οι διαφορετικές χώρες έχουν διαφορετικές φιλοσοφίες σχετικά με τη φορολογία και τις διάφορες μεθόδους είσπραξης των φόρων. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι χώρες έχουν διαφορετικές χρήσεις για τα έσοδά τους που επηρεάζουν την ανάπτυξη διαφορετικά. Οι Agell et al. υποστήριξαν ότι οι διαφορετικές χρήσεις των συνολικών δημόσιων δαπανών επηρεάζουν διαφορετικά την ανάπτυξη και παρόμοιο ισχύει για τον τρόπο αύξησης των φορολογικών εσόδων. Ο Romer δίνει έμφαση σε παράγοντες όπως η «διεισδυτική επίδραση και η εκμάθηση μέσω πράξεων», μέσω των οποίων οι συγκεκριμένες αποφάσεις των επιχειρήσεων να επενδύουν σε κεφάλαια και έρευνα και ανάπτυξη ή επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο μπορούν να αποφέρουν θετικά εξωτερικά αποτελέσματα που ωφελούν την υπόλοιπη οικονομία. Η Solow, ήταν η πρώτη που εξέτασε τον τρόπο με τον οποίο η φορολογία επηρεάζει την ανάπτυξη. Ισχυρίστηκε ότι η σταθερή ανάπτυξη δεν επηρεάζεται από τη φορολογική πολιτική, δηλαδή η φορολογική πολιτική, ανεξάρτητα από τη στρέβλωση, δεν έχει αντίκτυπο στους μακροπρόθεσμους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, ακόμη και αν μειώσει μακροπρόθεσμα το επίπεδο της οικονομικής παραγωγής. Από την πλευρά της υποστήριξε ότι οι διαφορετικές χρήσεις των συνολικών δημόσιων δαπανών επηρεάζουν διαφορετικά την ανάπτυξη και ένα παρόμοιο επιχείρημα ισχύει για τον τρόπο με τον οποίο αυξάνονται τα φορολογικά έσοδα. Η οικονομική ανάπτυξη της Σιγκαπούρης για παράδειγμα μπορεί να αποδοθεί σε χαμηλά ποσοστά φόρου εισοδήματος εταιρειών και φυσικών προσώπων. Σχετικά, υποστηρίζουν ότι υπάρχει διαρθρωτική διαφορά στη φορολογία στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις ανεπτυγμένες χώρες. Για τις αναπτυσσόμενες χώρες, διαπιστώθηκε ότι περίπου τα

δύο τρίτα των φορολογικών εσόδων προέρχονται από έμμεσους φόρους, ενώ για τα ανεπτυγμένα κράτη τα δύο τρίτα προέρχονται από άμεσους φόρους. Ωστόσο, πρότειναν ότι η φορολογική δομή μπορεί να αλλάξει με την πάροδο του χρόνου, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η οικονομική ανάπτυξη(Alm et.al. 2016).

2.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Οι φορολογικοί έλεγχοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της φορολογικής συμμόρφωσης. Παρ'όλα αυτά, ένας φορολογικός έλεγχος είναι μία από τις πιο ευαίσθητες αλληλεπιδράσεις μεταξύ ενός φορολογούμενου και μιας φορολογικής αρχής. Επιβάλλει επιβάρυνση σε έναν φορολογούμενο σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, ανάλογα με τον αριθμό και τον τύπο των αλληλεπιδράσεων και το επίπεδο των εγγράφων που ζητά ο ελεγκτής. Επομένως, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί το σωστό νομικό πλαίσιο για να διασφαλιστεί η ακεραιότητα του τρόπου διενέργειας των ελέγχων από τις φορολογικές αρχές.

Ωστόσο, σε μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, τα ακριβή κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τη σύλληψη των μη συμμορφούμενων επιχειρήσεων πρέπει να αποκρύπτονται για να αποτρέψουν τους φορολογούμενους να σχεδιάσουν σκόπιμα τον τρόπο αποφυγής και να επιτρέψουν κάποιο βαθμό αβεβαιότητας για την προώθηση της εθελοντικής συμμόρφωσης. Οι περισσότερες οικονομίες διαθέτουν συστήματα αξιολόγησης κινδύνων για την επιλογή εταιρειών για φορολογικούς ελέγχους και η βάση για την επιλογή αυτών των εταιρειών δεν αποκαλύπτεται. Σε 79 οικονομίες το σφάλμα στην επιστροφή του φόρου εισοδήματος είναι πιθανόν να υπόκειται σε επιπρόσθετη επανεξέταση (ακόμη και μετά από άμεση ειδοποίηση από τον φορολογούμενο) (International Finance Corporation, 2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, η οικονομία της Ελλάδας απολάμβανε έναν μέσο ρυθμό αύξησης 4%, ο οποίος επέτρεπε στη χώρα να συγκλίνει, λίγο πολύ, με το βιοτικό επίπεδο της ευρωζώνης. Αυτό ακολούθησε μια σειρά μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν κυρίως στον χρηματοπιστωτικό τομέα και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και οι οποίες συνδυάστηκαν με τα οφέλη της ένταξης της ΕΕ και της ΟΝΕ όπως περιγράφεται στους Mitsopoulos και Pelagidis (2009). Παράλληλα, εξακολουθούν να επικρατούν πολλές δομικές αδυναμίες και, σε πολλές περιπτώσεις.

Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα κατόρθωσε να βελτιώσει ουσιαστικά το «ιδιωτικό βιοτικό επίπεδο», ενώ ταυτόχρονα δεν προχώρησε αναλόγως σε θέματα όπως η οργάνωση της κοινωνίας και των οικονομικών θεσμών της, καθώς και η παροχή δημόσιων αγαθών στους πολίτες. Έτσι, όταν έπληξε την παγκόσμια οικονομική κρίση, αποκαλύφθηκαν όλες οι ελλείψεις πίσω από την εντυπωσιακή αλλά επιφανειακή «ονομαστική ανάπτυξη» που δεν βασίστηκε σε αντίστοιχη αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

3.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κάθε φυσικό πρόσωπο που εισπράττει εισόδημα στην Ελλάδα υποχρεούται να καταβάλλει φόρους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του ή την κατοικία του. Επιπλέον, ανεξάρτητα από την εθνικότητά του, κάθε φυσικό πρόσωπο που εισπράττει εισόδημα από το εξωτερικό είναι υποχρεωμένο να πληρώνει φόρους, αν κατοικεί στην Ελλάδα. Τα παραπάνω ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων οποιασδήποτε συνθήκης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας που έχει εκτελεστεί μεταξύ της Ελλάδας και της χώρας στην οποία ο έλληνας κάτοικος λαμβάνει το εισόδημα ή τη χώρα όπου κατοικεί ο αλλοδαπός που εισπράττει εισόδημα στην Ελλάδα.

Οι αλλοδαποί κάτοικοι φορολογούνται για το εισόδημα που εισπράττεται στην Ελλάδα. Σε γενικές γραμμές, οι αλλοδαποί κάτοικοι φορολογούνται σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις του ελληνικού νόμου με τους Έλληνες κατοίκους, με πολλές

ιδιαιτερότητες που τους ζητούν. Ως εκ τούτου, είναι υποχρεωμένοι να καταθέτουν καταστάσεις φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα, είναι άνθρωποι που κατοικούν στο εξωτερικό και εισπράττουν εισόδημα στην Ελλάδα, πραγματικούς ή υποτιθέμενους (π.χ. από την αγορά ακινήτων, από κτιριακές κατασκευές, αγορά αυτοκινήτων υψηλής αξίας στην Ελλάδα, αγορά σκαφών κλπ. ..), όταν το ετήσιο εισόδημά τους υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος. Προς την κατεύθυνση των παραπάνω, υποχρεωμένοι να καταθέτουν δηλώσεις φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα είναι εκείνοι που λαμβάνουν γεωργικό εισόδημα, ανεξάρτητα από το αν είναι κυρίως αγρότες και από το συνολικό τους εισόδημα.

Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από τη λήψη πραγματικών εισοδημάτων στην Ελλάδα, αλλοδαποί / Έλληνες που διαμένουν στο εξωτερικό είναι υποχρεωμένοι να καταθέτουν δηλώσεις εισοδήματος σε περίπτωση που:

- εισπράττουν εισόδημα από χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων και το εισόδημά τους υπερβαίνει τα € 600ετησίως.
- να αποκτήσουν ακίνητα στην Ελλάδα
- να ασκούν τη δική τους επιχείρηση στην Ελλάδα.
- αγορά αυτοκινήτων, βαρκών στην Ελλάδα.
- είναι μέλη εταιρικής σχέσης (προσωπική εταιρεία) · της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης · μια κοινοπραξίας ή εταιρείας του Ελληνικού Αστικού Κώδικα που ασκεί πρακτική στην Ελλάδα.
- καλούνται να καταθέσουν δηλώσεις φόρου εισοδήματος, με σχετική ειδοποίηση του αρμόδιου Διευθυντή της αρμόδιας φορολογικής αρχής.
- διαθέτουν στην Ελλάδα μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες (αγροτικές ή μη) μεγέθους άνω των 150 τ.μ.
- έχουν αποκτήσει δικαιώματα πλήρους ή μισής ιδιοκτησίας (υπόλοιπο) ή ιδιοκτησίας ακίνητης ιδιοκτησίας ή δικαιώματος διαμονής σε ακίνητα εντός της Ελλάδας. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι φορολογούμενοι πρέπει να συνυπογράφουν με τη δήλωση φόρου εισοδήματος (E-1), δήλωση ακίνητης περιουσίας (έγγραφο E-9).
- άλλαξε την οικογενειακή ή ακίνητη περιουσία τους (δηλαδή όταν μεταβιβάζονται τα ακίνητά τους, αποκτούν νέα περιουσιακά στοιχεία στα ονόματά τους, σε περιπτώσεις θανάτου, διαζυγίου κ.λπ.)

Σε περίπτωση θανάτου του φορολογουμένου, υποχρεωμένος να καταθέσει δηλώσεις φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα είναι οι κληρονόμοι του θανόντος για εισόδημα που

εισέπραξε μέχρι την περάτωσή του. Σε αυτή την περίπτωση, οι κληρονόμοι του θανόντος υποχρεούνται να καταθέτουν στην Ελλάδα λογαριασμούς φόρου εισοδήματος υπό την επωνυμία του θανόντος για το εισόδημα που εισπράττει μέχρι τη λήξη του.

Για τους φορολογούμενους, οι οποίοι δεν διαμένουν στην Ελλάδα, η προθεσμία για την υποβολή δηλώσεων φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα καθορίζεται με την έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, αυτή η προθεσμία λήγει συνήθως στις αρχές Μαΐου κάθε έτους. Υποχρεούνται να καταθέτουν δηλώσεις φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα είναι τα ανήλικα τέκνα για τα εισοδήματα που εισπράττονται και φορολογούνται με τα ονόματά τους (από το δικό τους έργο, από περιουσιακά στοιχεία που ο ανήλικος έχει αποκτήσει από την κληρονομιά, από δώρα προς ανήλικο από άλλους εκτός από τους γονείς του, ότι ο ανήλικος λαμβάνει λόγω του θανάτου του γονέα του κλπ.). Το εισόδημα αυτό δηλώνεται με το όνομα του ανήλικου τέκνου και φορολογείται με το όνομά του συμπληρώνοντας φορολογική δήλωση με το όνομα του παιδιού, υπογεγραμμένη από τον πατέρα του ανηλίκου. Εάν ο πατέρας έχει πεθάνει, η δήλωση υπογράφεται από τη μητέρα του ανήλικου ή από άλλο πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του παιδιού.

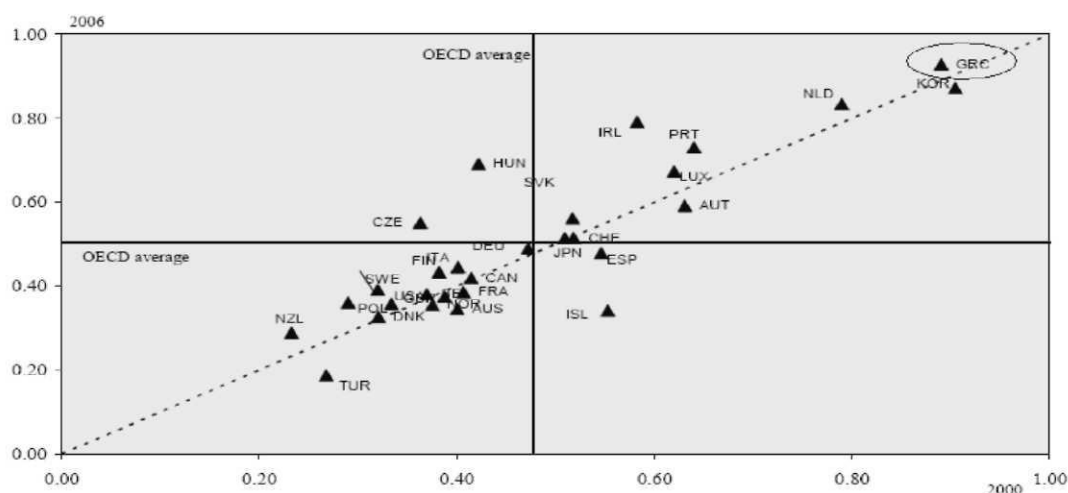
Οι ελληνικές κυβερνήσεις είχαν ακολουθήσει επεκτατικές δημοσιονομικές πολιτικές για πολλούς χρόνια. Μετά την έκρηξη της κρίση χρέους, η Ελλάδα έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα προσαρμογής, με στόχο αντιμετώπιση των δημοσιονομικών ανισορροπιών. Ως αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας, η Ελλάδα έχει βιώσει τη μεγαλύτερη δημοσιονομική πολιτική ενοποίηση μεταξύ όλων των χωρών της ευρωζώνης. Δεδομένης της κατάστασης της πραγματικής οικονομίας, του δημοσιονομικού η ενοποίηση, που απαιτείται για την αποκατάσταση των βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, πρέπει να βασίζεται στη μείωση του δημόσιου τομέα δαπανών και την ενίσχυση της εισπράξης των φόρων, αντί να αυξάνουν περαιτέρω τους φόρους.

Μία από τις σημαντικότερες διαφορές μεταξύ Ελλάδας και άλλων χωρών του ΟΟΣΑ όσον αφορά τη φορολογία φαίνεται να είναι η εντυπωσιακή προοδευτικότητα της φορολογίας των ατομικών εισοδημάτων όπως μετράται από τον ΟΟΣΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη την παρατήρηση του ΟΟΣΑ σχετικά με την προοδευτικότητα της φορολογικής επιβάρυνσης, εξετάζουμε στοιχεία για το μήνα Ιούνιο του 2008 από το Ελληνικό Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), όπου είναι ασφαλισμένοι όλοι οι μισθωτοί. Αυτά τα στοιχεία δείχνουν, πώς η κατανομή των μισθωτών στα διάφορα

εισοδήματα ανταποκρίνεται στο φόρος εισοδήματος και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Progressivity is calculated by comparing the average income tax rates (excluding social security and payroll taxes) for single earners without children at 167% of average earnings and at 67% of average earnings, using the formula: $(T_{167} - T_{67}) / T_{167}$. Mexico (1.75 in 2000, 1.24 in 2006) has been taken out to improve visibility.

Source: OECD Taxing Wages database and OECD calculations

Ο μέσος όρος του φόρου εισοδήματος υπολογίζεται ως ποσοστό των ακαθάριστων κερδών και των καθαρών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για κάθε εισοδηματική κλίμακα και αυτές οι αγκύλες αντιπροσωπεύουν τους μηνιαίους μισθούς. Στον φόρο αυτό, ως ποσοστό αυτών των κερδών, προσθέτουμε στη συνέχεια τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τον εργοδότη και τον εργαζόμενο, ως ποσοστό του ακαθάριστου μισθού των φόρων. Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται, είναι σαφές ότι μια σημαντική μάζα των μισθωτών βρίσκεται σε μια μικρή ζώνη μηνιαίων αμοιβών, για την οποία μειώνεται στο ελάχιστο η επιβάρυνση του φόρου και της εισφοράς κοινωνικής ασφάλισης του φόρου με χαμηλό φόρο εισοδήματος, καθώς οι πληρωμές κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν ένα σταθερό ποσοστό μισθών μέχρι ένα ορισμένο υψηλό όριο. Επιπλέον, αυτή η συγκέντρωση απότομα πέφτει στο επίπεδο του κατώτατου μισθού, γεγονός που υποδηλώνει έντονα την ύπαρξη δεσμευτικού περιορισμού όπως αυτό που πρότεινε οι Neumark και Wascher (2008).

16%
14%
12%
10%
8%
6%
4%
2%
0%
65%
60%
55%
50%
45%
40%
35%
30%
25%
20%

Το εύρημα του ΟΟΣΑ σχετικά με την εντυπωσιακά υψηλή προοδευτικότητα της φορολογίας εισοδήματος φαίνεται να συμπληρώνεται από τη διαπίστωση ότι μια μεγάλη συγκέντρωση εργαζομένων βρίσκεται στο εισόδημα με τη μικρότερη απόκλιση που εκτείνεται από τον ελάχιστο μισθό έως το ανώτατο όριο ένα μισθό που παραμένει κοντά στον ελάχιστο μισθό. Και ότι μια πολύ μεγάλη συγκέντρωση των μισθωτών επικεντρώνεται σε υψηλούς μισθούς, όπου η σφήνα μειώνεται και πάλι ως ποσοστό των συνολικών αποδοχών. Αυτό συμβαδίζει με τη διαπίστωση ότι τα έγγραφα του ΟΟΣΑ, δηλαδή η ταχεία αύξηση της σφήνας μεταξύ των ατόμων με χαμηλό εισόδημα και των δικαιούχων που ανέρχονται περίπου στο 160% του μέσου μισθού, και ότι αυτό το εύρημα είναι πολύ σχετικό με την πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν από έναν πολύ μεγάλο αριθμό μισθωτών. Πρέπει να προστεθεί ότι το φθινόπωρο του 2008 έχει γίνει αυστηρότερη η νομοθεσία σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και των επιδομάτων για άτομα με υψηλό εισόδημα και, ως εκ τούτου, θα είναι ενδιαφέρον να παρατηρηθεί εάν υπάρχουν αλλαγές στη διανομή των δηλωθέντων τα εισοδήματα αυτών των ατόμων με υψηλό εισόδημα στο μέλλον, ειδικά επειδή ο φορολογικός συντελεστής για τα επιδόματα των στελεχών των τραπεζών έχει πλέον οριστεί σε 90%. Η Ελλάδα δεν έχει μόνο το υψηλότερο επίπεδο για τα αφορολόγητα εισοδήματα (με εξαίρεση τη Γαλλία και ορισμένες πλούσιες σκανδιναβικές χώρες που έχουν σημαντικούς τοπικούς φόρους), αλλά εφαρμόζει επίσης νέο φορολογικό νόμο για σχετικά υψηλά εισοδήματα. Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι νέες προτάσεις φορολογικού νόμου όχι μόνο διατηρούν, αλλά αντιθέτως επιδιώκουν να ενισχύσουν περαιτέρω την ήδη ασυνήθιστα γενική προοδευτικότητα της νομοθεσίας για τη φορολογία εισοδήματος. Όσον αφορά το σχετικά υψηλό επίπεδο αφορολόγητου εισοδήματος, πρέπει να σημειωθεί ότι πολλές άλλες χώρες προτιμούν την εισαγωγή φορολογικών πιστώσεων ή εκπτώσεων εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Αυτή η διαφορετική προσέγγιση από την άνευ όρων προσέγγιση του αφορολόγητου εισοδήματος μέχρι ένα ορισμένο επίπεδο που υιοθετείται στην Ελλάδα, ακόμη και αν η προϋπόθεση αυτή συνδυάζεται με την υποβολή εισπράξεων για κατανάλωση όπως προβλέπεται τώρα.

3.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σύμφωνα με τον Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας του 2013, η συνολική φορολογική επιβάρυνση στην Ελλάδα το 2012 ανήλθαν σε περίπου 31% του ΑΕΠ. Η φορολογική επιβάρυνση μπορεί να μετρηθεί με αρκετές εναλλακτικές λύσεις δείκτες, συμπεριλαμβανομένων των περιθωριακών και μέσων φορολογικών συντελεστών. Οι οριακοί φορολογικοί συντελεστές, οι οποίοι υποδηλώνουν το οι φόροι που οφείλονται στις πρόσθετες αποδοχές, επηρεάζουν τα κίνητρα για αύξηση της προσπάθειας εργασίας, ενώ οι μέσοι φορολογικοί συντελεστές που επιβάλλονται στα προσωπικά εισοδήματα ενδέχεται να επηρεάσουν τα κίνητρα συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Ο νόμιμος φόρος τα ποσοστά μαζί με τη φορολογική βάση αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν τη φορολογική επιβάρυνση.

Σε συνδυασμό με τους νόμιμους συντελεστές, άλλα στοιχεία του φορολογικού συστήματος συμβάλλουν στα δημόσια οικονομικά.

Οι κύριες πηγές των δημόσιων εσόδων είναι οι εξής:

Προσωπικός φόρος εισοδήματος

Από το 2010, η Ελλάδα εισήγαγε ένα σύστημα οκτώ αγκυλών, ως μέρος της στρατηγικής δημοσιονομικής εξυγίανσης, η οποία διήρκεσε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012. Όλοι οι τύποι εισοδήματος ενοποιήθηκαν και φορολογούνται με βάση το εισόδημα φορολογική κλίμακα με προοδευτικούς φορολογικούς συντελεστές που κυμαίνονται από 10 έως 45 τοις εκατό για εισόδημα άνω των 100.000 ευρώ. Από τον Ιανουάριο του 2011, έχει επιβληθεί συνεισφορά αλληλεγγύης σε όλους τους φορολογούμενους ετησίως έσοδα άνω των 12.000 ευρώ, με προοδευτική κλίμακα που ξεκινά από το 1% και ανέρχεται στο 4% ετήσιο εισόδημα άνω των 100.000 ευρώ. Έτσι, ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής για το προσωπικό εισόδημα ανήλθε σε 49 το 2012 και παρέμεινε αμετάβλητο από το προηγούμενο έτος. Ο φορολογικός συντελεστής ήταν υψηλότερος από τον ευρωπαϊκό (EU-27) κατά μέσο όρο 38,1% και μέσο όρο της ζώνης του ευρώ (EA-17) 43,1%. Το 2011, το αφορολόγητο όριο μειώθηκε από 12.000 ευρώ σε 5.000 ευρώ και παρέμεινε αμετάβλητο το 2012. Η φορολογική απαλλαγή δόθηκε στους φορολογούμενους και εισπράχθηκαν έσοδα των εξόδων διαβίωσης που καλύπτουν τουλάχιστον το 25% του φορολογητέου εισοδήματος. Εάν οι εισπράξεις που εισπράχθηκαν κάλυπτε μικρότερο ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος, επιβλήθηκε φόρος 10% επί της διαφοράς μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού και του απαιτούμενου ποσού. Το σύστημα φόρου εισοδήματος

των φυσικών προσώπων έχει μεταρρυθμιστεί με το νόμο 4110/2013, ο οποίος έφερε βαθιά αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος από κάθε πηγή.

Θεσπίζεται ένα σύστημα τριών επιπέδων για τους εργαζόμενους και συνταξιούχους. Η νέα φορολογική κλίμακα επιβάλλει φορολογικό συντελεστή 22% επί των εισοδημάτων έως 25.000 ευρώ, ένα φορολογικό συντελεστή του 32% επί των εισοδημάτων από 25.001 ευρώ σε 42.000 ευρώ και ενός φορολογικού συντελεστή 42% υψηλότερου εισοδήματα. Καταβάλλεται πίστωση φόρου ύψους 2.100 ευρώ και χορηγείται εξ ολοκλήρου σε όλους τους υπαλλήλους και συνταξιούχους με ετήσιο εισόδημα έως 21.000 ευρώ. Για υψηλότερα εισοδήματα, η έκπτωση φόρου μειώνεται σε 100 ευρώ ανά 1.000 ευρώ εισοδήματος έως ότου εξαντληθεί το πλήρες ποσό.

Εταιρικός φόρος εισοδήματος

Το νόμιμο επιτόκιο μειώθηκε από 25 τοις εκατό το 2009 σε 20 τοις εκατό το 2010 και παρέμεινε αμετάβλητο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2012. Παράλληλα, εισπράχθηκε ειδική εισφορά με προοδευτικά επιτόκια επιχειρήσεις με καθαρό εισόδημα άνω των 100.000 ευρώ. Η υψηλότερη τιμή ήταν 10%, αυξάνοντας έτσι την κορυφή του φορολογικού συντελεστή επί του εταιρικού εισοδήματος σε 30% το 2012. Το ποσοστό αυτό παρέμεινε αμετάβλητο από το φορολογικό συντελεστή. Ο φορολογικός συντελεστής ήταν υψηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ-27, ο οποίος ήταν 23,5% και ο μέσος όρος ΕΑ-17 ήταν 26,5%. Με το νέο φορολογικό νόμο 4110/2013 επιβάλλεται προοδευτικός φορολογικός συντελεστής στις ιδιωτικές εταιρείες και τις επιχειρήσεις αυτοαπασχολούμενων. Για το τμήμα του εισοδήματος μέχρι 50.000 ευρώ ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 26% και για υψηλότερα εισοδήματα ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 33%. Η ίδια κλίμακα ισχύει για το General εταιρικές σχέσεις, ετερόρρυθμες εταιρείες, αστικές ή επαγγελματικές οργανώσεις, αστικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, κοινές ή αόρατες εταιρείες και κοινοπραξίες που δεν διατηρούν βιβλία διπλής εισόδου.

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ένας φόρος κατανάλωσης που εφαρμόζεται σε όλα σχεδόν τα αγαθά και τις υπηρεσίες που αγοράζονται και πωλούνται για χρήση ή κατανάλωση στην ΕΕ.

Παρόλο που στην ΕΕ ισχύουν κοινοί κανόνες για τον ΦΠΑ, η εφαρμογή τους μπορεί να διαφέρει από τη μία χώρα της ΕΕ στην άλλη. Στις περισσότερες περιπτώσεις, πρέπει να καταβάλλετε ΦΠΑ για όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες σε όλα τα στάδια της

αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης στον τελικό καταναλωτή. Αυτό περιλαμβάνει κάθε στάδιο, από την αρχή έως το τέλος μιας διαδικασίας παραγωγής, π.χ. την αγορά εξαρτημάτων, τη μεταφορά, τη συναρμολόγηση, τις προμήθειες, τη συσκευασία, την ασφάλιση και την αποστολή στον τελικό καταναλωτή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο αυξημένος ΦΠΑ είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα για τον κλάδο του λιανεμπορίου τροφίμων και των προμηθευτών του. Η κυλιόμενη βμηνιαία Έρευνα Τάσεων στο Λιανεμπόριο FMCG του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ) καταγράφει τις απόψεις των στελεχών επιχειρήσεων του κλάδου για τα κύρια κλαδικά θέματα και προκλήσεις που διεξήχθη τον Ιανουάριο 2019, κατέγραφε τον υψηλό ΦΠΑ ως το δεύτερο σημαντικότερο πρόβλημα για τον κλάδο σε ποσοστό 45%.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι παρά τις αλλαγές αυτές ο ΦΠΑ στην Ελλάδα παραμένει ένας από τους υψηλότερους στην Ευρώπη, σημαντικά υψηλότερος από την Αγγλία (0%) και τη Γαλλία (10% και 5,5%), την Ισπανία (10% και 4%), την Πορτογαλία (13% και 6%), αλλά και τις περισσότερες χώρες της ΕΕ, όπου ο χαμηλός συντελεστής ΦΠΑ, είναι και χαμηλότερος του ελληνικού με 6%, 5,5%, 4% ή ακόμα και 0%. Σημειώνεται ότι η εισαγωγή ειδικών φόρων κατανάλωσης (π.χ. καφές) δεν είναι δυνατόν να συνυπολογιστεί στα παραπάνω στοιχεία.

Ελλάδα

κανονικού	24%
-----------	------------

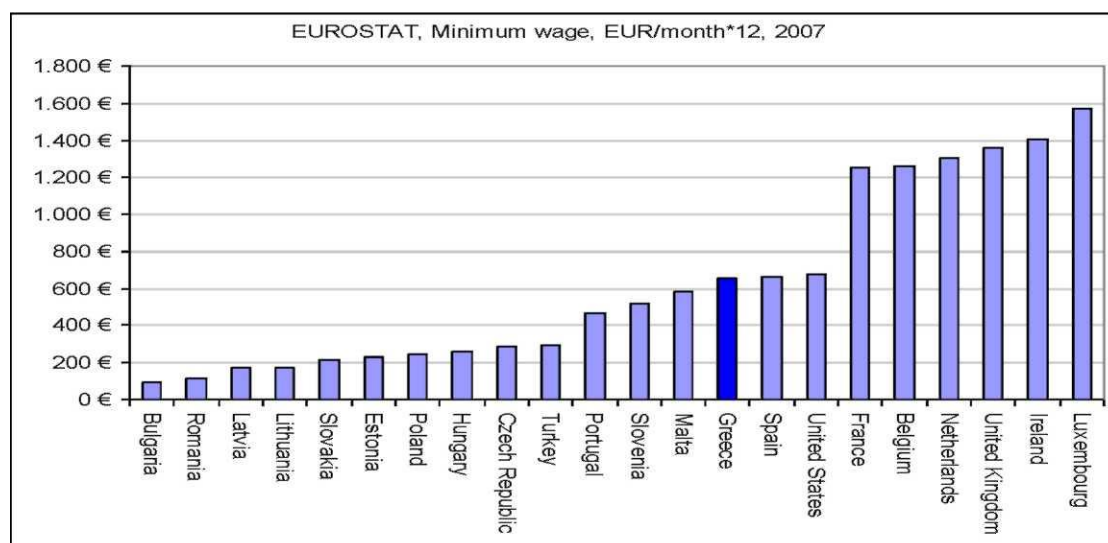
μειωμένο	13%
----------	------------

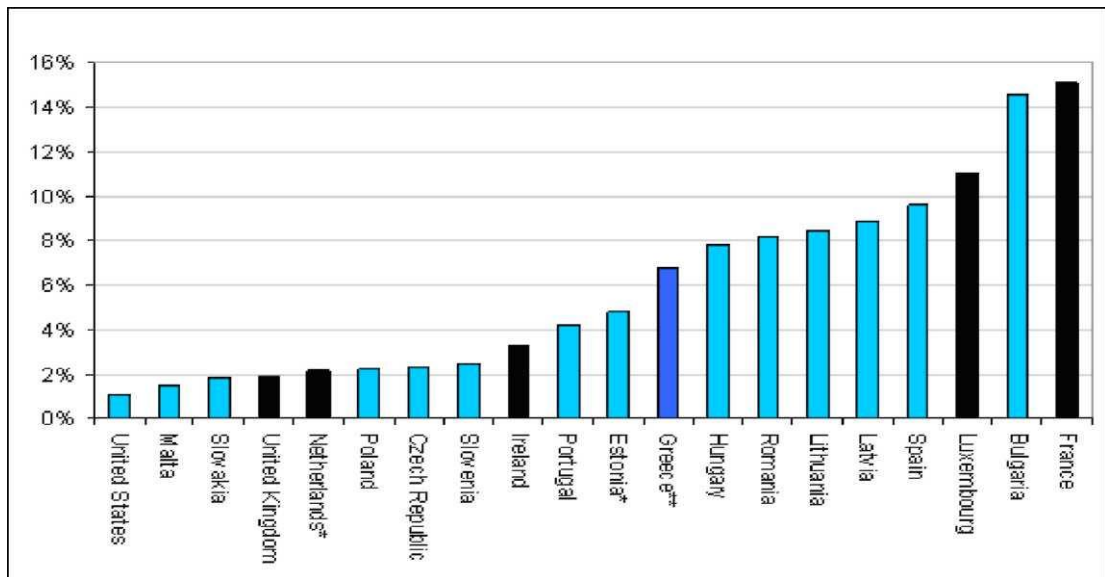
	6%
--	-----------

3.4 ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΜΙΣΘΟΙ- ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Φαίνεται λοιπόν ότι ο ελάχιστος μισθός εμφανίζεται ως πολύ σημαντικός στην Ελλάδα, όχι τόσο λόγω του απόλυτου επιπέδου, που είναι κατά μέσο όρο όταν λαμβάνεται υπόψη ο ελάχιστος μισθός άλλων χωρών στις οποίες υπάρχει ελάχιστος μισθός, αλλά λόγω του εγγύτητά με την κύρια μάζα της διανομής των μισθωτών. Πρέπει φυσικά να υπογραμμιστεί ότι, δεδομένου ότι οι άλλες χώρες που έχουν υψηλότερους κατώτατους μισθούς από την Ελλάδα είναι γενικά πλουσιότερες χώρες και με υψηλότερη κατάταξη στην ανταγωνιστικότητα, η Ελλάδα δεν φαίνεται να έχει χαμηλό ελάχιστο μισθό όταν προσαρμόζεται για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας ή κατά κεφαλήν εισόδημα. Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν διαθέτουν καθόλου εθνικό κατώτατο μισθό, αλλά χρησιμοποιούν άλλες προσεγγίσεις για να εξασφαλίσουν ένα ελάχιστο επίπεδο ικανοποιητικής αμοιβής για τους μισθωτούς χαμηλού μισθού.

Η αποστροφή για την απασχόληση των νέων, θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για να εξηγήσει το ποσό των εργαζομένων που κερδίζουν τον κατώτατο μισθό. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να λάβουμε υπόψη τόσο την αποστροφή για την πρόσληψη νέων και άπειρων εργαζομένων με μισθό που πλησιάζει τον μισθό πιο έμπειρων εργαζομένων και ταυτόχρονα την προσαρμογή για το γεγονός ότι η εγγύτητα του κατώτατου μισθού με την κύρια μάζα της κατανομής των εργαζομένων αναμένεται να αυξήσει τον αριθμό των ατόμων που την λαμβάνουν.

Η δημοτικότητα των προγραμμάτων "σταδίου", δηλαδή προγράμματα κατάρτισης για τους νέους, παρότι η προσφερόμενη αμοιβή είναι σημαντικά χαμηλότερη από τον ελάχιστο εθνικό μισθό, φαίνεται να στηρίζει αυτό το επιχείρημα. Φυσικά, η φιλοδοξία ότι οι πολυάριθμοι συμμετέχοντες σε αυτά τα προγράμματα που απασχολούνται στη δημόσια διοίκηση, όπου συνήθως εκτελούν μόνο δουλειές για τους μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους, μπορεί τελικά να παρακάμψουν το νόμο και να προσληφθούν από τον δημόσιο τομέα συμβάλλοντας περαιτέρω στην ελκυστικότητα των προγραμμάτων αυτών, παρά τη χαμηλή αμοιβή τους. Πρέπει επίσης να προστεθεί ότι η συγκεκριμένη δομή της φορολογικής επιβάρυνσης εμφανίστηκε στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του '80, μια εποχή που συνδέεται με την ταχεία αύξηση της ανεργίας και τις πολύ κακές μακροοικονομικές επιδόσεις, όπως υποστηρίζει ο Burtless (2001).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

4.1 ΒΕΛΓΙΟ

Η βελγική φορολογική νομοθεσία περιέχει δύο καταλόγους χωρών που αποκαλούνται «φορολογικοί παράδεισοι». Ένας πρώτος κατάλογος προσδιορίζει τις χώρες για τις οποίες απαγορεύεται η εφαρμογή της απαλλαγής συμμετοχής (μέρισμα παρακράτησης) για τα μερίσματα που προέρχονται από αυτήν και ένας δεύτερος κατάλογος προσδιορίζει τις χώρες για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση υποβολής στοιχείων για ορισμένες πληρωμές. Η βελγική κυβέρνηση έχει ενημερώσει και τους δύο καταλόγους ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές που έγιναν στη φορολογική νομοθεσία των αντίστοιχων χωρών. Αν και οι εταιρείες του Βελγίου φορολογούνται με υψηλό φορολογικό συντελεστή 33,99% (κανονικό ποσοστό 33% συν 3% φόρο κρίσης), ορισμένα φορολογικά κίνητρα μπορούν να μειώσουν σημαντικά αυτό το ποσοστό

(<https://www.expatica.com/be/finance/taxes/belgian-tax-guide-understanding-taxes-in-belgium-for-foreigners-100073/>).

Το 2016, το Βέλγιο κατέλαβε τη δεύτερη θέση όσον αφορά τη φοροδιαφυγή στην Ευρώπη. Ακόμα και το ίδιο το βελγικό κράτος εμφανίστηκε ως επενδυτής σε φορολογικά ατοπήματα. Ενώ από τότε εφαρμόστηκαν μέτρα για την αποφυγή της φοροδιαφυγής, το Βέλγιο εξακολουθεί να υστερεί σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Το 2017 ήταν ένα έτος ρεκόρ για την Ειδική Επιθεώρηση Φορολογίας του Βελγίου (STI), καθώς επιτύγχαναν 2,1 δισεκατομμύρια ευρώ σε πρόστιμα και αυξήσεις φόρων. Στις 20 Φεβρουαρίου 2017, το Βέλγιο εισήγαγε νέο φορολογικό κίνητρο για "εισόδημα καινοτομίας". Αυτό επιτρέπει στις βελγικές εταιρείες (και στις βελγικές εγκαταστάσεις αλλοδαπών εταιρειών) να εκπέσουν το 85% του καθαρού εισοδήματος που αντλούν από τα επιλέξιμα περιουσιακά στοιχεία από την βελγική φορολογική βάση για τις εταιρείες. Τα αναγνωρισμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν διπλώματα ευρεσιτεχνίας και συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας, δικαιώματα δημιουργού πρωτογενούς παραγωγής, φάρμακα και εισόδημα που προέρχεται από λογισμικό που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα (<http://www.brusselstimes.com/magazine2/11080/belgium-tax-haven-and-hell>).

Η φορολογία στο Βέλγιο είναι μία από τις υψηλότερες στην Ευρώπη. Οι βελγικοί φορολογικοί συντελεστές ανέρχονται σε ποσοστό άνω του 50% για τους υψηλότερους μισθωτούς (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης), έναντι 45% κατά μέσο όρο στην Ευρώπη. Ο βελγικός φόρος εισοδήματος και ο φόρος εταιρειών εισπράττονται σε κρατικό επίπεδο, αλλά οι δημοτικές αρχές εισπράττουν επίσης φόρο ακίνητης περιουσίας και δημοτικό φόρο. Ωστόσο, υπάρχει κάποιος ειδικός φορολογικός χαρακτήρας για κάποιους μετανάστες, στους οποίους οι αλλοδαποί κάτοικοι αντιμετωπίζονται ως μη κάτοικοι για φορολογικούς σκοπούς και απολαμβάνουν γενναιόδωρες φορολογικές ελαφρύνσεις. Υπάρχουν συμβάσεις διπλής φορολογίας που συμβάλλουν στην ανακούφιση ενός βελγικού φορολογούμενου από την υποχρέωση καταβολής πρόσθετου φόρου εισοδήματος σε άλλη χώρα. Η βελγική κυβέρνηση προσφέρει επίσης μια σειρά φορολογικών ελαφρύνσεων που μπορούν να συμβάλουν στη μείωση του φορολογικού βάρους στο Βέλγιο.

Το υψηλό επίπεδο των φορολογικών συντελεστών του Βελγίου έρχεται σε αντίθεση με τους κατοίκους του Βελγίου. Ωστόσο, η βελγική κυβέρνηση εργάζεται για τη βελτίωση της φορολογικής κατάστασης του Βελγίου με μια σειρά φορολογικών μεταρρυθμίσεων που εισήχθησαν το 2015 και θα εφαρμοστούν τα επόμενα χρόνια. Το 2017, η κυβέρνηση εισήγαγε ένα νέο έντυπο φορολογικής δήλωσης που περιελάμβανε 885 πεδία.

Οι κάτοικοι του Βελγίου καταβάλλουν φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων στο σύνολο των κερδών τους από όλες τις παγκόσμιες πηγές σε ολισθαίνουσα κλίμακα.

Βελγικοί φορολογικοί συντελεστές παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα

	Βελγικό φορολογικό συντελεστή
Βελγικές ζώνες φόρου εισοδήματος	
Εως € 12,990	25%
€ 12,990- € 22,290	40%
€ 22.290- € 39.660	45%
€ 39.660 +	50%

Ο βελγικός φόρος εισοδήματος καταβάλλεται επί της φορολογητέας βάσης, η οποία καθορίζεται από τον μισθό μείον τις υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (που καταβάλλονται είτε στο Βέλγιο είτε στο εξωτερικό).

Ο φόρος κοινωνικής ασφάλισης στο Βέλγιο καταβάλλεται πάνω από το εισόδημα. Σύμφωνα με το βελγικό φορολογικό σύστημα, οι κάτοικοι καταβάλλουν επίσης δημοτικούς και περιφερειακούς φόρους, οι οποίοι κυμαίνονται συνήθως μέχρι 9%. Για τους μη κατοίκους, λαμβάνεται υπόψη ένας μέσος δημοτικός φόρος 7%, ανεξάρτητα από το αν οι δημοτικοί φόροι εισπράττονται στην κοινότητα.

Οι επαγγελματικές δαπάνες μπορούν επίσης να αφαιρεθούν είτε άμεσα με τα δικαιολογητικά έγγραφα είτε, συνήθως, κατ' αποκοπή, ανάλογα με το ύψος του μισθού. Η μέγιστη έκπτωση κατ' αποκοπή ή η επιστροφή φόρου στο Βέλγιο για τους υπαλλήλους είναι € 4.530. Σύμφωνα με το σύστημα έκπτωσης του πλασματικού τόκου, οι εταιρείες που υπόκεινται στον βελγικό φόρο εταιρειών μπορούν να εκπέσουν τους τόκους βάσει του καθαρού μετοχικού κεφαλαίου των μετόχων από το φορολογητέο εισόδημα τους. Οι πολυεθνικές χρησιμοποίησαν αυτό το σύστημα δημιουργώντας εταιρείες χρηματοδότησης στο Βέλγιο και στη συνέχεια δανείζοντας χρήματα σε θυγατρικές σε άλλες χώρες οδηγήθηκαν σε υπερβολικό κέρδος (<http://www.brusselstimes.com/magazine2/11080/belgium-tax-haven-and-hell>).

Ο ονομαστικός φορολογικός συντελεστής εταιρειών στο Βέλγιο ανέρχεται σε 33,99%. Σημειώνεται ότι ο κανονικός ονομαστικός εταιρικός φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 33%, έχει όμως προσαυξηθεί κατά 3% εξαιτίας πρόσθετης εισφοράς λόγω οικονομικής κρίσης. Τα υποκαταστήματα ξένων επιχειρήσεων φορολογούνται ακριβώς το ίδιο όπως οι εγχώριες εταιρείες. Ωστόσο, για μικρομεσαίες επιχειρήσεις βελγικής ιδιοκτησίας με φορολογητέα κέρδη που δεν υπερβαίνουν τα 322.500 €, εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές ως εξής: 24,98% εάν τα κέρδη ανέρχονται σε μέχρι 25.000 €, 31,93% εάν τα κέρδη ανέρχονται σε μεταξύ 25.000 και 90.000 €, και 35,54% εάν τα κέρδη ξεπερνούν τις 90.000 έως 322.500 €. Επίσης εκπτώσεις φόρου και φοροαπαλλαγές υπολογίζονται σε επενδύσεις στην βιομηχανία, το εμπόριο, την γεωργία, καθώς και σε έρευνα και τεχνολογία, πατέντες, πράσινες τεχνολογίες, εξοικονόμηση ενέργειας, ανακύκλωση, στον βελγικό κινηματογράφο και οπτικοακουστικές παραγωγές, επενδύσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και διάφορους άλλους τομείς.

4.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Όλα τα άτομα που διαμένουν στη Γερμανία φορολογούνται με βάση το παγκόσμιο εισόδημά τους. Τα άτομα που δεν είναι κάτοικοι φορολογούνται (συνήθως με παρακράτηση) στο γερμανικό εισόδημα πηγής και μόνο.

Το φορολογητέο εισόδημα καλύπτει έσοδα από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Γεωργία και δασοκομία.
- Εμπόριο ή επιχείρηση.
- Ανεξάρτητα επαγγέλματα.
- Επένδυση κεφαλαίων.
- Μισθώματα και δικαιώματα.
- Μισθωτές υπηρεσίες
- Άλλα έσοδα (όπως ορίζονται από τη φορολογική νομοθεσία).

Το καθαρό έσοδο βασίζεται στο σύνολο των ακαθάριστων κερδών που εισπράχθηκαν κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους (μια λογιστική χρήση) και μειώνεται κατά τις δαπάνες που σχετίζονται με το εισόδημα κατά την ίδια περίοδο για καθεμία από τις ανωτέρω κατηγορίες. Οι ζημίες από μία από τις επτά βασικές κατηγορίες εισοδήματος - εκτός από τις επενδύσεις κεφαλαίου - μπορούν να αντισταθμιστούν πλήρως από τα θετικά έσοδα από άλλη κατηγορία εισοδήματος (μπορεί να ισχύουν εξαιρέσεις για το «άλλο εισόδημα»). Το συνολικό εισόδημα μετά από τις μειώσεις σε κάθε κατηγορία, το οποίο μπορεί να μειωθεί περαιτέρω με εφάπαξ παρακρατήσεις ή, εντός των ορίων, με πραγματική πληρωμή για ειδικές δαπάνες που ορίζονται από τη φορολογική νομοθεσία, αντιπροσωπεύει το φορολογητέο εισόδημα (www.expatica.com/de/finance/taxes/income-tax-in-germany-for-employees-108112/).

Στη Γερμανία, τα κέρδη όλων των ατόμων υπόκεινται σε βασική φορολογική απαλλαγή. Μέχρι το ποσό αυτό, το φορολογητέο εισόδημά σας δεν υπόκειται σε φόρο. Το 2019, αυτή η βασική φορολογική απαλλαγή ανέρχεται σε 9.168 ευρώ (άγαμος). Για τα ζευγάρια που είναι παντρεμένα ή σε μια πολιτική σύμπραξη (σύμφωνο συμβίωσης) είναι 18.336. Το φορολογητέο εισόδημα καθορίζεται προσθέτοντας όλες τις διάφορες εισοδηματικές πηγές και αφαιρώντας από το ποσό αυτό οποιαδήποτε δικαιώματα και άλλες εκπτώσεις. Ο οφειλόμενος φόρος

εισοδήματος επί του προσδιορισθέντος ποσού υπολογίζεται με την ακόλουθη κλίμακα:

Υποστήριγμα	Φορολογούμενο εισόδημα	Οριακό ποσοστό το 2018
1	έως 9 000 ευρώ	0%
2	9 001 ευρώ - 54 949 ευρώ	14% αυξάνεται προοδευτικά στο 42%
3	54 950 ευρώ - 260 532 ευρώ	42%
4	από 260 533 ευρώ	45%

Υπάρχει επίσης επιπλέον χρέωση αλληλεγγύης , που αντιστοιχεί στο 5,5% του φόρου εισοδήματός σας.

Πρέπει επίσης να αποδοθεί φόρος εκκλησίας εάν ο φορολογούμενος είναι συνδεδεμένος με μια θρησκευτική κοινότητα που την χρεώνει. Ο φόρος εκκλησίας βασίζεται στον φόρο εισοδήματός - ανέρχεται στο 8% του φόρου εισοδήματός στη Βαυαρία και τη Βάδη-Βυρτεμβέργη και **9%** σε άλλες περιοχές της Γερμανίας. Επιτρέπονται διάφορες μειώσεις που μπορεί να μειώσουν το ποσό του φόρου.

Ο εργοδότης αφαιρεί τον οφειλόμενο φόρο εισοδήματος από τους μισθούς και το πληρώνει στη φορολογική υπηρεσία. Ο εργοδότης θα αφαιρέσει επίσης τις συνεισφορές στα νόμιμα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης - σύνταξη, φροντίδα, ανεργία και ασφάλιση υγείας - απευθείας από τους μισθούς .

Ο φόρος εισοδήματος από το εμπόριο εισπράττεται από το εισόδημα των επιχειρήσεων, ενώ για τα άτομα και τις προσωπικές εταιρείες πρέπει να ληφθεί υπόψη ένα αφορολόγητο ποσό 24.500 ευρώ.

Ο αρμόδιος δήμος είναι υπεύθυνος για την τελική φορολογική εκτίμηση. Το επιτόκιο που καθορίζει ο δήμος (« *Hebesatz* ») κυμαίνεται μεταξύ 200% και περίπου 450% του βασικού ποσού, δηλαδή το 3,5% του επιχειρηματικού εισοδήματος (https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/germany/index_en.htm).

Στη Γερμανία η φορολογία των επιχειρήσεων διαμορφώνεται ανάλογα με τη νομική μορφή και την έδρα λειτουργίας της εταιρείας. Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, υφίστανται 3 κύριες νομικές μορφές επιχειρήσεων: Ανώνυμες Εταιρείες ΑΕ (στις οποίες υπάγονται οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης GmbH, που αποτελούν την πλειοψηφία και οι Ανώνυμες Μετοχικές Εταιρείες AG), Προσωπικές Εταιρείες και Υποκαταστήματα Ξένων Εταιρειών. Για την ίδρυση εταιρείας mini GmbH ουσιαστικά δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο (ορίζεται σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία σε 1Ευρώ), ενώ αντίστοιχα για προσωπικές επιχειρήσεις και για υποκαταστήματα το ελάχιστο κεφάλαιο δύναται να είναι μηδενικό. Η φορολόγηση στη Γερμανία των ανωνύμων εταιρειών επιβάλλεται μέσω δύο ξεχωριστών φόρων:

A. Ενιαίος Φόρος Εταιρικού Εισοδήματος (Körperschaftsteuer): Συντελεστής 15% επί του φορολογητέου εισοδήματος για όλες τις μορφές εταιρειών,
A1. Ενιαίος Φόρος ως Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag): Σταθερός συντελεστής 5,5% υπολογιζόμενος επιπροσθέτως επί του ενιαίου φόρου φορολογητέου εισοδήματος για όλες τις μορφές εταιρειών και
B. Φόρος Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer): Επιβάλλεται και εισπράττεται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην οποία έχει την έδρα λειτουργίας η εταιρεία. Στην ουσία πρόκειται για κυμαινόμενο ανά περιοχή δημοτικό φόρο, με ελάχιστο συντελεστή 7%, κινούμενος όμως κατά μέσο όρο με συντελεστή 14% του εισοδήματος.

Η φορολόγηση προσωπικών εταιρειών επιβάλλεται δια των φόρων:
A. Φόρος Εισοδήματος της εταιρείας (Einkommenssteuer): Επιβάλλεται επί των κερδών της εταιρείας και επιμερίζεται στους μετόχους αναλόγως της μετοχικής τους συμμετοχής. Κυμαινόμενος φορολογικός συντελεστής: 14% επί ετησίων κερδών έως 8.354 Ευρώ, 42% επί κερδών μέχρι 52.882 Ευρώ και κατ' ανώτατο όριο 45% επί κερδών άνω των 250.730 Ευρώ.

A1. Ενιαίος Φόρος ως Εισφορά Αλληλεγγύης: Σταθερός συντελεστής 5,5% υπολογιζόμενος επιπροσθέτως επί του ενιαίου φόρου φορολογητέου εισοδήματος.
B. Φόρος Επιτηδεύματος: Προβλέπεται φορολογική απαλλαγή σε ποσά μέχρι 24.500. Επιβάλλεται με συντελεστή καθοριζόμενο από την τοπική αρχή στην οποία έχει την έδρα λειτουργίας η εταιρεία.

4.3 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Με βάση τις στατιστικές μέσου εισοδήματος και τον συντελεστή φόρου εισοδήματος (european commission), το βιοτικό επίπεδο στο Λουξεμβούργο είναι σχετικά υψηλό, αλλά οι φόροι στο Λουξεμβούργο είναι συγκριτικά χαμηλοί σε σύγκριση με τις γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες. Για τα φυσικά πρόσωπα, οι βασικοί τύποι των φόρων περιλαμβάνουν το κόστος φόρου εισοδήματος (*impôt sur le revenu des personnes* διαπλάσεις στα γαλλικά), την κοινωνική ασφάλιση (*sécurité sociale* στα γαλλικά) και έσοδα από επενδύσεις και κέρδη κεφαλαίου.

Υπάρχουν οκτώ κατηγορίες φορολογητέων εσόδων, οι οποίες, προστιθέμενες κατά τη διάρκεια του έτους, καθορίζουν το συνολικό φορολογητέο εισόδημα:

- Εμπορικά / επιχειρηματικά κέρδη
- Κέρδη από τη γεωργία και τη δασοκομία
- Κέρδη προερχόμενα από αυτοαπασχολούμενα επαγγέλματα
- Καθαρά έσοδα από την απασχόληση
- Καθαρά έσοδα από συντάξεις ή / και έσοδα
- Καθαρά έσοδα από επενδύσεις (κινητό κεφάλαιο)
- Καθαρά έσοδα από μίσθωση ακινήτων
- Άλλα καθαρά έσοδα (συμπεριλαμβανομένων κεφαλαιουχικών κερδών)
(<https://luxtimes.lu/archives/7335-what-is-a-tax-haven>)

Η φορολογική υποχρέωση των πολιτών του Λουξεμβούργου βασίζεται στην προσωπική κατάσταση του ατόμου (π.χ. οικογενειακή κατάσταση). Για το σκοπό αυτό, τα άτομα χωρίζονται ανά φορολογική κατηγορία. Τρεις φορολογικές κατηγορίες έχουν οριστεί ως:

Κλάση 1	Για μεμονωμένα άτομα
Κλάση 2	Παντρεμένα πρόσωπα καθώς και πολιτικοί εταίροι
Κλάση 1α	Για μεμονωμένα άτομα με παιδιά και ηλικιωμένους φορολογούμενους τουλάχιστον 65 την 1η Ιανουαρίου του φορολογικού έτους.

Ο φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με έναν πίνακα ολίσθησης που κυμαίνεται από 0% έως 42% ανάλογα με το εισόδημα. Πρέπει επίσης να καταβληθεί φόρος αλληλεγγύης

ύψους 7% των φόρων (9% για όσους κερδίζουν περισσότερα από 150.000 ευρώ στη φορολογική κλάση 1 και 1α ή άνω των 300.000 ευρώ στη φορολογική κλάση 2). Ακολουθούν παραδείγματα για τον φόρο εισοδήματος που οφείλεται από το 2018 από την Price waterhouse Coopers:

Απλός φορολογούμενος (κλάση 1 / κλάση 1α)

Φορολογητέο μισθωτό εισόδημα	€ 0€20.000	€ 38.700	€ 58.700	€ 77.400	€ 96.700	€ 116.000	€ 135.500	€ 155.000
Φόρος εισοδήματος Κλάση 1	€ 921	€ 5.317	€ 13,081	€ 21.177	€ 29.231	€ 37.456	€ 45.802	€ 54.242
Φόρος εισοδήματος Κλάση 1α	€ 0	€ 4.271	€ 12.325	€ 20,420	€ 28.474	€ 36.699	€ 45.045	€ 53.486

Έγγαμος φορολογούμενος (Κλάση 2)

Φορολογητέο μισθωτό εισόδημα	€ 0-20.000	€ 38.700	€ 58.000	€ 77.400	€ 96.700	€ 116.000	€ 135.500	€ 155.000
Φόρος εισοδήματος Κλάσης 2	0	€ 1.675	€ 5,113	€ 10.635	€ 18,110	€ 26.164	€ 34.302	€ 42,439

Οι κάτοικοι του Λουξεμβούργου φορολογούνται με βάση το εισόδημα τους σε 23 παρενθέσεις μέχρι ανώτατου ποσοστού 42%.

Φορολογητέο εισόδημα		Φορολογικός συντελεστής εισοδήματος
Από €	Σε €	%
0	11.265	0
11.266	13,173	8
13,137	15,009	9

15,009	16,881	10
16,881	18,753	11
18,753	20,625	12
20,625	22,569	14
22,569	24,513	16
24,513	26,457	18
26,457	28,401	20
28,401	30,345	22
30,345	32,289	24
32,289	34,233	26
34,233	36,177	28
36,177	38,121	30
38,121	40,065	32
40,065	42,009	34
42,009	43,953	36
43,953	45,897	38
45,897	100,002	39
100,002	150.000	40
150.000	200,004	41
> 200,004		42

Όλοι οι φορολογούμενοι πρέπει να υποβάλλουν ετήσια φορολογική δήλωση στην αρμόδια φορολογική υπηρεσία, ανάλογα με την περιοχή κατοικίας τους. Ο φορολογούμενος πρέπει να υποβάλει φορολογική δήλωση μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε έτους (http://www.taxhavens.biz/european_tax_havens/tax_haven_luxembourg/) .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα εργασία στόχευε στη διερεύνηση των απόψεων των Ελλήνων επιχειρηματιών σε ζητήματα που σχετίζονται με τη φοροδιαφυγή. Πιο αναλυτικά διερευνώνται οι απόψεις τους σχετικά με το φορολογικό σύστημα της χώρας και ζητήματα που σχετίζονται με τους παράγοντες και τους φορείς που έχουν ευθύνη για τη φοροδιαφυγή καθώς και.

5.2 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την υλοποίηση της παρούσας έρευνας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο είναι ένα πολύ εύχρηστο εργαλείο συλλογής δεδομένων. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε απαρτιζόταν από 25 ερωτήσεις που έδιναν στους ερωτηθέντες τη δυνατότητα να επιλέξουν την απάντηση που κρίνουν πιο αντιπροσωπευτική ανάμεσα σε ορισμένες πιθανές απαντήσεις. Το ερωτηματολόγιο διέθετε πενταβάθμιας κλίμακα likert ενώ έλαβε απαντήσεις αφότου είχε αναρτηθεί σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης εμπορικών συλλόγων.

5.3 ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αναφορικά με το δείγμα της έρευνας πρέπει να αναφερθεί ότι αυτό αποτελείται από 115 επιχειρηματίες, όσον αφορά το φύλο τους 69 ήταν άνδρες (60% του δείγματος) και 46 γυναίκες (40%).

Επίσης όσον αφορά την ηλικία του 5 άτομα ήταν ηλικίας από 20 έως 29 ετών (4,3% του δείγματος), 21 άτομα ηλικίας από 30 έως 39 ετών (18,3%), ενώ υπήρξαν 66 άτομα των οποίων η ηλικία ήταν από 40 έως 49 ετών (57,4%) και 23 άτομα των οποίων η ηλικία υπερέβαινε τα 49 έτη (20%). Ενώ όσον αφορά τα έτη που οι επιχειρηματίες ενασχολούνται με το χώρο του εμπορίου 23 εξ αυτών ενασχολούνται

με το εμπόριο έως 5 έτη (20% του δείγματος), 40 άτομα που ενασχολούνται με το εμπόριο από 6 έως 10 έτη (34,8%), ενώ υπήρξαν 29 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι ενασχολούνται με το εμπόριο από 16 έως 20 έτη (25,2%). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως 13 ερωτηθέντες απάντησαν ότι ενασχολούνται με το εμπόριο από 16 έως 20 έτη (11,3%) ενώ 4 άτομα ενασχολούνται από 21 έως 25 έτη με το χώρο του εμπορίου (3,5%), τέλος 6 άτομα ενασχολούνται με το εμπόριο πάνω από 30 έτη (5,2%).

Τέλος όσον αφορά τα είδη των επιχειρήσεων των ερωτηθέντων 32 άτομα διαθέτουν Ομόρρυθμη Εταιρεία (27,8% του δείγματος), 23 άτομα διαθέτουν Ετερόρρυθμη Εταιρεία (20%), ενώ υπήρξαν 26 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι διαθέτουν Ανώνυμη εταιρεία (22,6%). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως 22 ερωτηθέντες απάντησαν ότι διαθέτουν Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (19,1%) ενώ τέλος 12 άτομα απάντησαν πως διαθέτουν Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (10,4%).

5.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Μετά το πέρας της συλλογής των απαντήσεων από τους επιχειρηματίες πραγματοποιήθηκε επεξεργασία τους στο αρχείο του Google Docs. Έπειτα τα δεδομένα μεταφέρθηκαν στο IBM SPSS ώστε να επεξεργαστούν. Μετά την επεξεργασία των δεδομένα με την τεχνική συχνοτήτων (frequencies) παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τους στη συνέχεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

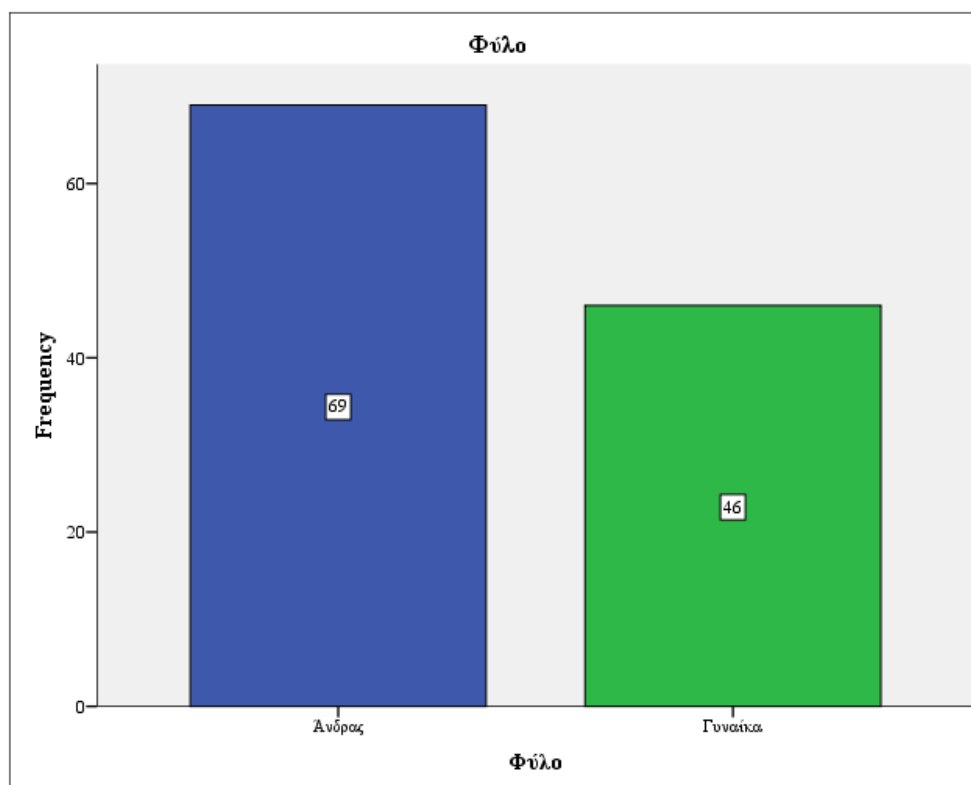
Ερώτηση 1. Φύλο

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν καθίσταται εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 69 άνδρες (60% του δείγματος) και από 46 γυναίκες (40%).

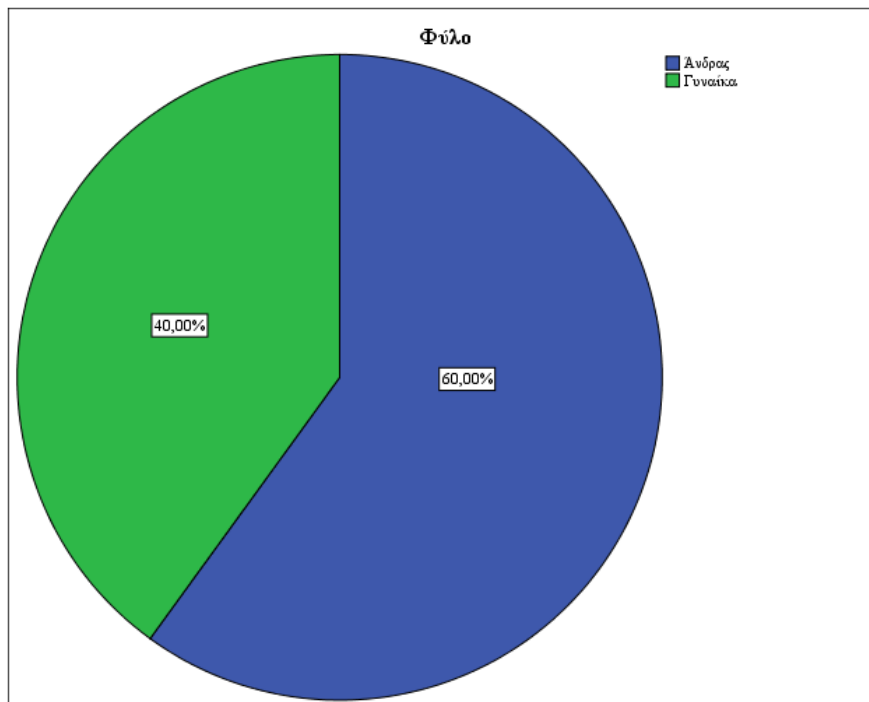
Φύλο

		Frequenc y	Percent
Valid	Άνδρας	69	60,0
	Γυναίκ α	46	40,0
	Total	115	100,0

Πρώτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το φύλο τους.

Γράφημα ράβδων 1. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το φύλο τους.

Γράφημα πίτας 1. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το φύλο τους.

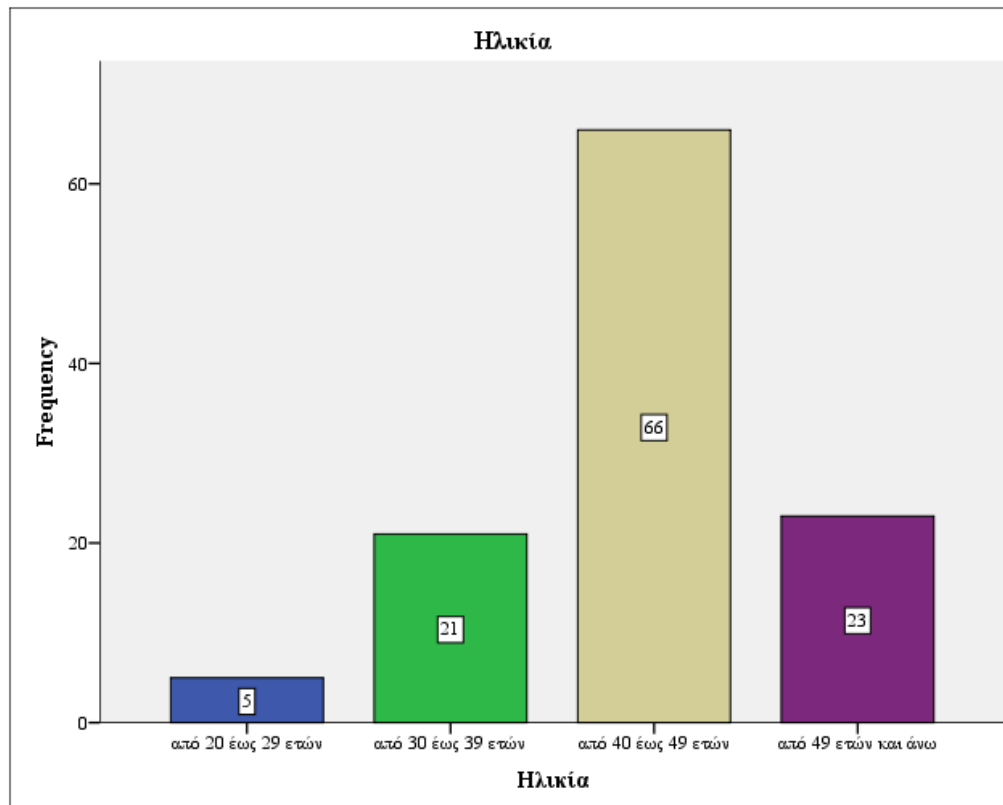
Ερώτηση 2. Ηλικία

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν καθίσταται εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 5 άτομα ηλικίας από 20 έως 29 ετών (4,3% του δείγματος), 21 άτομα ηλικίας από 30 έως 39 ετών (18,3%), ενώ υπήρξαν 66 άτομα των οποίων η ηλικία ήταν από 40 έως 49 ετών (57,4%) και 23 άτομα των οποίων η ηλικία υπερέβαινε τα 49 έτη (20%).

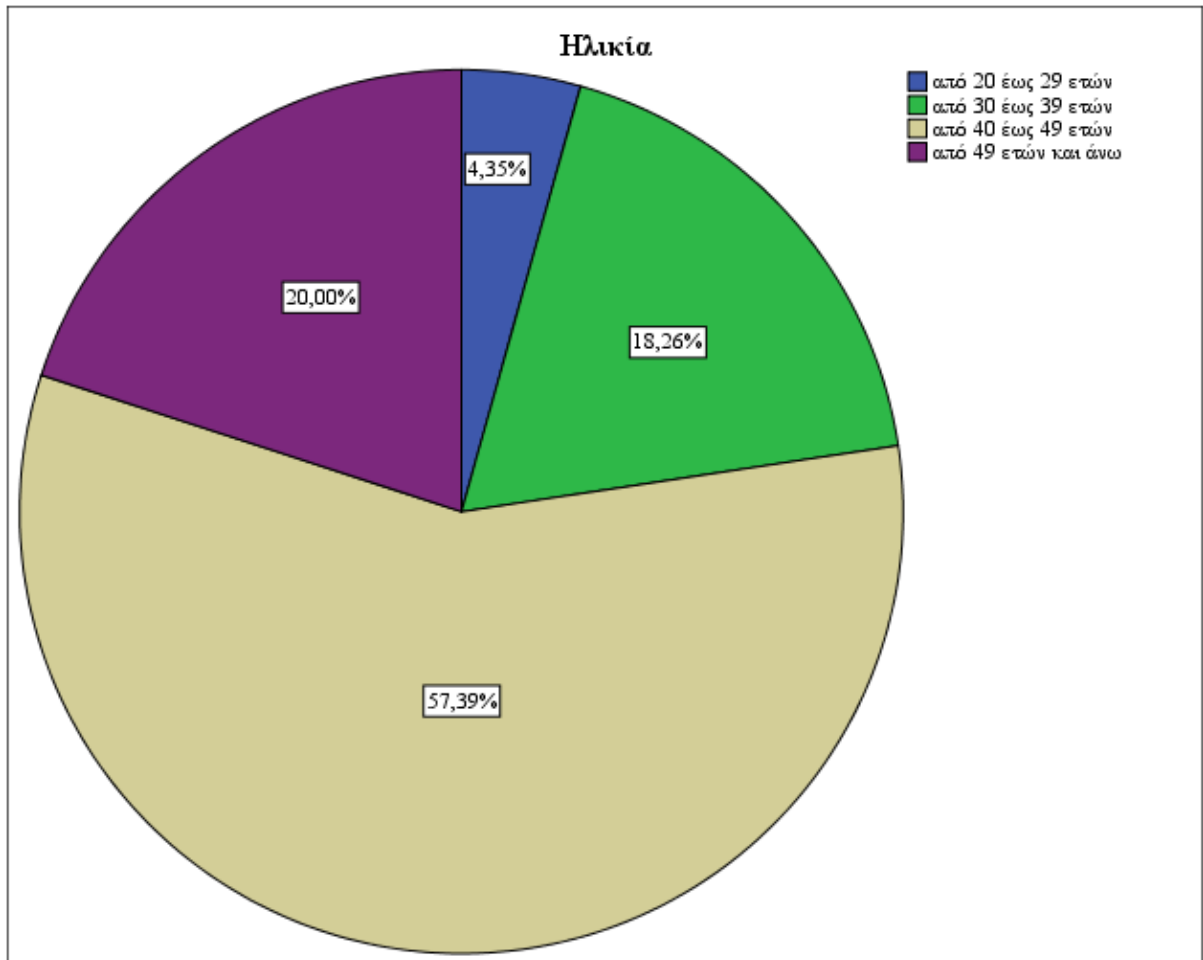
Ηλικία

		Frequenc y	Percent
Valid	από 20 έως 29 ετών	5	4,3
	από 30 έως 39 ετών	21	18,3
	από 40 έως 49 ετών	66	57,4
	από 49 ετών και άνω	23	20,0
	Total	115	100,0

Δεύτερος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με την ηλικία τους.

Γράφημα ράβδων 2. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με την ηλικία τους.

Γράφημα πίτας 2. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με την ηλικία τους.

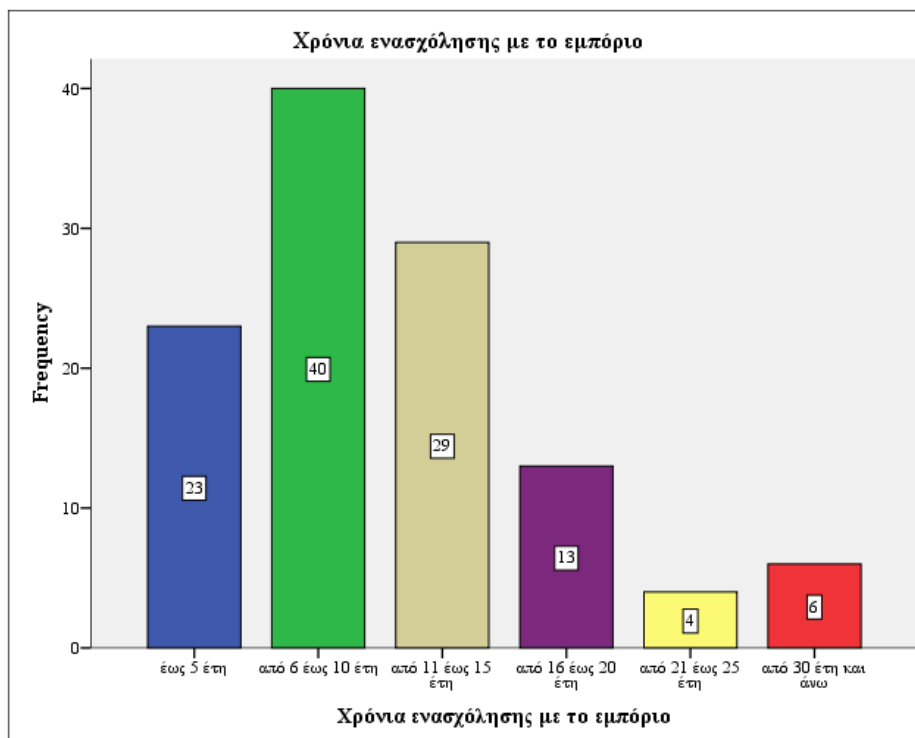
Ερώτηση 3. Χρόνια ενασχόλησης με το εμπόριο

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν καθίσταται εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 23 άτομα που ενασχολούνται με το εμπόριο έως 5 έτη (20% του δείγματος), 40 άτομα που ενασχολούνται με το εμπόριο από 6 έως 10 έτη (34,8%), ενώ υπήρξαν 29 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι ενασχολούνται με το εμπόριο από 16 έως 20 έτη (25,2%). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως 13 ερωτηθέντες απάντησαν ότι ενασχολούνται με το εμπόριο από 16 έως 20 έτη (11,3%) ενώ 4 άτομα ενασχολούνται από 21 έως 25 έτη με το χώρο του εμπορίου (3,5%), τέλος 6 άτομα ενασχολούνται με το εμπόριο πάνω από 30 έτη (5,2%).

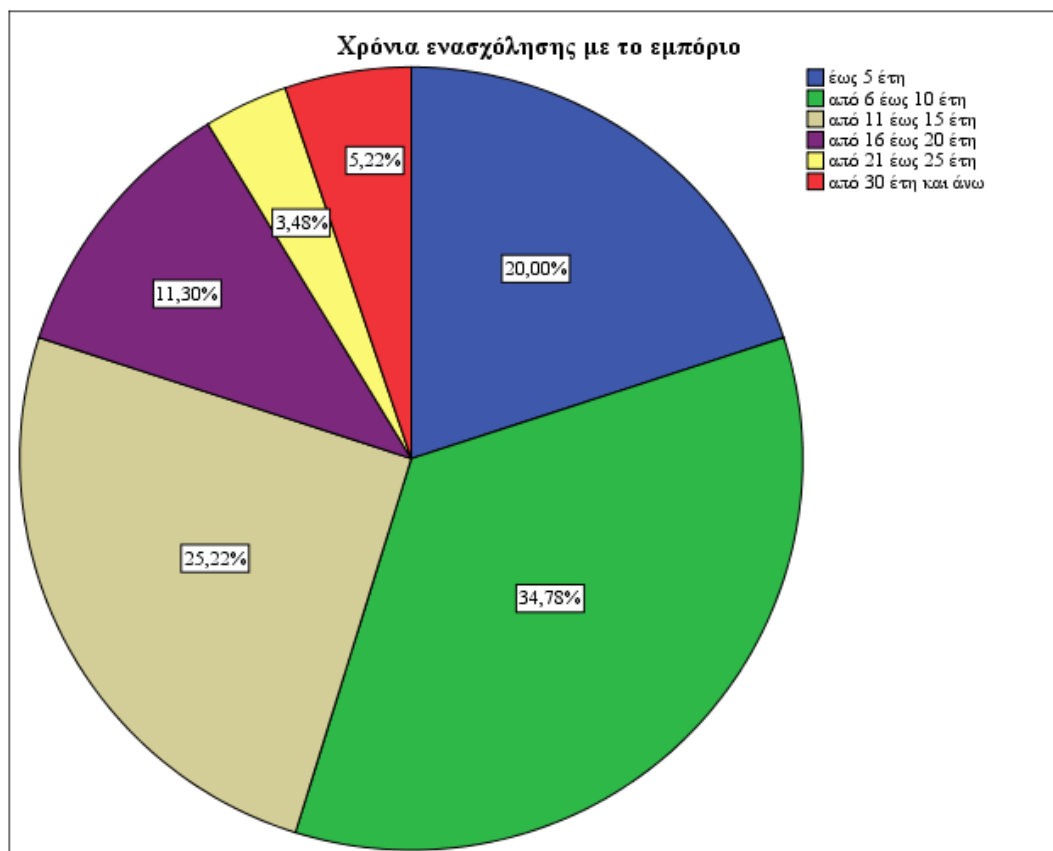
Χρόνια ενασχόλησης με το εμπόριο

		Frequency	Percent
Valid	έως 5 έτη	23	20,0
	από 6 έως 10 έτη	40	34,8
	από 11 έως 15 έτη	29	25,2
	από 16 έως 20 έτη	13	11,3
	από 21 έως 25 έτη	4	3,5
	από 30 έτη και άνω	6	5,2
	Total	115	100,0

Τρίτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα χρόνια ενασχόλησης τους με το εμπόριο.

Γράφημα ράβδων 3. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα χρόνια ενασχόλησης τους με το εμπόριο.

Γράφημα πίτας 3. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα χρόνια ενασχόλησης τους με το εμπόριο.

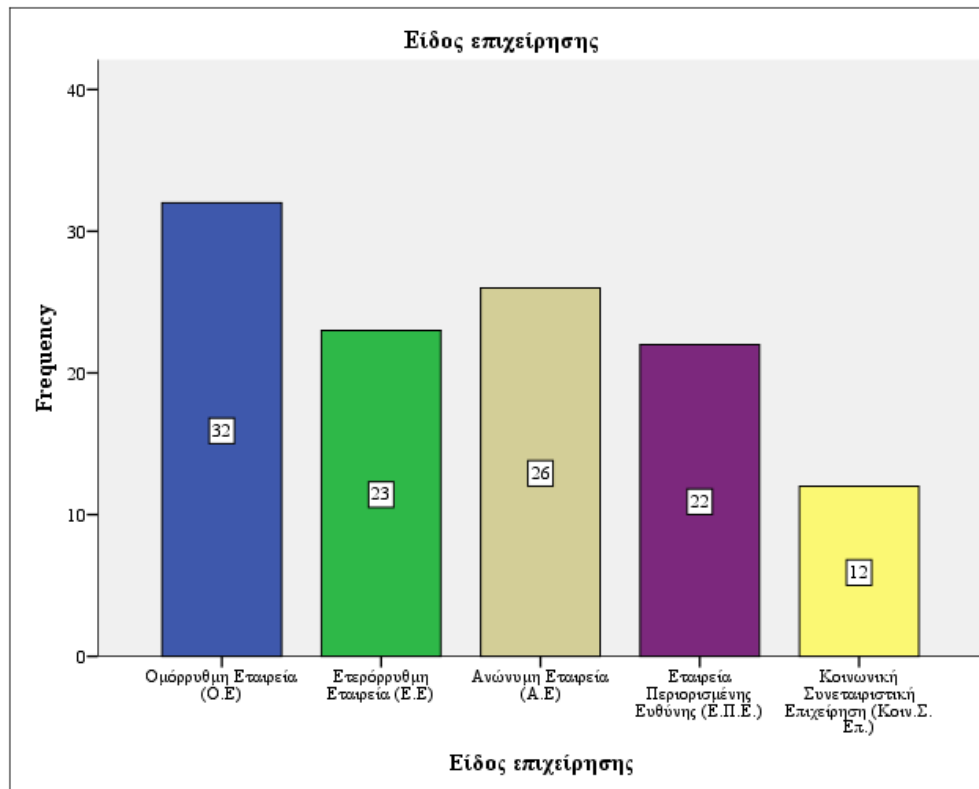
Ερώτηση 4. Είδος επιχείρησης

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν καθίσταται εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 32 άτομα που διαθέτουν Ομόρρυθμη Εταιρεία (27,8% του δείγματος), 23 άτομα που διαθέτουν Ετερόρρυθμη Εταιρεία (20%), ενώ υπήρξαν 26 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι διαθέτουν Ανώνυμη εταιρεία (22,6%). Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως 22 ερωτηθέντες απάντησαν ότι διαθέτουν Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (19,1%) ενώ τέλος 12 άτομα απάντησαν πως διαθέτουν Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (10,4%).

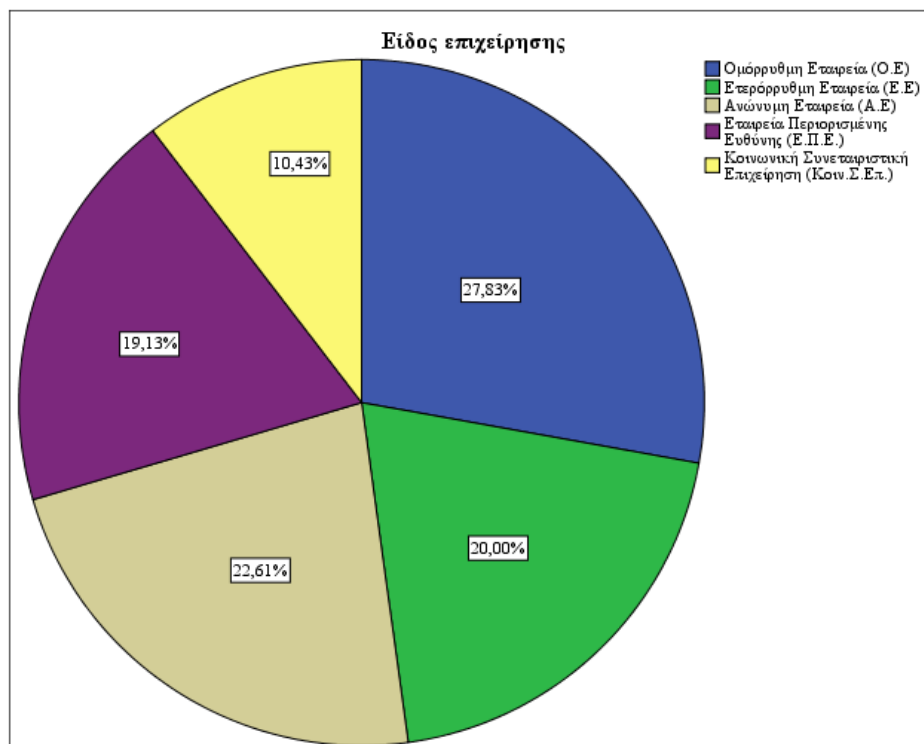
Είδος επιχείρησης

		Frequency	Percent
Valid	Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε)	32	27,8
	Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε)	23	20,0
	Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε)	26	22,6
	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)	22	19,1
	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)	12	10,4
	Total	115	100,0

Τέταρτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το είδος της επιχείρησης τους.

Γράφημα ράβδων 4. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το είδος της επιχείρησης τους.

Γράφημα πίτας 4. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το είδος της επιχείρησης τους.

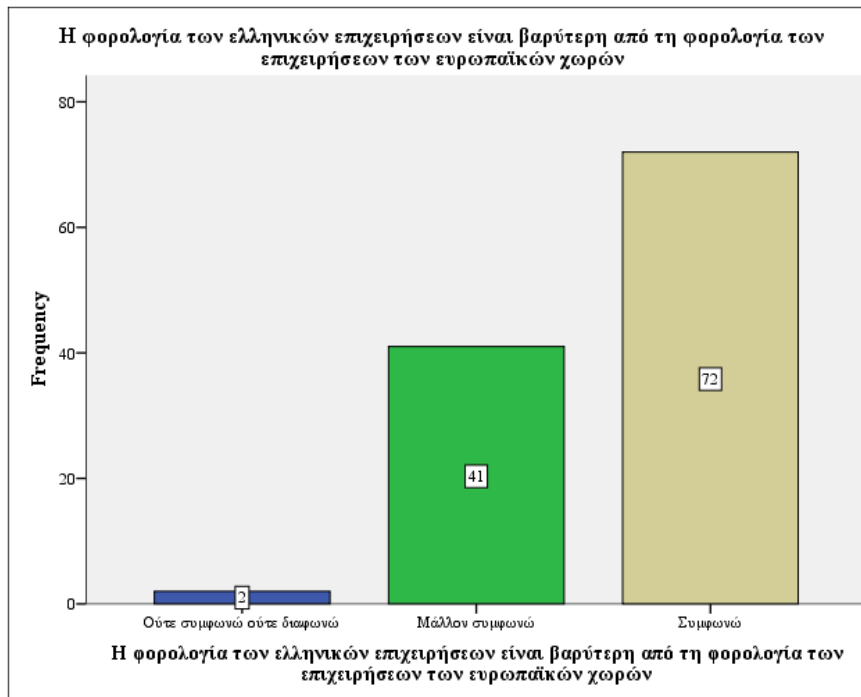
Ερώτηση 5. Η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 2 άτομα που ούτε συμφωνούν αλλά και ούτε διαφωνούν με το ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών (1,7% του δείγματος), 41 άτομα που απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν με το ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών (35,7%), ενώ υπήρξαν και 72 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (62,6%).

Η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών

		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	2	1,7
	Μάλλον συμφωνώ	41	35,7
	Συμφωνώ	72	62,6
	Total	115	100,0

Πέμπτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών.

Γράφημα ράβδων 5. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών.

Γράφημα πίτας 5. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών.

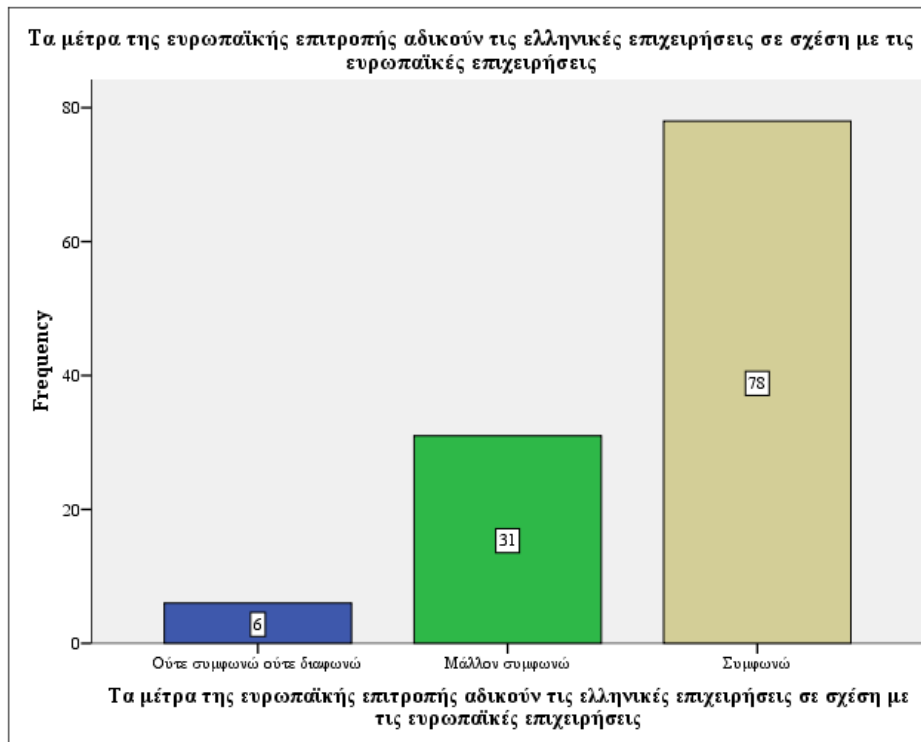
Ερώτηση 6. Τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 6 άτομα που ούτε συμφωνούν αλλά και ούτε διαφωνούν με το ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις (5,2% του δείγματος), 31 άτομα που απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν με το ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις (27%), ενώ υπήρξαν και 78 ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (67,8%).

Τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις

		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	6	5,2
	Μάλλον συμφωνώ	31	27,0
	Συμφωνώ	78	67,8
	Total	115	100,0

Έκτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Γράφημα ράβδων 6. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Γράφημα πίτας 6. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι τα μέτρα της ευρωπαϊκής

επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

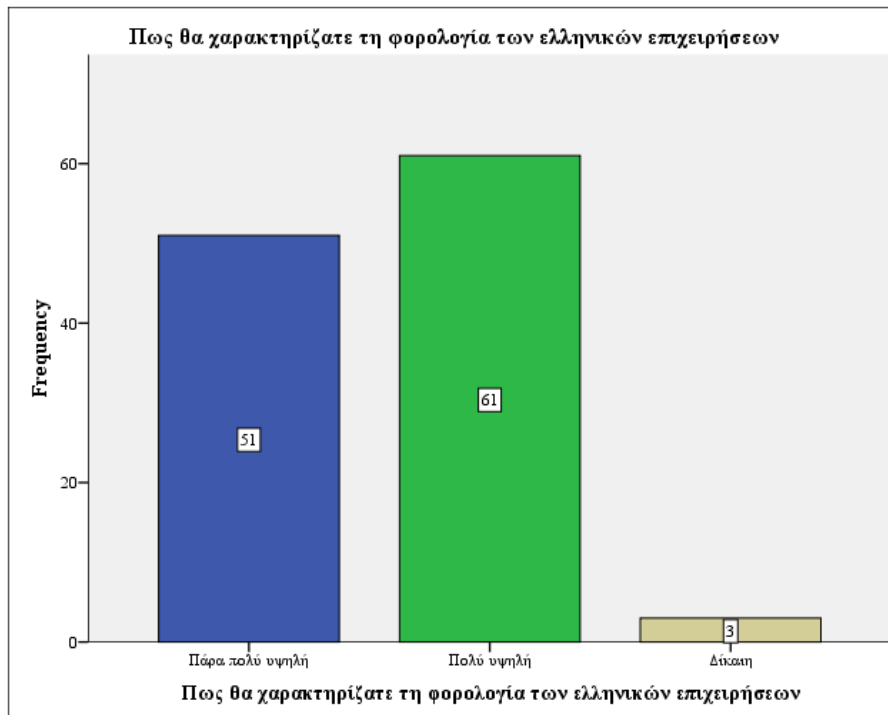
Ερώτηση 7. Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 51 άτομα που χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων πάρα πολύ υψηλή (44,3% του δείγματος), 61 άτομα που χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων πολύ υψηλή (53%), ενώ μόνο 3 ερωτηθέντες χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων ως δίκαιη (2,6%).

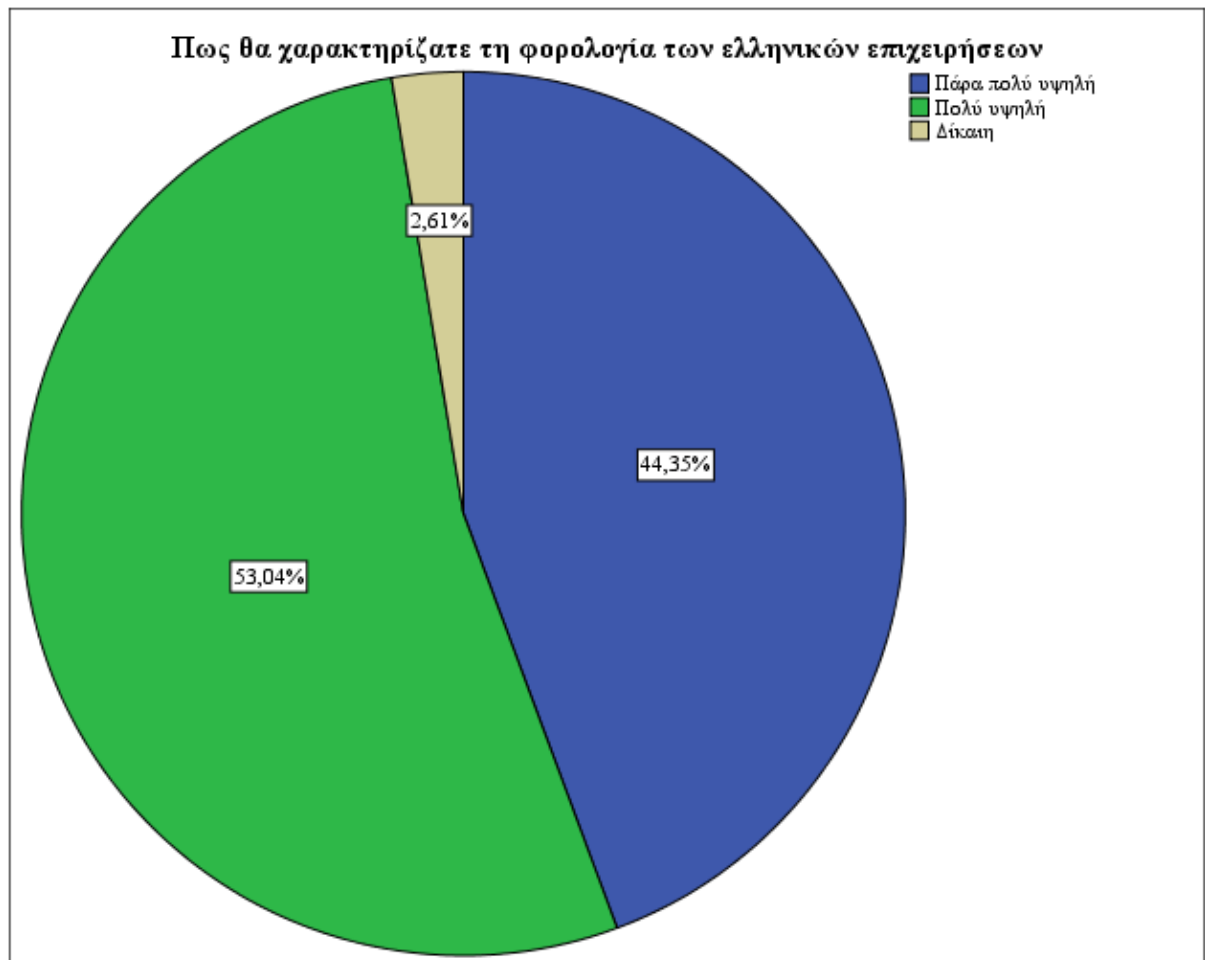
Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων

		Frequency	Percent
Valid	Πάρα πολύ υψηλή	51	44,3
	Πολύ υψηλή	61	53,0
	Δίκαιη	3	2,6
	Total	115	100,0

Έβδομος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων.

Γράφημα ράβδων 7. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων.

Γράφημα πίτας 7. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων.

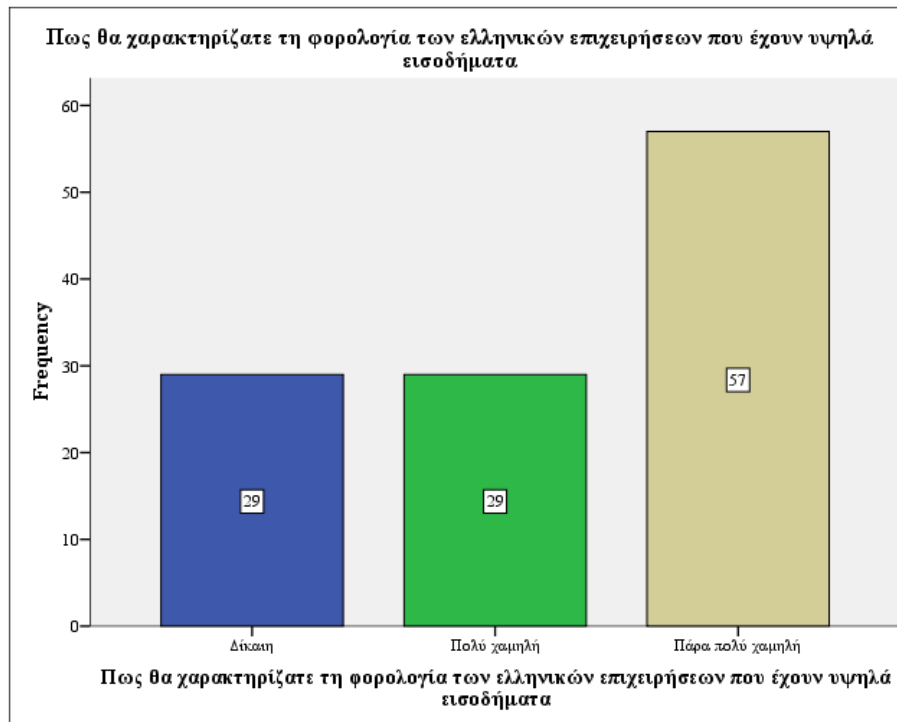
Ερώτηση 8. Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 29 άτομα που χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα ως δίκαιη (25,2% του δείγματος), ενώ ισάριθμα άτομα χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα ως πολύ χαμηλή, τέλος 57 ερωτηθέντες χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα ως πάρα πολύ χαμηλή (49,6%).

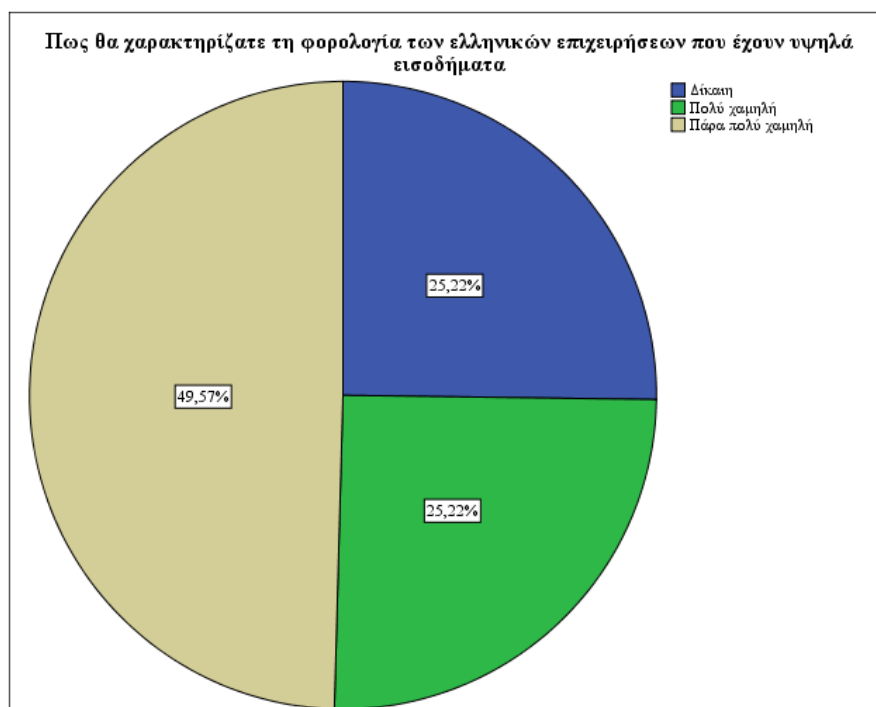
Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα

		Frequenc y	Percent
Valid	Δίκαιη	29	25,2
	Πολύ χαμηλή	29	25,2
	Πάρα πολύ χαμηλή	57	49,6
	Total	115	100,0

Όγδοος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα.

Γράφημα ράβδων 8. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα.

Γράφημα πίτας 8. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα.

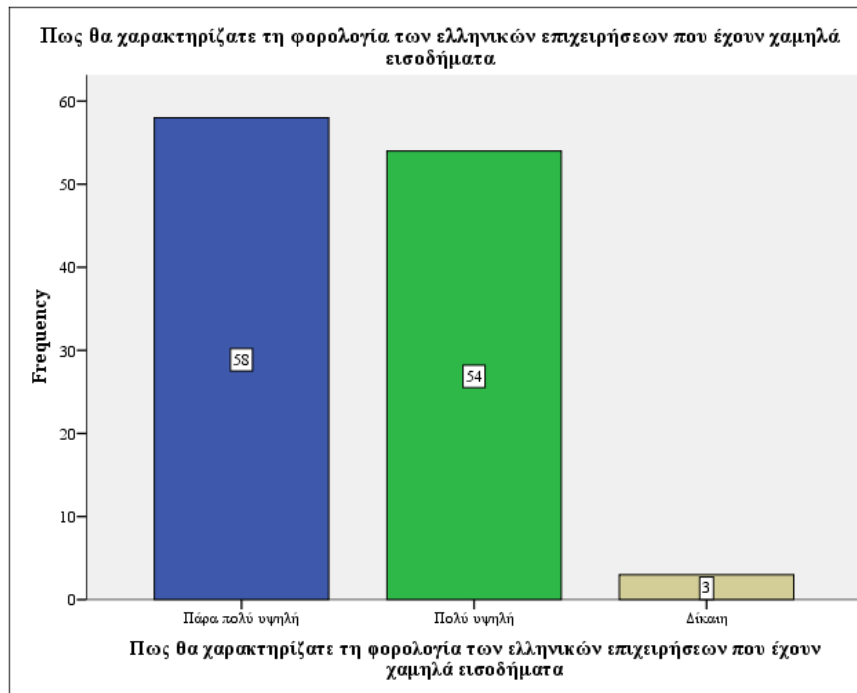
Ερώτηση 9. Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 58 άτομα που χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα ως πάρα πολύ υψηλή (50,4% του δείγματος), ενώ 54 άτομα χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα ως πολύ υψηλή (47%), τέλος 3 ερωτηθέντες χαρακτηρίζουν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα ως δίκαιη (2,6%).

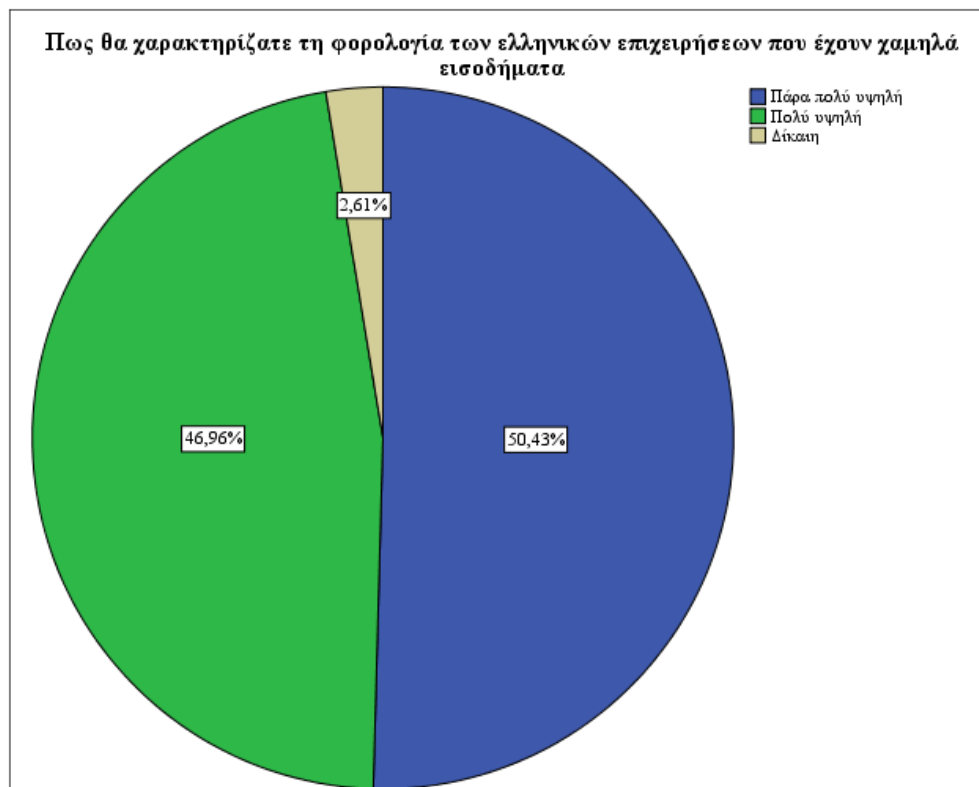
Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα

		Frequenc y	Percent
Valid	Πάρα πολύ υψηλή	58	50,4
	Πολύ υψηλή	54	47,0
	Δίκαιη	3	2,6
	Total	115	100,0

Ένατος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα.

Γράφημα ράβδων 9. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα.

Γράφημα πίτας 9. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα.

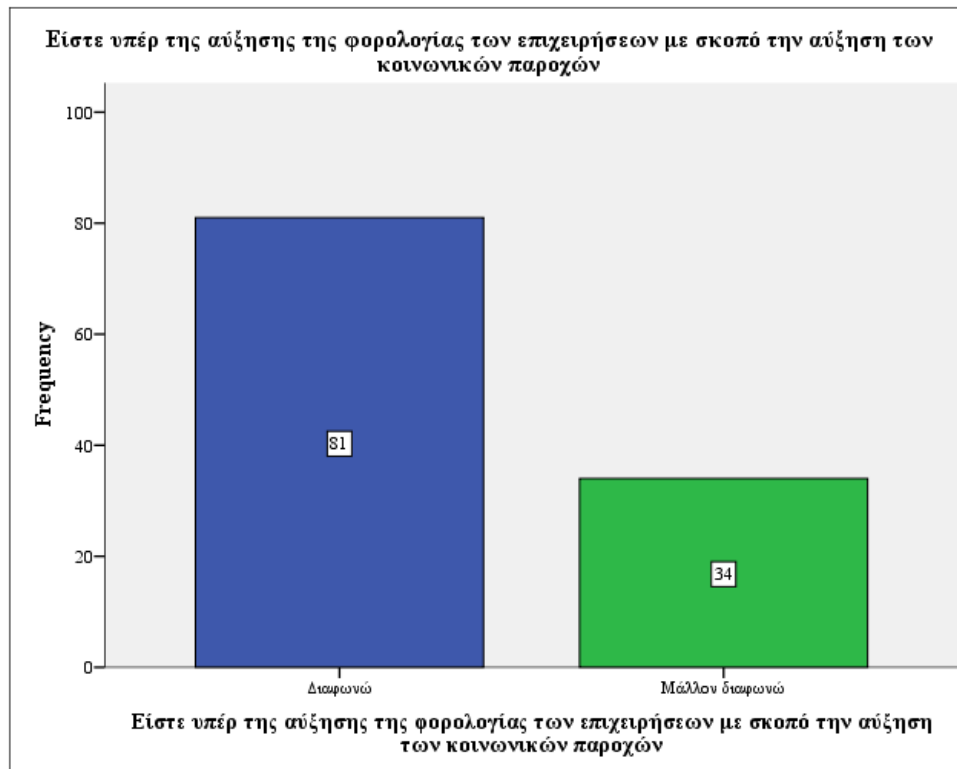
Ερώτηση 10. Είστε υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 81 άτομα που διαφωνούν με το ότι είναι υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών (70,4% του δείγματος), ενώ 34 άτομα μάλλον διαφωνούν με το προαναφερθέν (29,6%).

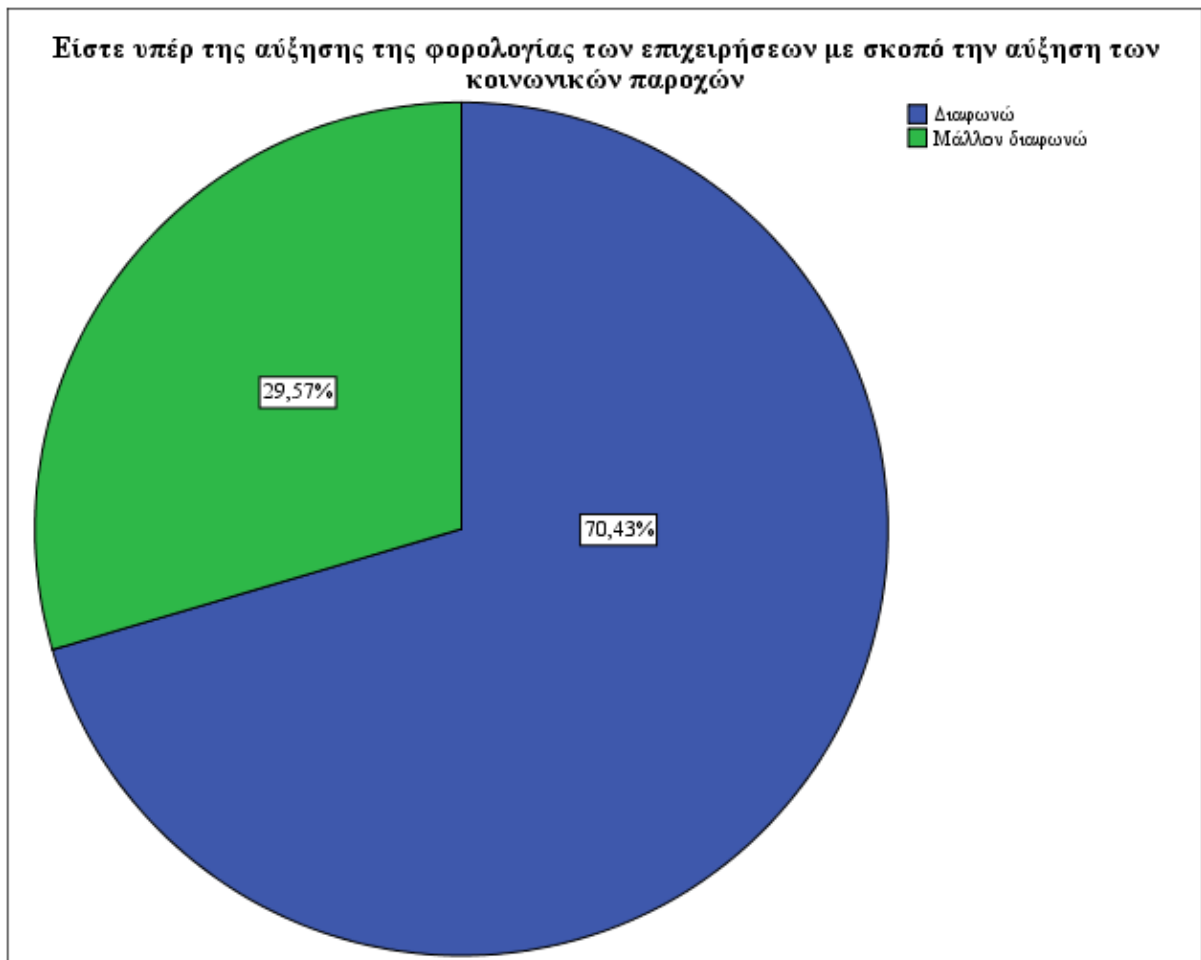
Είστε υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ	81	70,4
	Μάλλον διαφωνώ	34	29,6
	Total	115	100,0

Δέκατος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών.

Γράφημα ράβδων 10. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών.

Γράφημα πίτας 10. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών.

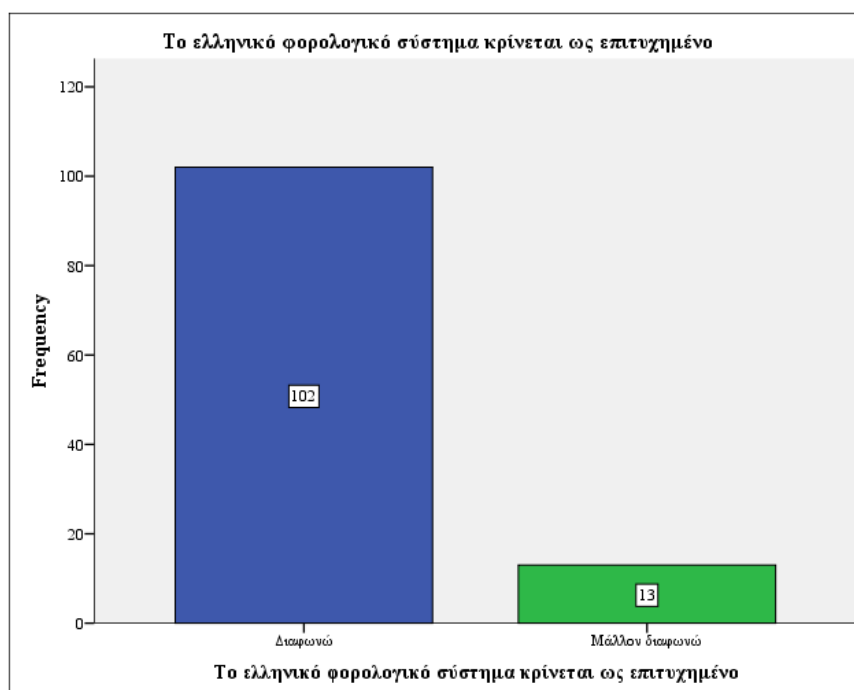
Ερώτηση 11. Το ελληνικό φορολογικό σύστημα κρίνεται ως επιτυχημένο

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 102 άτομα που διαφωνούν με το ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα κρίνεται ως επιτυχημένο (88,7% του δείγματος), ενώ 13 άτομα μάλλον διαφωνούν με το προαναφερθέν (11,3%).

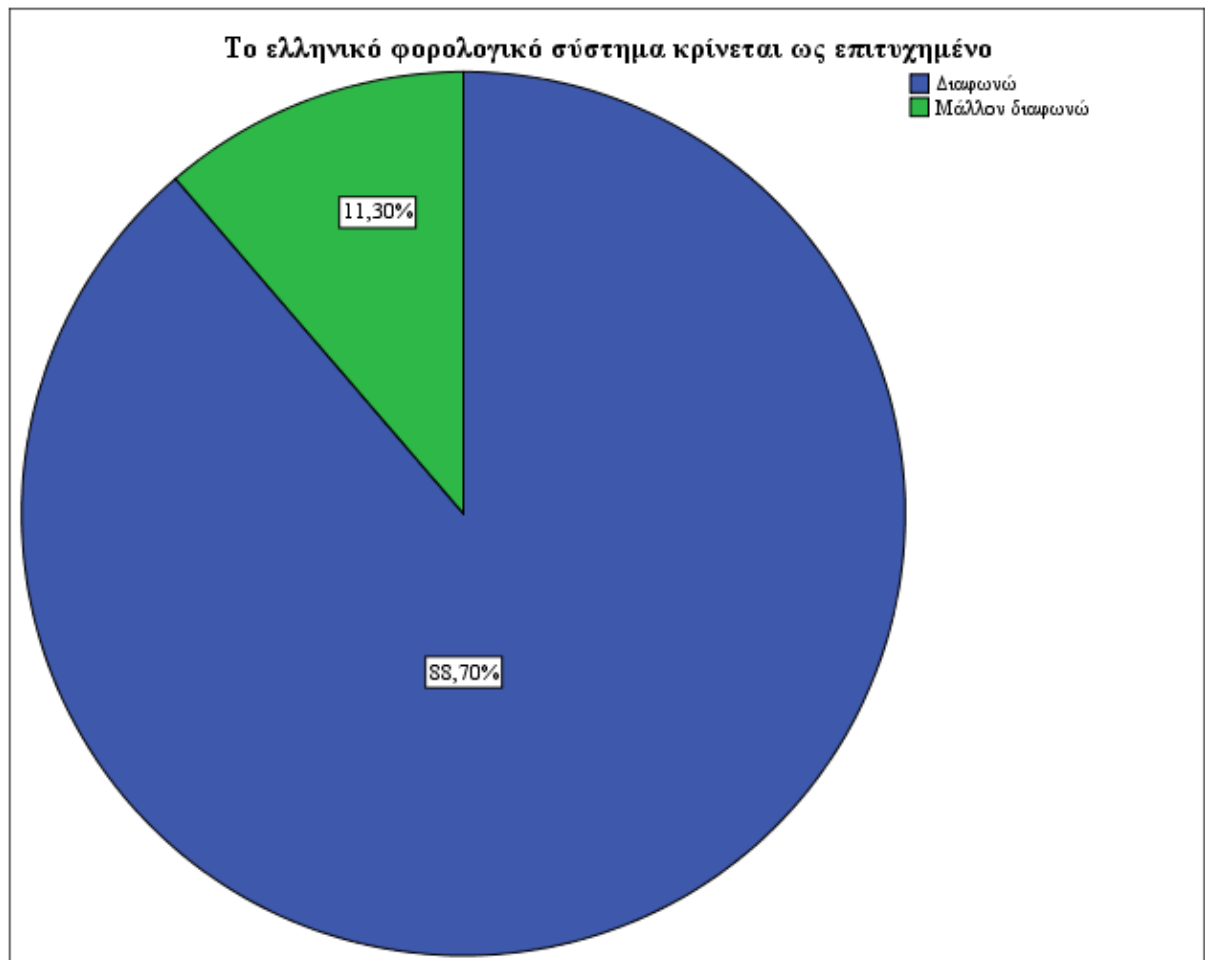
Το ελληνικό φορολογικό σύστημα κρίνεται ως επιτυχημένο

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ	102	88,7
	Μάλλον διαφωνώ	13	11,3
	Total	115	100,0

Ενδέκατος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν κρίνουν το ελληνικό φορολογικό σύστημα ως επιτυχημένο.

Γράφημα ράβδων 11. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν κρίνουν το ελληνικό φορολογικό σύστημα ως επιτυχημένο.

Γράφημα πίτας 11. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν κρίνουν το ελληνικό φορολογικό σύστημα ως επιτυχημένο.

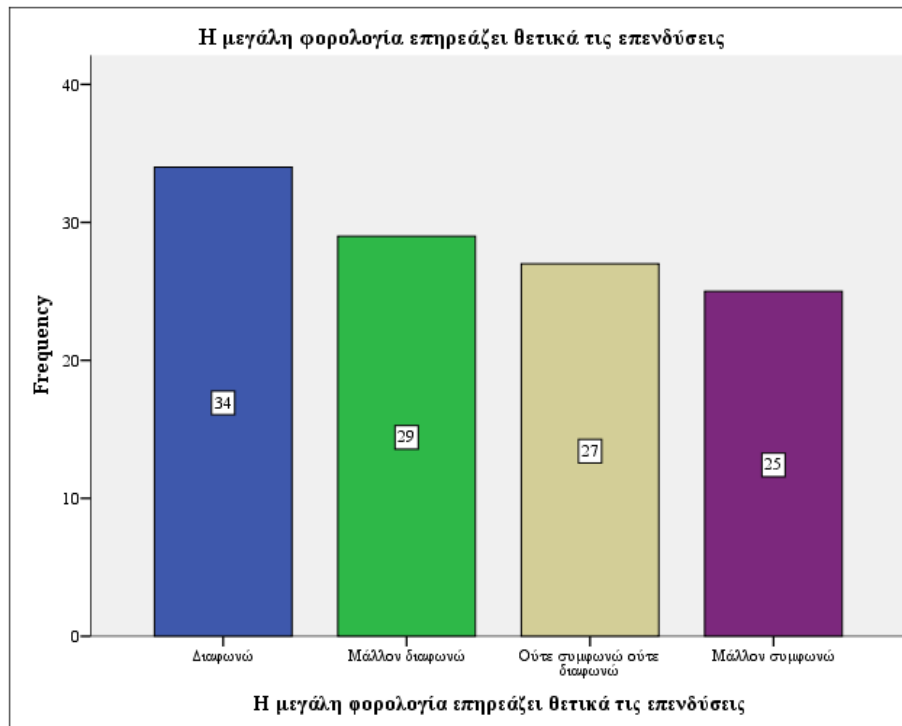
Ερώτηση 12. Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 34 άτομα που διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις (29,6% του δείγματος), ενώ 29 άτομα μάλλον διαφωνούν με το προαναφερθέν (25,2%). Ταυτόχρονα 27 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις (23,5%) και τέλος 25 άτομα απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις (21,7%).

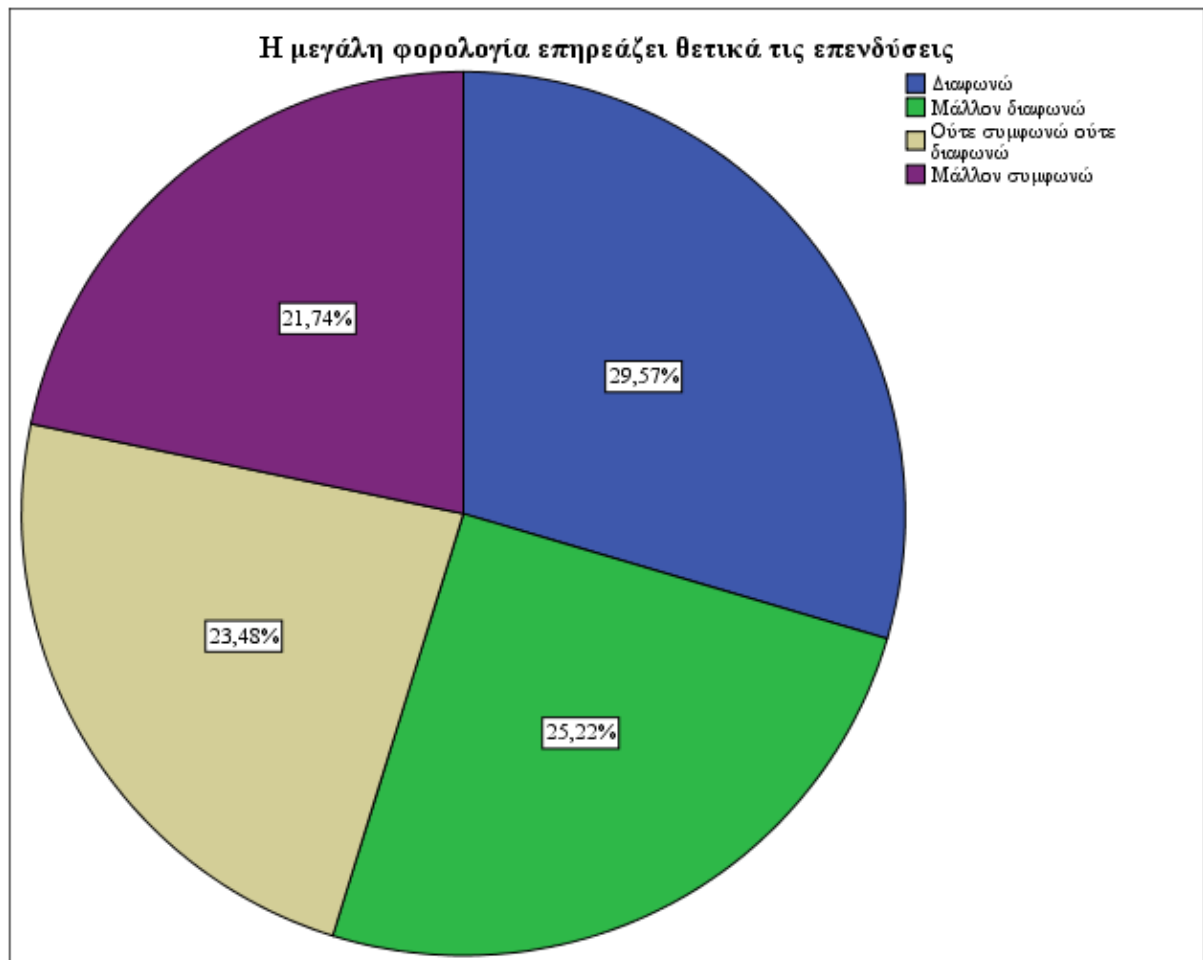
Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις

		Frequenc y	Percent
Valid	Διαφωνώ	34	29,6
	Μάλλον διαφωνώ	29	25,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	27	23,5
	Μάλλον συμφωνώ	25	21,7
	Total	115	100,0

Δωδέκατος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις.

Γράφημα ράβδων 12. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις.

Γράφημα πίτας 12. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις.

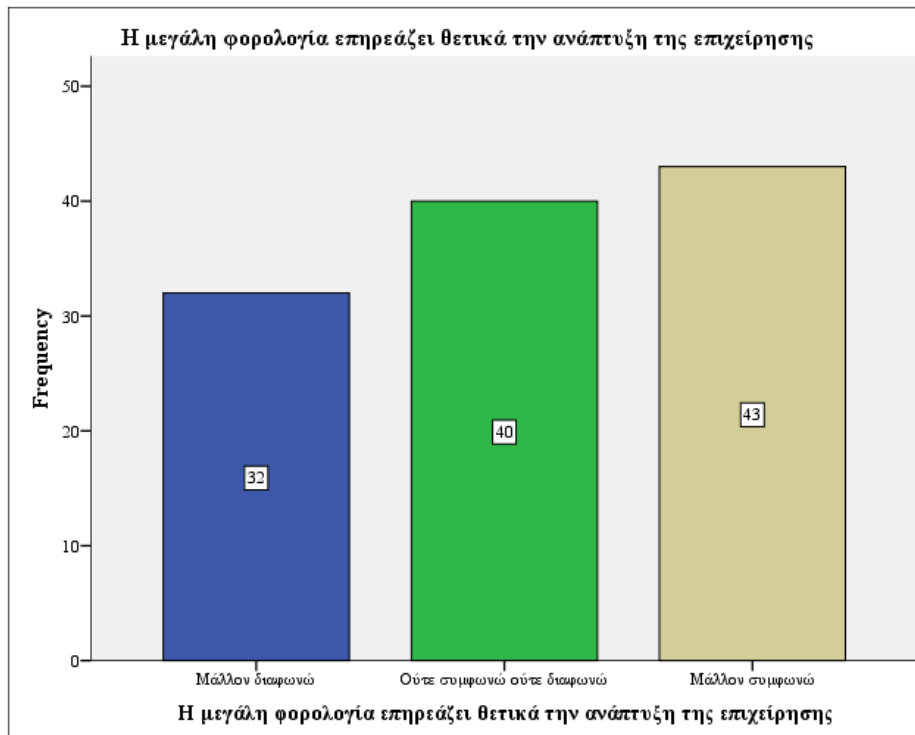
Ερώτηση 13. Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 32 άτομα που μάλλον διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης (27,8% του δείγματος), ενώ 40 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης (34,8%) και τέλος 43 άτομα απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης(37,8%).

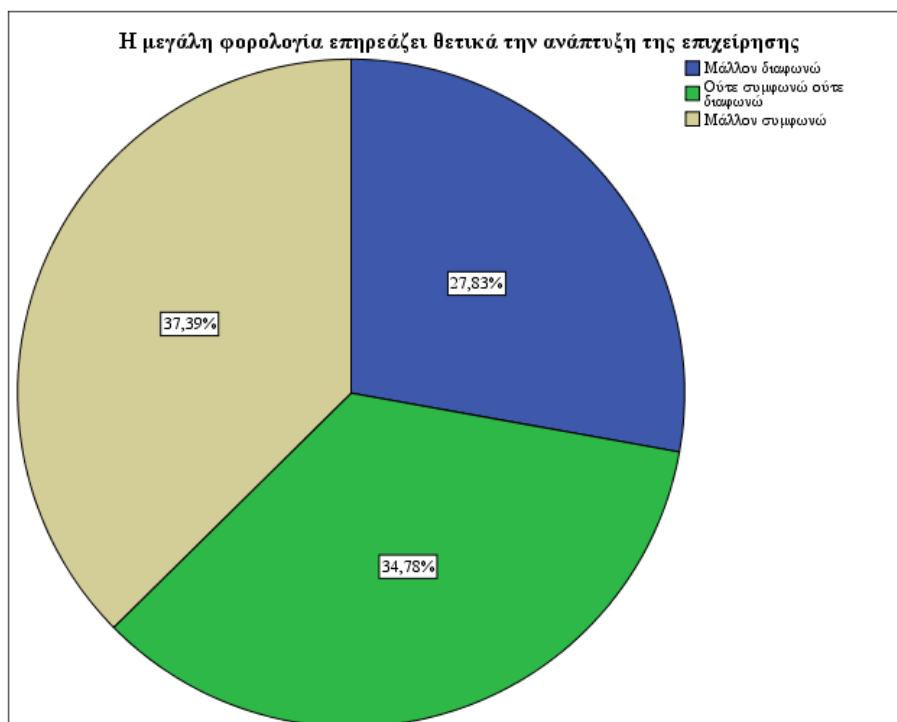
Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης

		Frequency	Percent
Valid	Μάλλον διαφωνώ	32	27,8
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	40	34,8
	Μάλλον συμφωνώ	43	37,4
	Total	115	100,0

Δέκατο τρίτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης.

Γράφημα ράβδων 13. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης.

Γράφημα πίτας 13. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης.

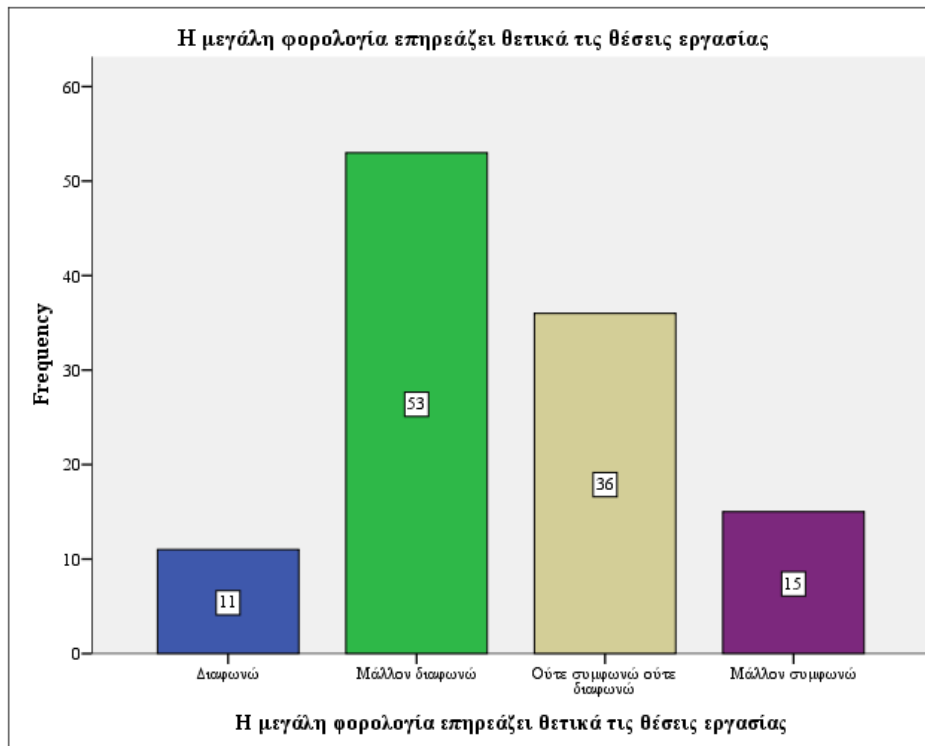
Ερώτηση 14. Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 11 άτομα που διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας (9,6% του δείγματος), ενώ 53 ερωτηθέντες μάλλον διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας (46,1%), επίσης 36 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας (31,3%) και τέλος 15 άτομα απάντησαν πως μάλλον συμφωνούν με το ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας (13%).

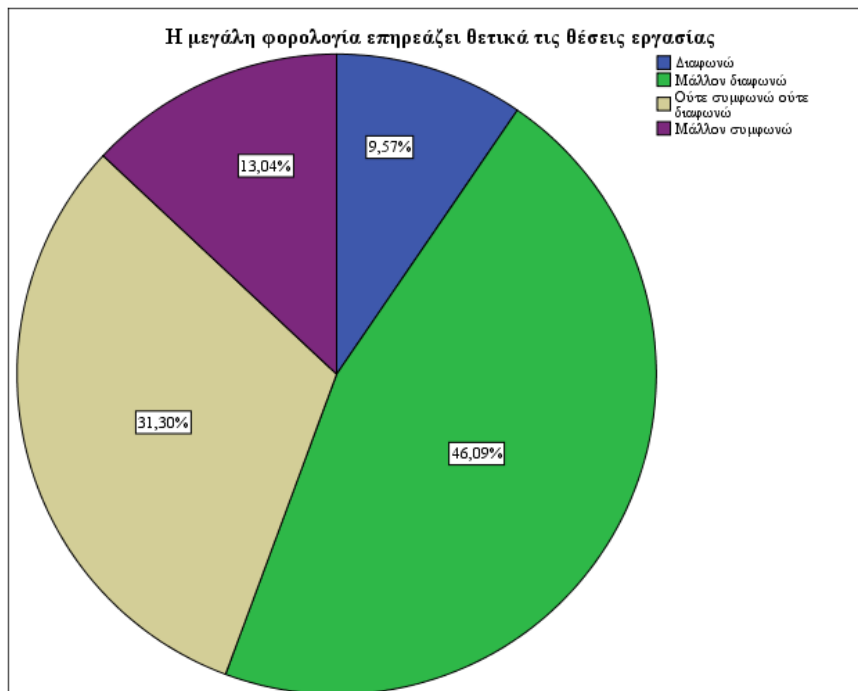
Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας

		Frequenc y	Percent
Valid	Διαφωνώ	11	9,6
	Μάλλον διαφωνώ	53	46,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	36	31,3
	Μάλλον συμφωνώ	15	13,0
	Total	115	100,0

Δέκατο τέταρτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας.

Γράφημα ράβδων 14. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας.

Γράφημα πίτας 14. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας.

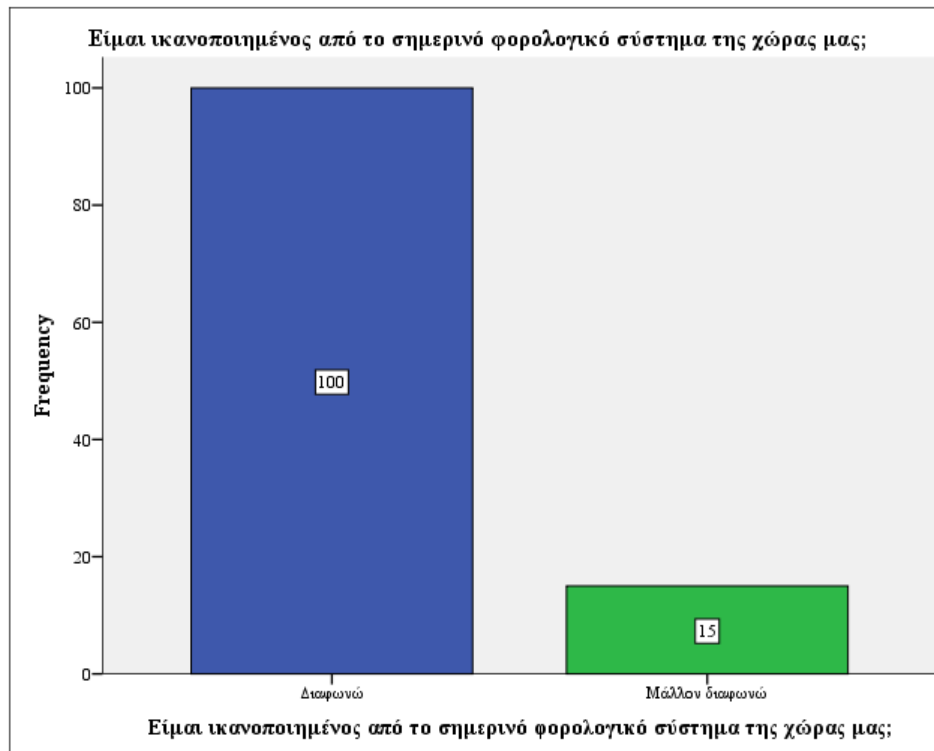
Ερώτηση 15. Είμαι ικανοποιημένος από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας;

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 100 άτομα που διαφωνούν με το ότι είναι ικανοποιημένοι από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας (87% του δείγματος), ενώ 15 ερωτηθέντες μάλλον διαφωνούν με το προαναφερθέν (13%).

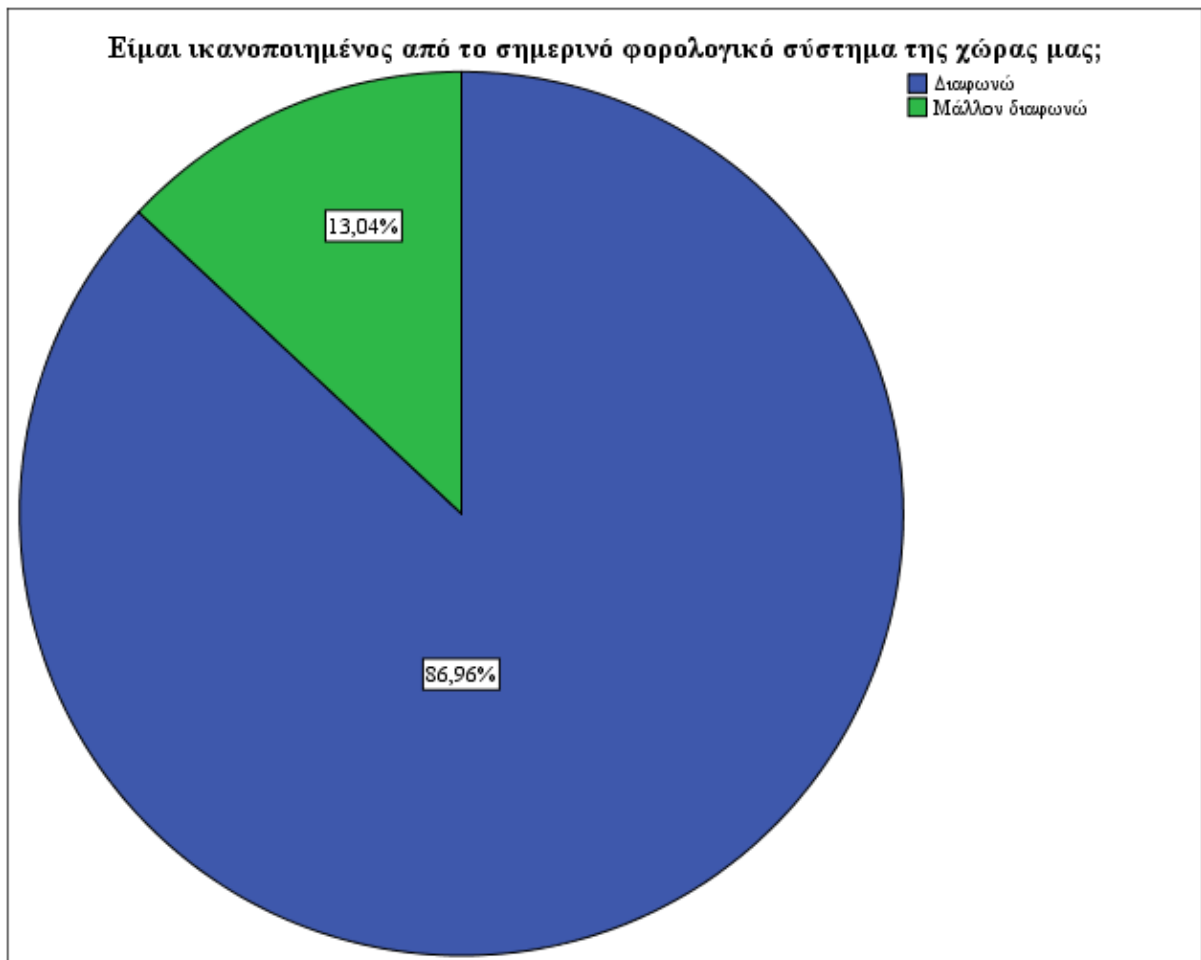
Είμαι ικανοποιημένος από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας;

		Frequenc y	Percent
Valid	Διαφωνώ	100	87,0
	Μάλλον διαφωνώ	15	13,0
	Total	115	100,0

Δέκατο πέμπτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι ικανοποιημένοι από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας.

Γράφημα ράβδων 15. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι ικανοποιημένοι από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας.

Γράφημα πίτας 15. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν είναι ικανοποιημένοι από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας.

Ερώτηση 16. Το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις

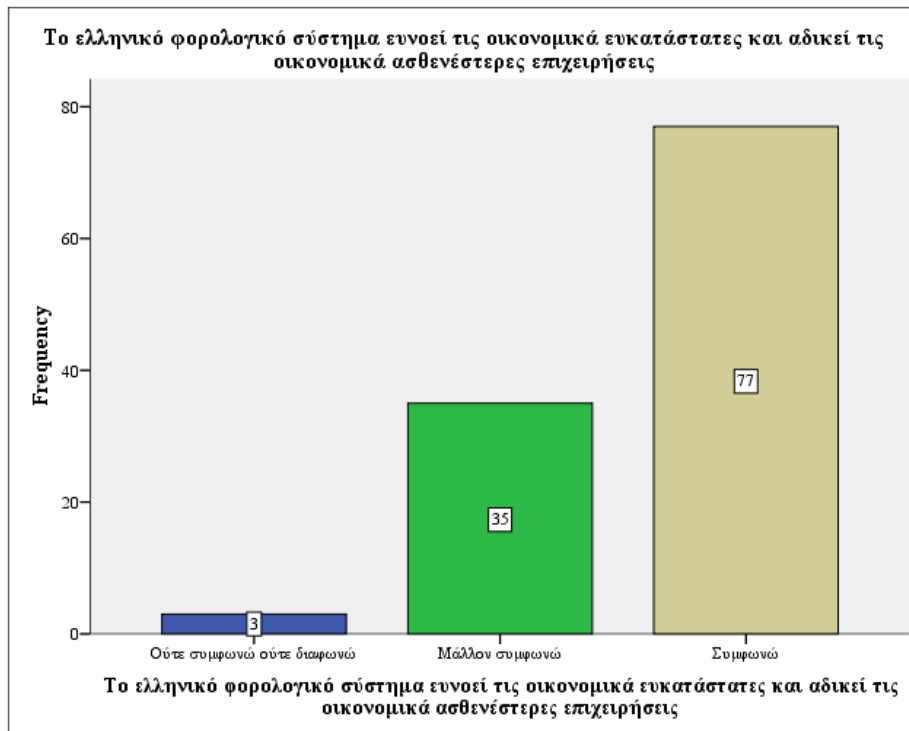
Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 3 άτομα που ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν με το ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις (2,6% του δείγματος), ενώ 35 άτομα μάλλον συμφωνούν με το ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις (30,4%) και τέλος 77 άτομα συμφώνησαν με το προαναφερθέν (67%).

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις

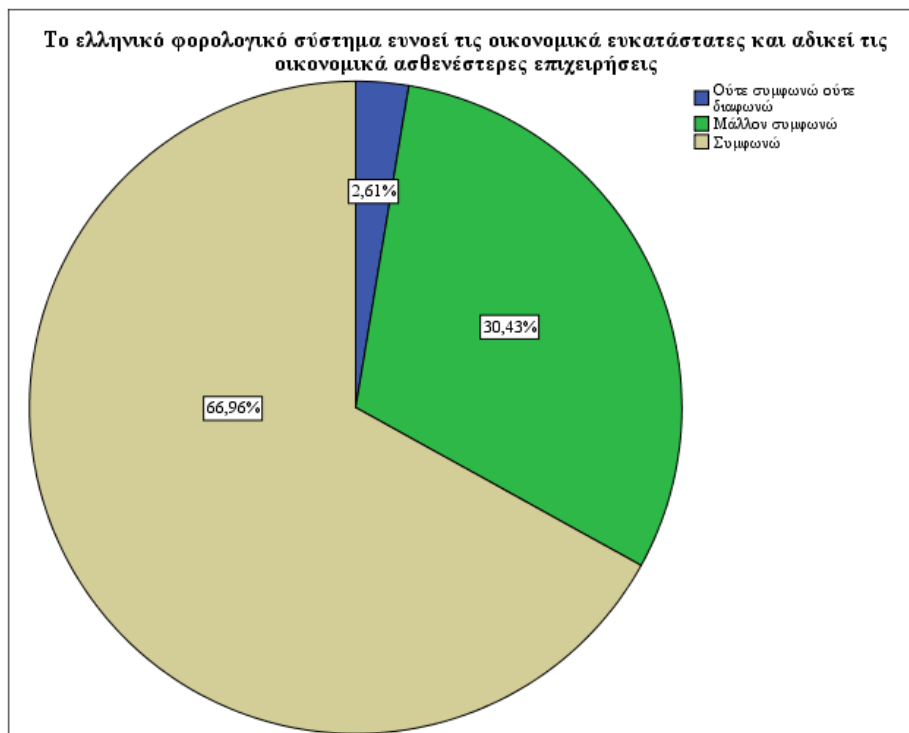
		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	3	2,6
	Μάλλον συμφωνώ	35	30,4
	Συμφωνώ	77	67,0
	Total	115	100,0

Δέκατο έκτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις.

Γράφημα ράβδων 16. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις.

Γράφημα πίτας 16. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν το ελληνικό φορολογικό

σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις.

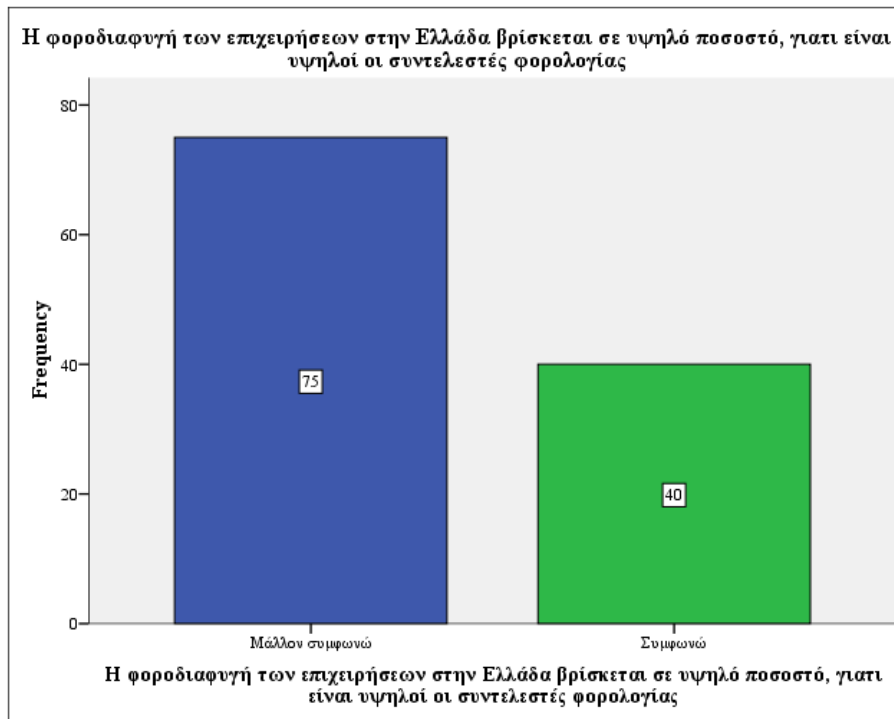
Ερώτηση 17. Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 75 άτομα που μάλλον συμφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας (65,2% του δείγματος), ενώ 40 άτομα απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (34,8%).

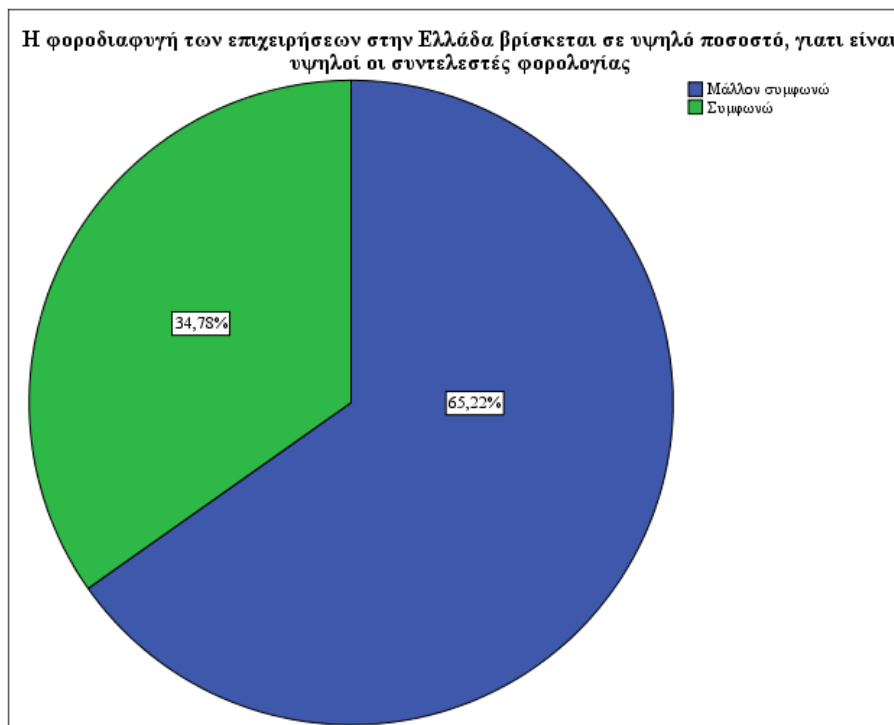
Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας

		Frequency	Percent
Valid	Μάλλον συμφωνώ	75	65,2
	Συμφωνώ	40	34,8
	Total	115	100,0

Δέκατο έβδομος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας.

Γράφημα ράβδων 17. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας.

Γράφημα πίτας 17. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των

επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας.

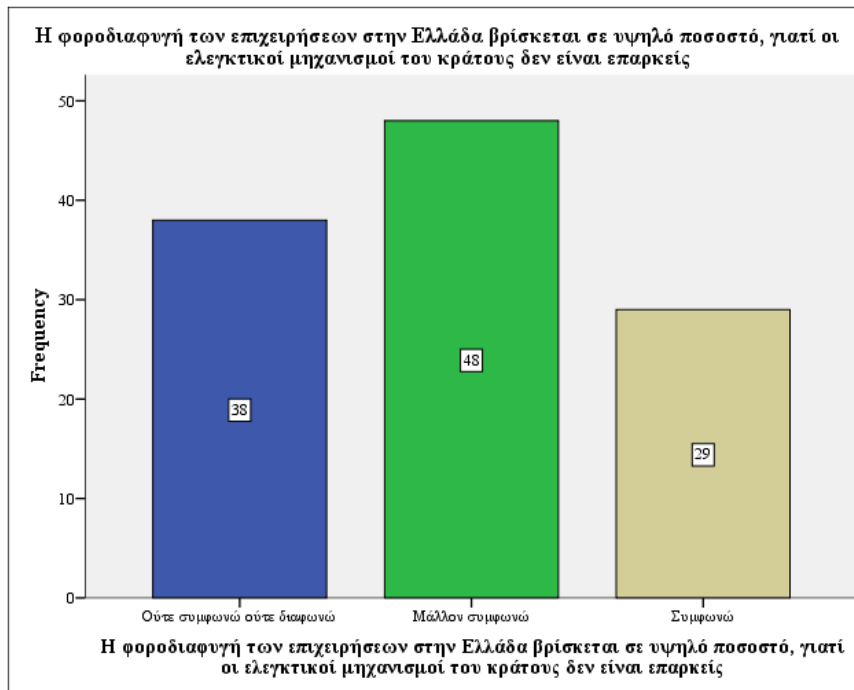
Ερώτηση 18. Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 38 άτομα που ούτε συμφωνούν αλλά ούτε συμφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς (33% του δείγματος), ενώ 48 άτομα απάντησαν ότι συμφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, λόγω της ανεπάρκειας των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους (41,7%), τέλος 29 άτομα απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (25,2%).

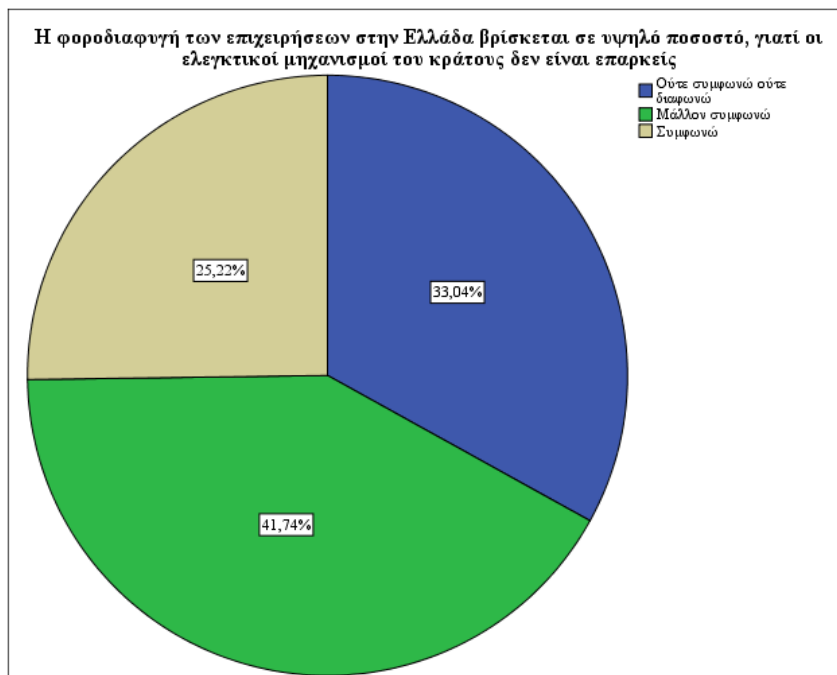
Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς

		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	38	33,0
	Μάλλον συμφωνώ	48	41,7
	Συμφωνώ	29	25,2
	Total	115	100,0

Δέκατο όγδοος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς.

Γράφημα ράβδων 18. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς.

Γράφημα πίτας 18. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους δεν είναι επαρκείς.

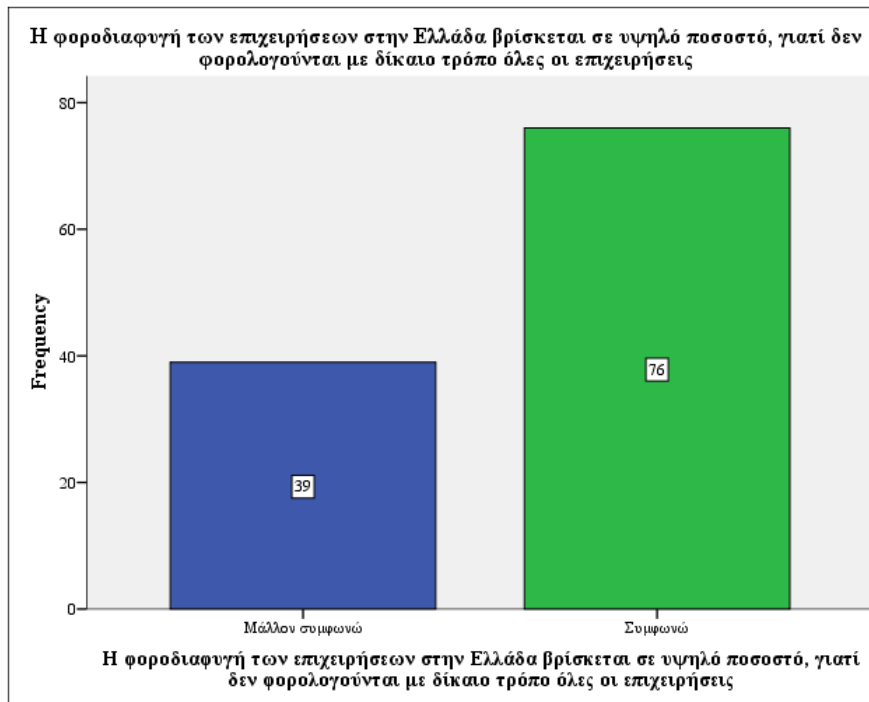
Ερώτηση 19. Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 39 άτομα που μάλλον συμφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις (33,9% του δείγματος), ενώ 76 άτομα απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (66,1%).

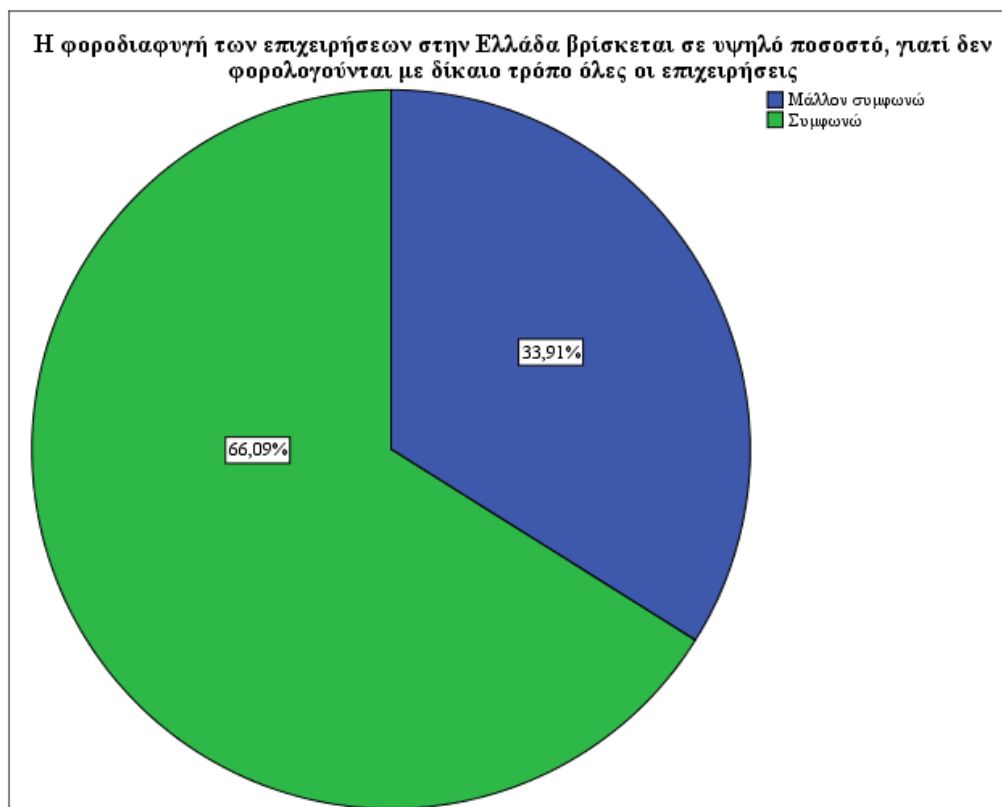
Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις

		Frequency	Percent
Valid	Μάλλον συμφωνώ	39	33,9
	Συμφωνώ	76	66,1
	Total	115	100,0

Δέκατο ένατος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις.

Γράφημα ράβδων 19. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις.

Γράφημα πίτας 19. Παρουσίαση του ποσοστού επί τoις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί δεν φορολογούνται με δίκαιο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις.

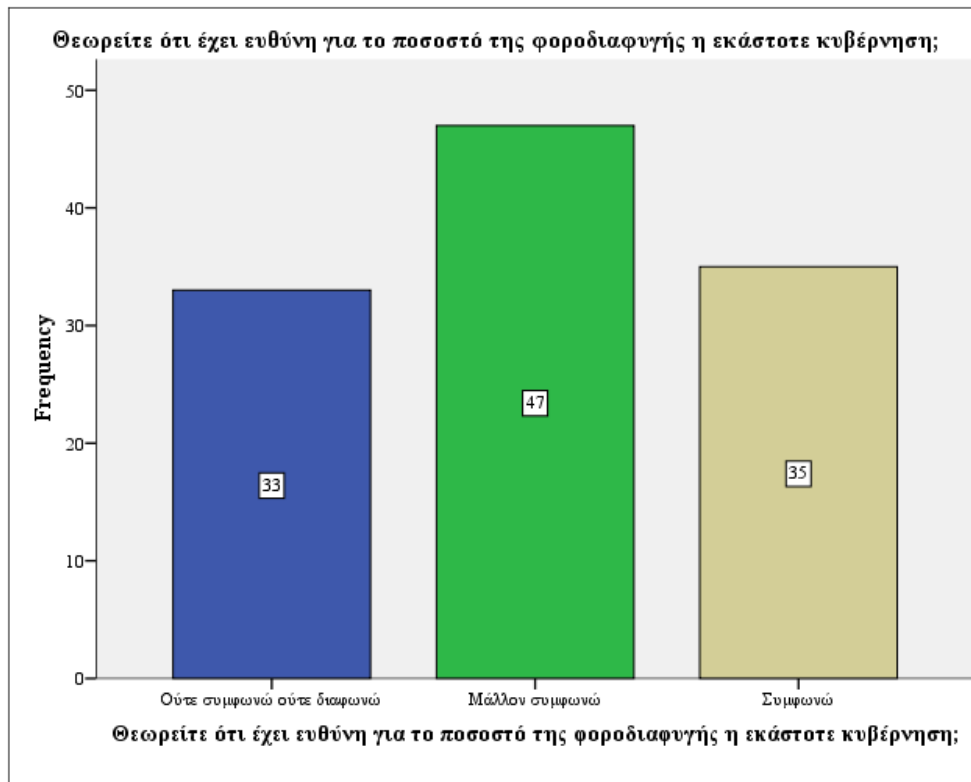
Ερώτηση 20. Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση;

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 33 άτομα που ούτε συμφωνούν αλλά ούτε διαφωνούν με το ότι το ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση (28,7% επί του δείγματος), επίσης 47 άτομα απάντησαν ότι μάλλον συμφωνούν με το ότι το έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση (40,9% του δείγματος), ενώ 35 άτομα απάντησαν ότι συμφωνούν με το προαναφερθέν (30,4%).

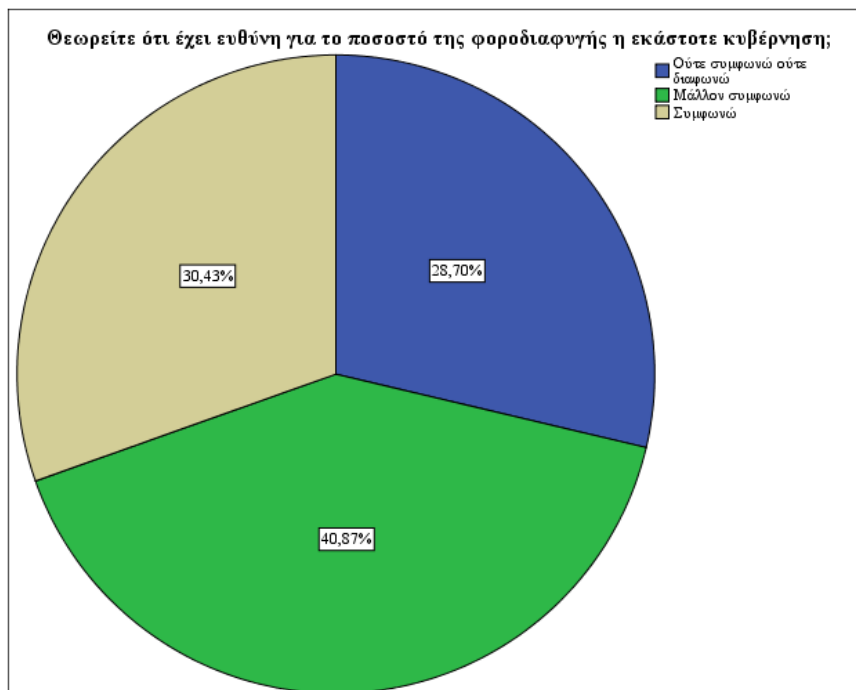
Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση;

		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	33	28,7
	Μάλλον συμφωνώ	47	40,9
	Συμφωνώ	35	30,4
	Total	115	100,0

Εικοστός περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση.

Γράφημα ράβδων 20. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση.

Γράφημα πίτας 20. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η εκάστοτε κυβέρνηση.

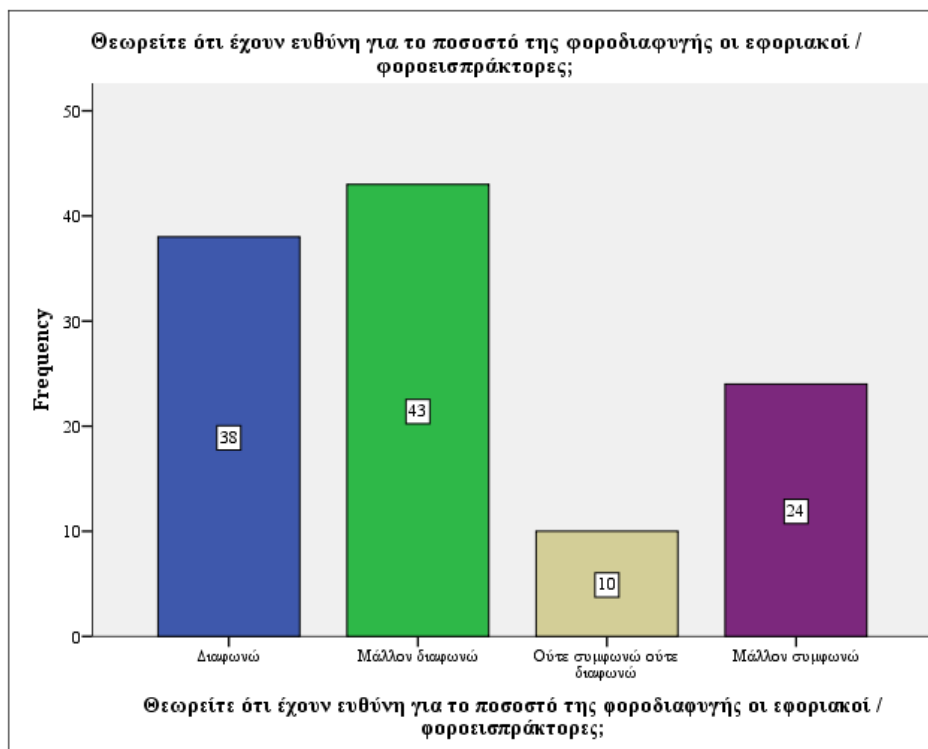
Ερώτηση 21. Θεωρείτε ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί/ φοροεισπράκτορες;

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 38 άτομα που διαφωνούν με το ότι το ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες (33% επί του δείγματος), επίσης 43 άτομα απάντησαν ότι μάλλον διαφωνούν με το προαναφερθέν (37,4%), ενώ 10 άτομα απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν αλλά και ότι ούτε διαφωνούν (8,7%). Τέλος 24 ήταν οι επιχειρηματίες που απάντησαν ότι μάλλον συμφωνούν με το ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες (20,9%).

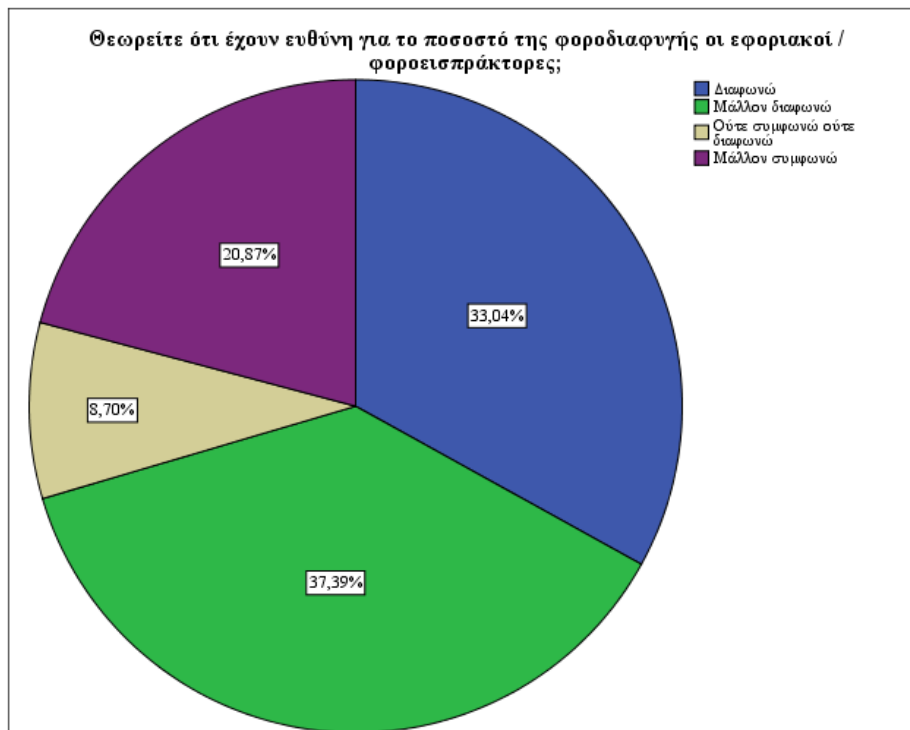
Θεωρείτε ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες;

		Frequency	Percent
Valid	Διαφωνώ	38	33,0
	Μάλλον διαφωνώ	43	37,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	10	8,7
	Μάλλον συμφωνώ	24	20,9
	Total	115	100,0

Εικοστό πρώτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες.

Γράφημα ράβδων 21. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες.

Γράφημα πίτας 21. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχουν ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες.

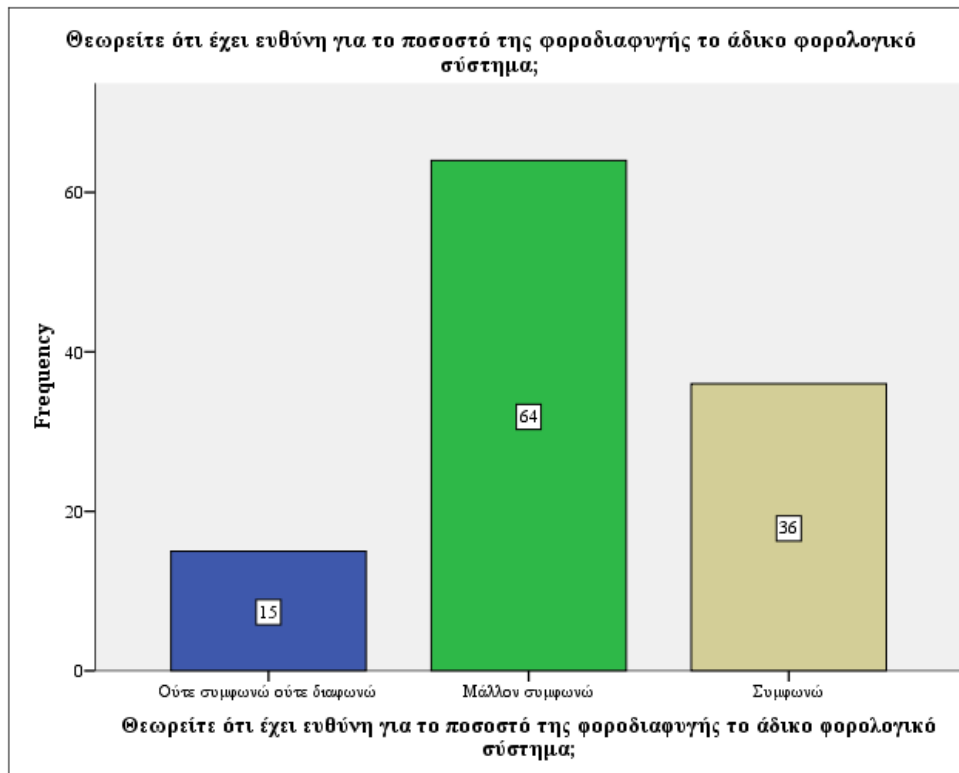
Ερώτηση 22. Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής το άδικο φορολογικό σύστημα;

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 15 άτομα που απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν αλλά και ότι ούτε διαφωνούν με το ότι το άδικο φορολογικό σύστημα φέρει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (13% επί του δείγματος), επίσης 64 άτομα απάντησαν ότι μάλλον συμφωνούν με το προαναφερθέν (55,7%). Τέλος 36 ερωτηθέντες απάντησαν πως συμφωνούν με το ότι το άδικο φορολογικό σύστημα φέρει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (31,3%).

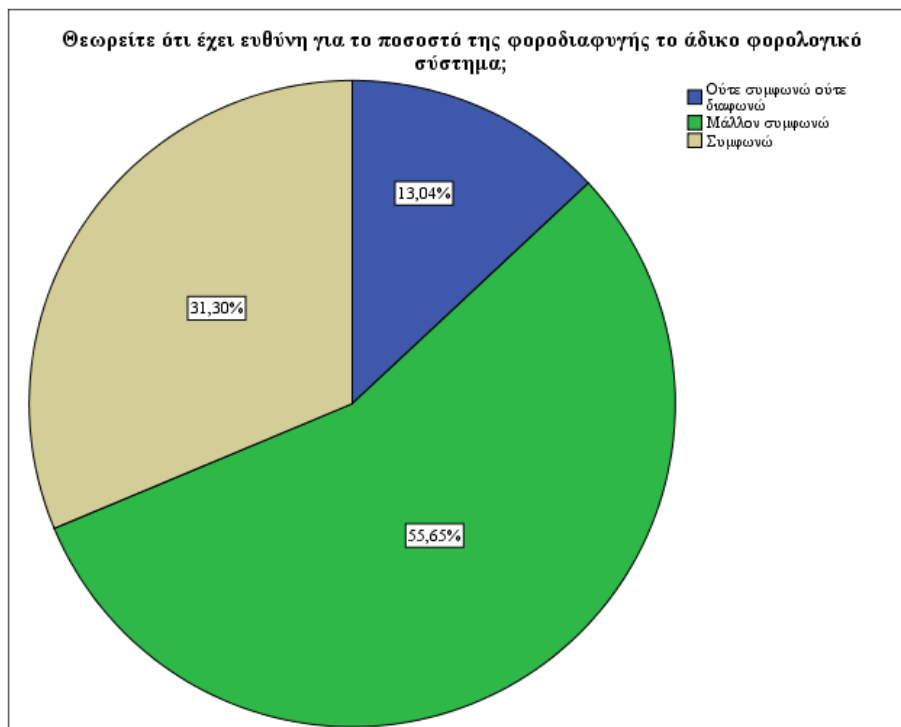
Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής το άδικο φορολογικό σύστημα;

		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	15	13,0
	Μάλλον συμφωνώ	64	55,7
	Συμφωνώ	36	31,3
	Total	115	100,0

Εικοστό δεύτερος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής το άδικο φορολογικό σύστημα.

Γράφημα ράβδων 22. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής το άδικο φορολογικό σύστημα.

Γράφημα πίτας 22. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής το άδικο φορολογικό σύστημα.

Ερώτηση 23. Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων;

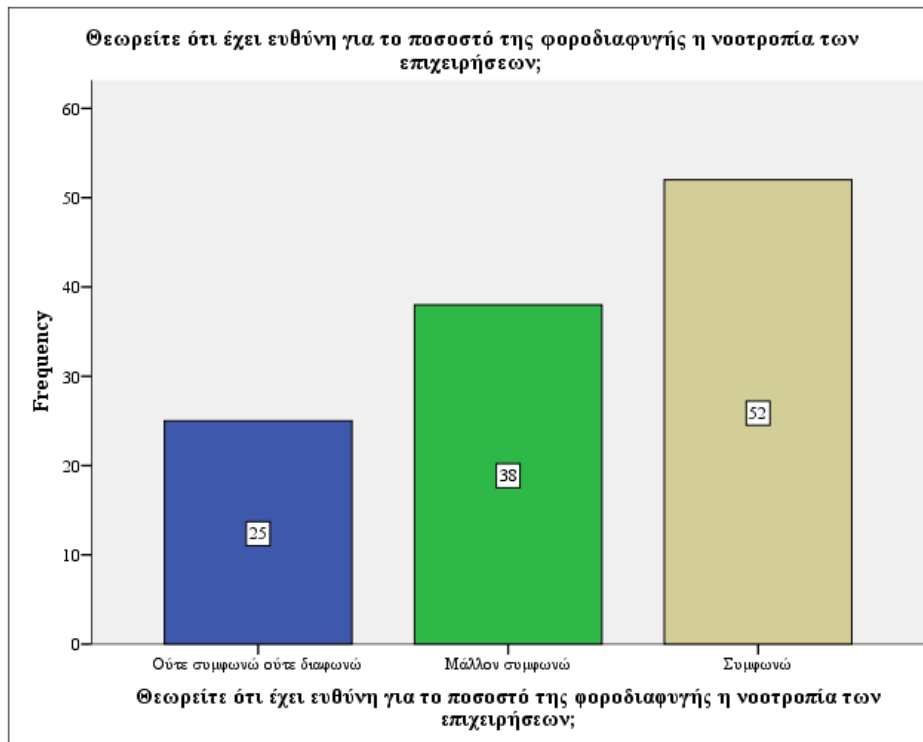
Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 25 άτομα που απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν αλλά και ότι ούτε διαφωνούν με το ότι η νοοτροπία των επιχειρήσεων φέρει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (21,7% επί του δείγματος), επίσης 38 άτομα απάντησαν ότι μάλλον συμφωνούν με το προαναφερθέν (33%). Τέλος παρατηρήθηκε πως 52 ερωτηθέντες απάντησαν πως συμφωνούν με το ότι η νοοτροπία των επιχειρήσεων φέρει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (45,2%).

Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων;

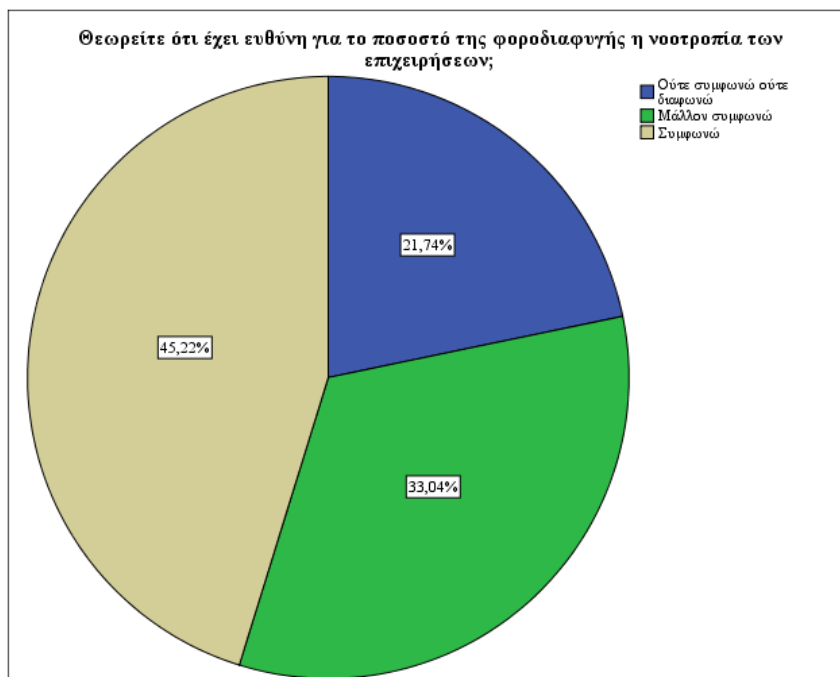
		Frequency	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	25	21,7
	Μάλλον συμφωνώ	38	33,0
	Συμφωνώ	52	45,2
	Total	115	100,0

Εικοστό τρίτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων.

Γράφημα ράβδων 23. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων.

Γράφημα πίτας 23. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων.

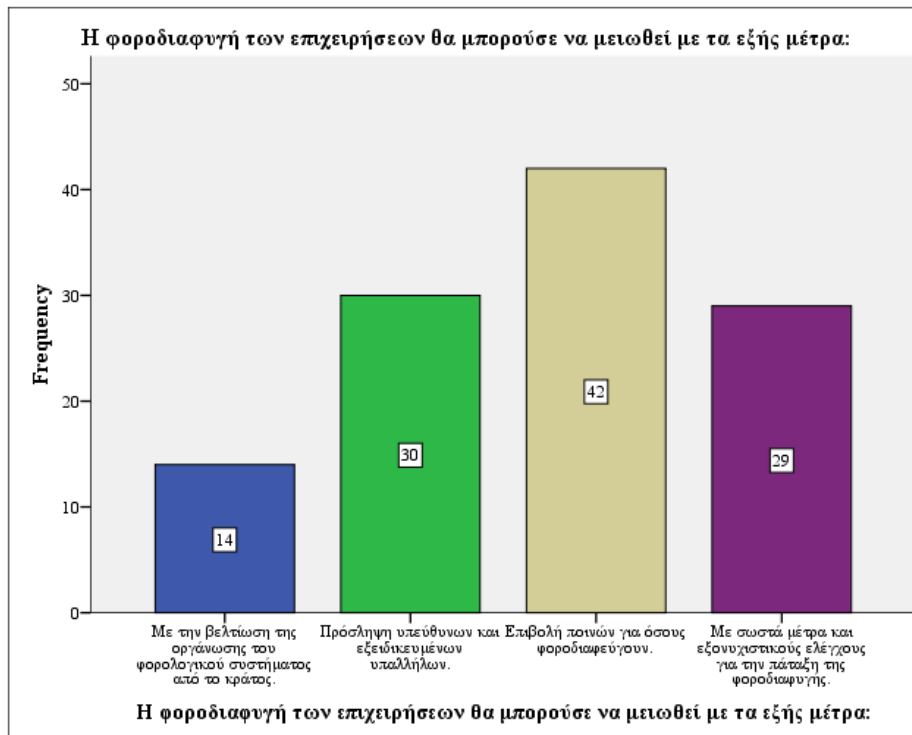
Ερώτηση 24. Θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής η νοοτροπία των επιχειρήσεων;

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 14 άτομα που απάντησαν ότι θεωρούν ότι η βελτίωση της οργάνωσης του φορολογικού συστήματος από το κράτος θα μειώσει τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων (1,2% επί του δείγματος), επίσης 30 άτομα απάντησαν ότι η πρόσληψη υπευθύνων και εξειδικευμένων υπαλλήλων θα μειώσει τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων (26,1%). Επίσης 42 ήταν οι επιχειρηματίες οι οποίοι απάντησαν ότι η επιβολή ποινών για όσους φοροδιαφεύγουν θα μειώσει τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων (36,5%) και τέλος 29 άτομα απάντησαν ότι με τη θέσπιση σωστών μέτρων και εξονυχιστικών ελέγχων για την πάταξη της φοροδιαφυγής θα μειωθεί η τελευταία (25,2%).

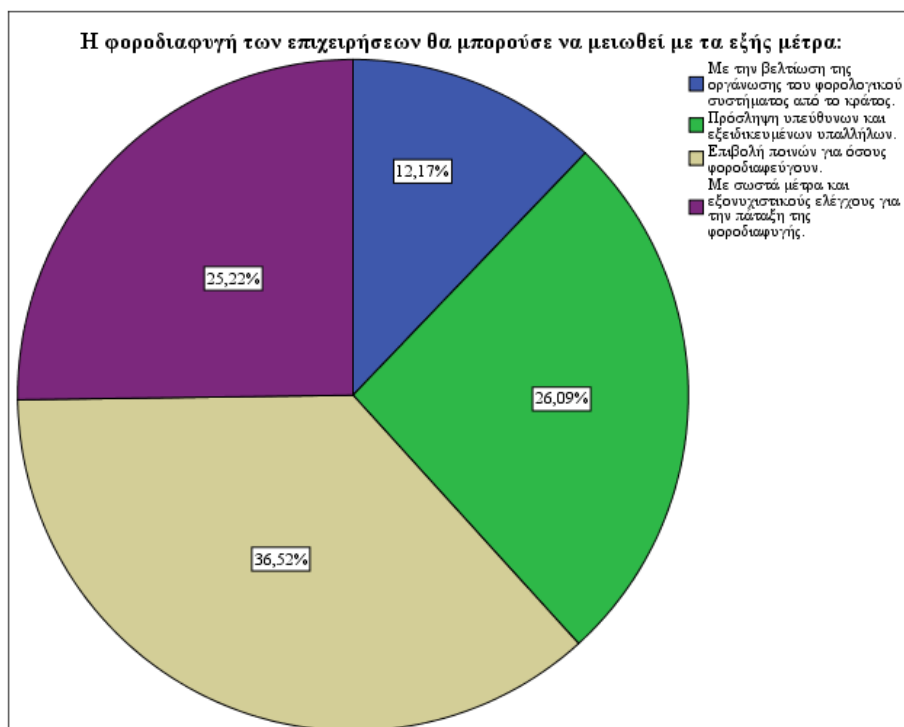
Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων θα μπορούσε να μειωθεί με τα εξής μέτρα:

		Frequency	Percent
Valid	Με την βελτίωση της οργάνωσης του φορολογικού συστήματος από το κράτος.	14	12,2
	Πρόσληψη υπεύθυνων και εξειδικευμένων υπαλλήλων.	30	26,1
	Επιβολή ποινών για όσους φοροδιαφεύγουν.	42	36,5
	Με σωστά μέτρα και εξονυχιστικούς ελέγχους για την πάταξη της φοροδιαφυγής.	29	25,2
	Total	115	100,0

Εικοστό τέταρτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα μέτρα που θεωρούν ότι θα μειώσουν τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων.

Γράφημα ράβδων 24. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα μέτρα που θεωρούν ότι θα μειώσουν τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων.

Γράφημα πίτας 24. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με τα μέτρα που θεωρούν ότι θα μειώσουν τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων.

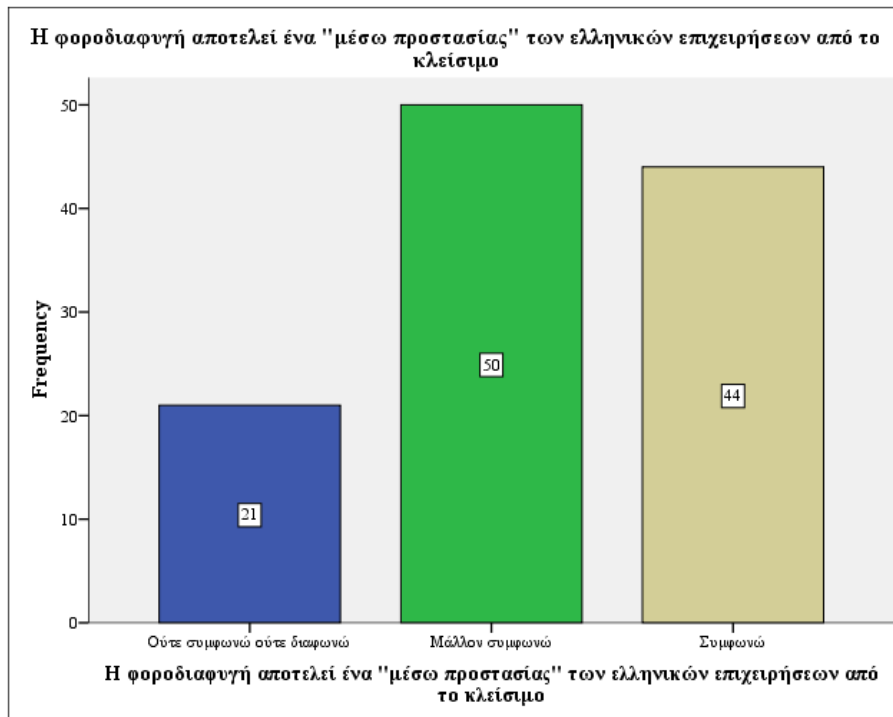
Ερώτηση 25. Η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο

Παρατηρώντας τον πίνακα και τα γραφήματα που τον συνοδεύουν είναι εμφανές πως το δείγμα αποτελείται από 21 άτομα που απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν αλλά και ότι ούτε διαφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο (18,3% επί του δείγματος), επίσης 50 άτομα απάντησαν ότι μάλλον συμφωνούν με το προαναφερθέν (43,5%). Τέλος παρατηρήθηκε πως 44 ερωτηθέντες απάντησαν πως συμφωνούν με το ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο (38,3%).

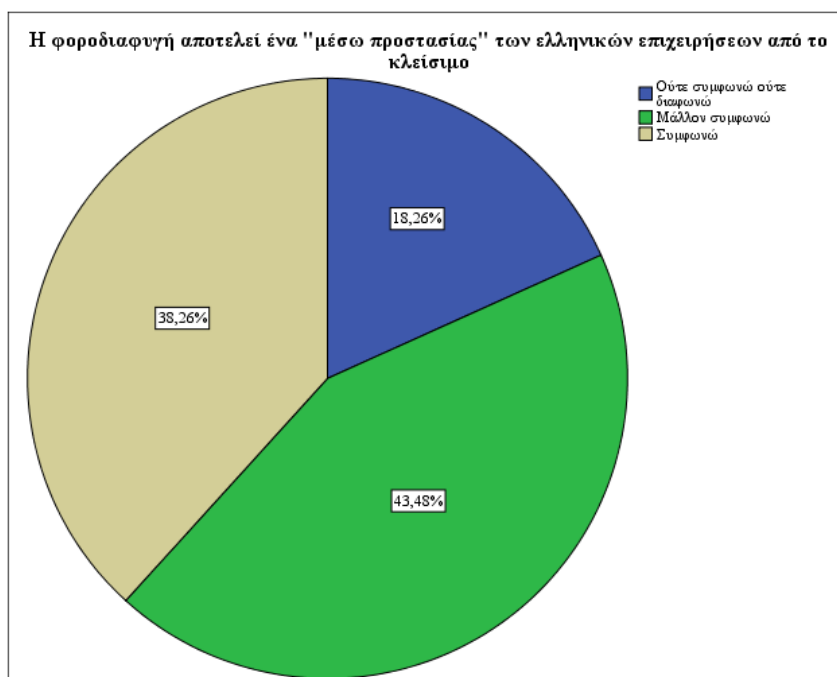
Η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο

		Frequenc y	Percent
Valid	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	21	18,3
	Μάλλον συμφωνώ	50	43,5
	Συμφωνώ	44	38,3
	Total	115	100,0

Εικοστό πέμπτος περιγραφικός πίνακας: Παρουσίαση της συχνότητας και του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο.

Γράφημα ράβδων 25. Παρουσίαση της συχνότητας των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο.

Γράφημα πίτας 25. Παρουσίαση του ποσοστού επί τοις εκατό των απαντήσεων των ερωτηθέντων αναφορικά με το εάν θεωρούν ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρώντας το σύνολο των απαντήσεων των ερωτηθέντων στις ερωτήσεις που τους τέθηκαν κατέστη εμφανές ότι το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος συμφωνεί με το ότι η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών (98,3%), την ίδια στιγμή παρόμοια αλλά σε λίγο μικρότερο βαθμό απάντησαν οι ερωτηθέντες στο ότι θεωρούν πως τα μέτρα της ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις (94,8%).

Άξιο αναφοράς είναι πως το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων θεωρεί πως η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι από πολύ έως πάρα πολύ υψηλή (97,3%), ενώ τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα οι ερωτηθέντες τη θεωρούν από πολύ έως πάρα πολύ χαμηλή (74,8% του δείγματος). Σημαντικό γεγονός είναι επίσης ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες χαρακτήρισαν τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα από υψηλή ως πάρα πολύ υψηλή (97,4% του δείγματος). Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε πως όλοι οι ερωτηθέντες διαφώνησαν στο ότι είναι υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών, ενώ πάλι όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως διαφωνούν στο ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα κρίνεται ως επιτυχημένο.

Επιπροσθέτως μέσω των απαντήσεων των ερωτηθέντων παρατηρήθηκε πως η πλειοψηφία τους διαφώνησε στο ότι η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις (54,8%), ενώ η μεγάλη φορολογία παρατηρήθηκε μέσω των απαντήσεων ότι δεν επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη και της επιχείρησης (37,8%). Ταυτόχρονα οι ερωτηθέντες τόνισαν πως η μεγάλη φορολογία δεν επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας (77,4%).

Αναφορικά με το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας η πλειοψηφία των ατόμων που έλαβαν μέρος στην έρευνα απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι από αυτό (87%), ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνούν με το ότι το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις (97,4%).

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων παρατηρήθηκε επίσης πως όλοι θεωρούν ότι η φοροδιαφυγή στη χώρα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό λόγω του γεγονός ότι γιατί είναι υψηλοί οι συντελεστές φορολογίας, ακολούθησε ο άδικος τρόπος φορολόγησης όλων των επιχειρήσεων πάλι από όλους τους ερωτηθέντες ενώ ως τρίτο πρόβλημα της φοροδιαφυγής ήταν η ανεπάρκεια των εκλεκτικών μηχανισμών του κράτους (66,7%)

Όσον αφορά το ποιος φέρει την ευθύνη για τη φοροδιαφυγή στη χώρα παρατηρήθηκε πως το άδικο φορολογικό σύστημα φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (87%), ακολούθησαν οι εκάστοτε κυβερνήσεις ενώ φάνηκε πως οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες είχαν το μικρότερο μερίδιο ευθύνης αφού οι ερωτηθέντες διαφώνησαν με το ότι ευθύνονται αυτοί (70,4% επί του δείγματος). Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε πως η νοοτροπία των επιχειρήσεων φέρει και αυτή ένα πάρα πολύ μεγάλο μερίδιο ευθύνης για το ποσοστό της φοροδιαφυγής (78,2%).

Επιπροσθέτως παρατηρήθηκε πως το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η επιβολή ποινών για όσους φοροδιαφεύγουν θα μειώσει τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων (36,5%), ακολούθησε η πρόσληψη υπευθύνων και εξειδικευμένων υπαλλήλων θα μειώσει τη φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων (26,1%), η θέσπιση σωστών μέτρων και εξονυχιστικών ελέγχων για την πάταξη της φοροδιαφυγής θα μειωθεί η τελευταία (25,2%) και τέλος η βελτίωση της οργάνωσης του φορολογικού συστήματος από το κράτος.

Τέλος παρατηρήθηκε πως το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων συμφώνησε με το ότι η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο (81,3%).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση τις αρχές οικονομικής θεωρίας δύο πράγματα έχουν σημασία όσον αφορά το φορολογικό σύστημα:

Πρώτον, το σύστημα πρέπει να συγκεντρώσει αρκετά έσοδα για να καλύψει τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις και τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει το κράτος.

Δεύτερον, το φορολογικό σύστημα θα πρέπει να μειώσει, όχι να επιδεινώσει, την οικονομική ανισότητα που οφείλεται στην αγορά. Όσοι έχουν τα υψηλότερα εισοδήματα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τους υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές και η επιβολή δημόσιου φόρου θα πρέπει να προστατεύει την προοδευτικότητα του κώδικα παρεμποδίζοντας τη φοροδιαφυγή. Επομένως, πρέπει να αυξήσουμε τα έσοδα με προοδευτικό τρόπο και να μειώσουμε την φοροαποφυγή και τη φοροδιαφυγή.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να αυξηθούν οι φοροελαφρύνσεις στους πολίτες οι οποίοι χρησιμοποιούν τις κάρτες για τις συναλλαγές τους και να γίνεται αντιπαραβολή των αγορών με το ετήσιο εισόδημα κατά το τέλος της λογιστικής χρήσης. Με αυτόν τον τρόπο θα μειωθούν και οι αγορές χωρίς απόδειξη με αποτέλεσμα να μειώνεται η φοροαποφυγή των έμμεσων φόρων ενώ στον αντίποδα θα μειωθεί και η κυκλοφορία του μαύρου χρήματος.

Αν και οι επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι η φοροδιαφυγή είναι ευρέως διαδεδομένη, αλλά δεν θεωρούν ότι η πληρωμή των φόρων είναι για το κοινωνικό καλό, η παρέμβαση με βάση την κοινωνική πίεση μπορεί να είναι αποτελεσματική. Συνεπώς, για την φοροαποφυγή και τη φοροδιαφυγή στην Ελλάδα θα πρέπει να γίνονται συχνότεροι έλεγχοι μέσω ειδικών κλιμακίων με σκοπό την απόδοση νόμιμων παραστατικών και αποδείξεων κατά την αγορά και πώληση προϊόντων και υπηρεσιών.

Τέλος θα πρέπει να επιβληθούν χαμηλά ποσοστά φορολογίας για της ξένες επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούν να μεταφέρουν την έδρα τους στην Ελλάδα. Με βάση την χαμηλή και κλιμακούμενη φορολογία οι ξένες επιχειρήσεις θα τύχουν ευνοϊκών φορολογικών συντελεστών ώστε να αποκτήσουν ένα επιπλέον δέλεαρ για να μεταφέρουν την επιχείρησή τους. Ταυτόχρονα οι ξένες επιχειρήσεις μπορούν να λαμβάνουν πρώτες ύλες από Έλληνες παραγωγούς με χαμηλότερη έμμεση φορολογία

ώστε να μειωθούν οι μεταβλητές τους υποχρεώσεις και να έχουν φθηνότερο τελικό προϊόν με βάση την τμηματική κοστολογική. Η συγκριμένη πρόταση μπορεί να θεωρηθεί ευνοϊκή και για τους έλληνες παραγωγούς οι οποίοι θα αυξήσουν το μερίδιο αγοράς τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

OECD, (2007), *Economic Survey of Greece*, Paris: OECD.

Neumark, D. and W. Wascher, (2008), *Minimum Wages*, Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.

Keizer, K., L. Lindenberg and L. Steg, (2008), “The Spreading of Disorder”, *Science*.
OI: 10.1126/science.1161405.

Kelling G.L. and C. M. Coles, (1997), *Fixing Broken Windows: Restoring Order And Reducing Crime In Our Communities*, New York: Touchstone.

See Table 3, in Mitsopoulos, M. and T. Pelagidis, (2009), *Economic and Social Turbulence in Greece. The Product Markets are a No-Brainer, the Labour Market is Not*, *Intereconomics*, vol.44, no. 4, 246-254

Burtless, G., (2001), “The Greek Labour Market,” in R. C. Bryant, N. Garganas. G. Tavlas (eds) (2001), *Greece's Economic Performance and Prospects*, Bank of Greece and The Brookings Institution.

See P. Arestis and T. Pelagidis (2010), “Hypocritical to Suggest Greece Be Ejected from Eurozone”, *The Financial Times*, January 28th, and P. Arestis and T. Pelagidis (2010), “Greece’s Economic Problems and Euro Threats are Exaggerated”. *The Guardian*, February 1st.

Mitsopoulos, M. and T. Pelagidis, (2009), *Economic and Social Turbulence in Greece. The Product Markets are a No-Brainer, the Labour Market is Not*, *Intereconomics*, vol.44, no. 4, 246-254.

Gupta, M., and V. Nagadevara. (2017). “Audit Selection Strategy for Improving Tax Compliance: Application of Data Mining Techniques.” In *Foundations of E-*

government, eds. A. Agarwal and V. Ramana. Proceedings of the eleventh International Conference on e-Governance, Hyderabad, India, December 28–30.

Alm J., and McKee M., 2016, “Tax compliance as a coordination game”, *Journal of Economic Behavior & Organization*, Vol. 54 (2016) 297–312

IFC (International Finance Corporation). 2018. “Improved Tax Administration Can Increase Private Investment and Boost Economic Development in Tajikistan.” International Finance Corporation, Washington, DC.

Symons, Susan, Neville Howlett and Katia Ramirez Alcantara. (2010). *The Impact of VAT Compliance on Business*. London: PwC.

OECD (2014), Consumption Tax Trends 2014: VAT/GST and excise rates, trends and policy issues, OECD Publishing, Paris.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<https://www.expatica.com/be/finance/taxes/belgian-tax-guide-understanding-taxes-in-belgium-for-foreigners-100073/>

<http://www.brusselstimes.com/magazine2/11080/belgium-tax-haven-and-hell>

<http://www.brusselstimes.com/magazine2/11080/belgium-tax-haven-and-hell>

www.expatica.com/de/finance/taxes/income-tax-in-germany-for-employees-108112/

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/germany/index_en.htm

<https://luxtimes.lu/archives/7335-what-is-a-tax-haven>

http://www.taxhavens.biz/european_tax_havens/tax_haven_luxembourg/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων

* Απαιτείται

Φύλο *

- Άντρας
- Γυναίκα

Ηλικία *

- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 49 και άνω

Χρόνια ενασχόλησης με το εμπόριο *

- εως 5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-25
- 26-30
- 31 και άνω

Είδος επιχείρησης *

- Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε)
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε)
- Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε)
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

- Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)
- Άλλο:

Η φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι βαρύτερη από τη φορολογία των επιχειρήσεων των ευρωπαϊκών χωρών *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Τα μέτρα την ευρωπαϊκής επιτροπής αδικούν τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων *

- Πολύ υψηλή
- Πάρα πολύ υψηλή
- Δίκαιη
- Πολύ χαμηλή
- Πάρα πολύ χαμηλή

Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν υψηλά εισοδήματα *

- Πολύ υψηλή
- Πάρα πολύ υψηλή

- Δίκαιη
- Πολύ χαμηλή
- Πάρα πολύ χαμηλή

Πως θα χαρακτηρίζατε τη φορολογία των ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν χαμηλά εισοδήματα *

- Πολύ υψηλή
- Πάρα πολύ υψηλή
- Δίκαιη
- Πολύ χαμηλή
- Πάρα πολύ χαμηλή

Είστε υπέρ της αύξησης της φορολογίας των επιχειρήσεων με σκοπό την αύξηση των κοινωνικών παροχών *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα κρίνεται ως επιτυχημένο *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις επενδύσεις *

- Διαφωνώ

- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη της επιχείρησης *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Η μεγάλη φορολογία επηρεάζει θετικά τις θέσεις εργασίας *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Είμαι ικανοποιημένος από το σημερινό φορολογικό σύστημα της χώρας μας; *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα ευνοεί τις οικονομικά ευκατάστατες και αδικεί τις οικονομικά ασθενέστερες επιχειρήσεις *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, γιατί: *

	Διαφωνώ	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ
--	---------	-------------------	------------------------------------	-------------------	---------

Είναι υψηλοί
οι συντελεστές
φορολογίας

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Οι ελεγκτικοί
μηχανισμοί
του κράτους
δεν είναι
επαρκείς

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Δεν
φορολογούνται
με δίκαιο
τρόπο όλες οι
επιχειρήσεις

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Ποιος θεωρείτε ότι έχει ευθύνη για το ποσοστό της φοροδιαφυγής; *

	Διαφωνώ	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ
--	---------	-------------------	------------------------------------	-------------------	---------

	Διαφωνώ	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ
Η εκάστοτε κυβέρνηση	☐	☐	☐	☐	☐
Οι εφοριακοί / φοροεισπράκτορες	☐	☐	☐	☐	☐
Το άδικο φορολογικό σύστημα	☐	☐	☐	☐	☐
Η νοοτροπία των επιχειρήσεων	☐	☐	☐	☐	☐

Η φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων θα μπορούσε να μειωθεί με τα εξής μέτρα: *

- Με την βελτίωση της οργάνωσης του φορολογικού συστήματος από το κράτος.
- Πρόσληψη υπεύθυνων και εξειδικευμένων υπαλλήλων.
- Επιβολή ποινών για όσους φοροδιαφεύγουν.
- Με σωστά μέτρα και εξονυχιστικούς ελέγχους για την πάταξη της φοροδιαφυγής.

Η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα "μέσω προστασίας" των ελληνικών επιχειρήσεων από το κλείσιμο *

- Διαφωνώ
- Μάλλον διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Μάλλον συμφωνώ
- Συμφωνώ

Υποβολή

Μην υποβάλετε ποτέ κωδικούς πρόσβασης μέσω των Φορμών Google.

Με την υποστήριξη της

Φόρμες Google

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Αναφορά κακής χρήσης - Όροι Παροχής Υπηρεσιών - Πρόσθετοι όροι